

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОПЕРАЦІЙНА СИСТЕМА WINDOWS

Методичні вказівки
до практичних занять
з дисципліни **Інформатика**
для студентів галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво"
напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри математичного
моделювання та інформатики
протокол №5 від 23 травня 2013 р.

Чернігів ЧДТУ 2013

Операційна система Windows. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни **Інформатика** для студентів галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво"напрямку підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"/ Укл.: Коротков В.П. – Чернігів: ЧДТУ, 2013. – 78 с.

Укладач: Коротков Василь Павлович, кандидат технічних наук, доцент

Відповідальний за випуск: Ткач Юлія Миколаївна, завідувач кафедри математичного моделювання та інформатики, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензент: Мехед Дмитро Борисович канд. пед. наук, доцент кафедри математичного моделювання та інформатики Чернігівського державного технологічного університету

ВСТУП

Метою даних методичних вказівок є надання допомоги майбутнім фахівцям у вивченні ядра теоретико-практичного матеріалу одного із головних змістових модулів навчальної дисципліни "Інформатика" (модуль №2 теми №№13-16) для студентів галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" (освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр).

Метою викладання курсу "Інформатика" є формування у майбутніх економістів сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній техніці і використання сучасних інформаційних технологій для розв'язання різноманітних задач в практичній діяльності за фахом.

Дана робота складається з вступу, п'яти розділів, списку літератури та змісту. Основними структурними складовими методичних вказівок до практичних занять є: перелік тем та питань, що виносяться на попереднє самостійне вивчення, короткі теоретичні відомості, хід роботи та її завершення, вимоги до звіту, питання для самоконтролю, завдання до роботи, рекомендована література. Дані методичні вказівки підготовлені відповідно до програми дисципліни "Інформатика", яка складена відповідно до Державних стандартів.

Основна мета практичної роботи студентів:

- закріплення теоретичного начального матеріалу, отриманого при самостійному вивченні тем №№13-16 змістового модулю №2 навчальної програми з дисципліни "Інформатика";
- розвиток творчих здібностей та активізації розумової діяльності студентів;
- формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань;
- здобуття студентом глибокої системи знань як ознака міцності знань;
- здобуття навчальних прийомів для успішного засвоєння усього курсу "Інформатика".

Практична робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів:

- навчальною, методичною та допоміжною літературою,
- програмним забезпеченням дисципліни "Інформатика".

Практична робота над засвоєнням учбового теоретико-практичного матеріалу може виконуватися у комп'ютерних класах (лабораторіях), бібліотеці, Інтернет-центрі. При роботі над складними на думку студента інформаційними джерелами, а також при наявності труднощів у практичній роботі з комп'ютером, рекомендується відвідування консультацій викладача для одержання необхідної допомоги.

1 Характеристика операційної системи Windows XP

Операційна система **Windows XP** - це сучасна багатозадачна багатокористувацька 64 - розрядна операційна система (ОС) з графічним інтерфейсом користувача. Операційні системи сімейства Windows є найбільш поширеними ОС, які встановлені в домашніх і офісних ПК. Графічна оболонка ОС Windows забезпечує взаємодію користувача з комп'ютером у формі діалогу з використанням введення і виведення на екран дисплея графічної інформації, управління програмами за допомогою піктограм, меню, вікон, панелей (управління, завдань, інструментів) та інших елементів управління.

Основними елементами графічного інтерфейсу Windows є: **Робочий стіл, Панель завдань** із кнопкою **Пуск**. Так як в Windows застосований графічний користувальницький інтерфейс, то основним пристроєм управління програмами є маніпулятор миша.

Новий користувальницький інтерфейс Windows XP щодо попередніх версій Windows побудований за принципом "проблемно-орієнтованої архітектури". Це означає, що в будь-якій ситуації користувач може отримати оперативний доступ до інтерактивної системи допомоги і підказок.

У новій системі стало значно простіше здійснювати різноманітні операції над файловими об'єктами. Наприклад, якщо ви вибрали який-небудь об'єкт (файл або папку), спеціальний механізм Windows, що отримав назву Webview, автоматично запропонує вам перелік різних дій, які можна здійснити з цим об'єктом, а також опис його властивостей. При натисканні кнопки "Пуск" з'являється динамічне меню, що містить значки лише п'яти програм, якими ви користуєтеся найчастіше. Для того щоб розвантажити "Панель завдань" і звільнити більше робочого простору для відображення значків запущених додатків, в Windows XP використовується так званий "алгоритм угруповання завдань", за допомогою якого однотипні програми, що працюють на вашому комп'ютері одночасно, об'єднуються в логічну візуальну групу.

В даній роботі вивчається ОС **Microsoft Windows XP Professional Service Pack 3**. Така ОС дозволяє за допомогою команди **Пуск\Все програми\ ...** вийти користувачу на **Знакомство с Windows XP**, яке складається з таких пунктів:

- *Початкові відомості.*
- *Безпека та простота роботи.*
- *Двері в світ цифрового аудіо і відео.*
- *Створення мереж вдома і на роботі.*
- *Краще рішення для бізнесу.*

Інтерфейс системи Windows XP містить нові екрани з зрозумілим

інтерфейсом, спрощені меню і багато іншого, також можна відкрити для себе новий модернізований дизайн Windows XP і ознайомиться з ключовими завданнями та основними командами

Основи Windows XP містять такі складові:

Робочий стіл

Користуватися Windows XP просто. Зверніть увагу на велику область екрану (дивись рисунок 1.1), звану робочий стіл, а також на вузьку смужку внизу - панель задач. Все, що ви будете робити на вашому комп'ютері, з'являється всередині прямокутників, званих вікнами. Ви можете відкрити одночасно стільки вікон, скільки хочете, а також змінювати їх розмір, переміщати по екрану або переставляти їх у будь-якому порядку.

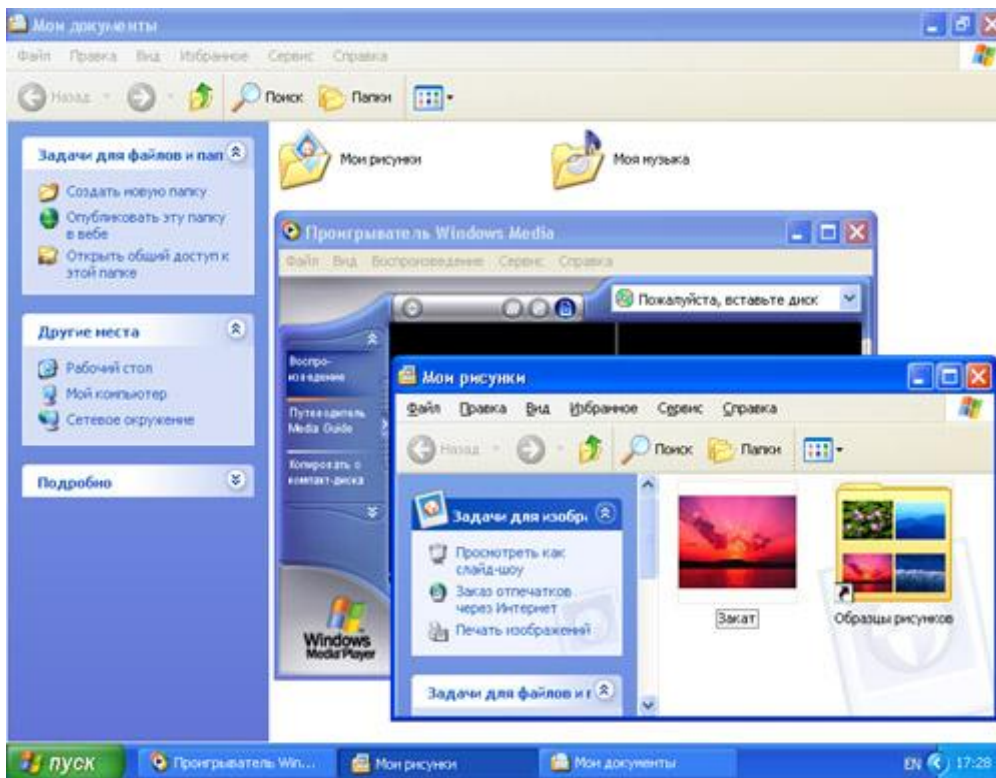

Рисунок 1.1 – Робочий стіл Windows XP

Значки

Маленькі малюнки на робочому столі (дивись рисунок 1.2) називаються значками. Можна розглядати їх як портали файлів і програм, що зберігаються на комп'ютері. Помістіть покажчик миші над піктограмою. Буде відображений текст з ім'ям та описом вмісту значка. Щоб відкрити файл або програму, двічі клацніть значок. При першому запуску Windows XP відображається тільки один значок, **Кошик**, куди відправляються файли, які потрібно видалити з комп'ютера.

Рисунок 1.2 – Значки на робочому столі

Піктограми ярликів забезпечені маленькою стрілкою в лівому нижньому кутку. Ці значки забезпечують доступ до наступних елементів:

- програми;
- файли;
- папки;
- диски;
- веб-сторінки;
- принтери;
- інші комп'ютери.

Піктограми ярликів містять посилання на програми та файли, які вони представляють. Їх додавання і видалення не впливає на самі програми та файли.

Панель задач

При відкритті кожного вікна на панелі завдань (дивись рисунок 1.3) з'являється відповідна кнопка. При закритті вікна ця кнопка зникає. Також на панелі завдань містяться кнопка «Пуск» і область повідомлень, в якій відображаються годинник. У області повідомлень тимчасово відображаються і інші значки, що показують стан виконуваних операцій. Наприклад, після відправлення документа на друк в області повідомлень відображається значок принтера, поки цей

документ друкується. Також в області повідомлень відображаються повідомлення, коли на веб-сайті корпорації Майкрософт з'являються оновлення Windows, доступні для завантаження.

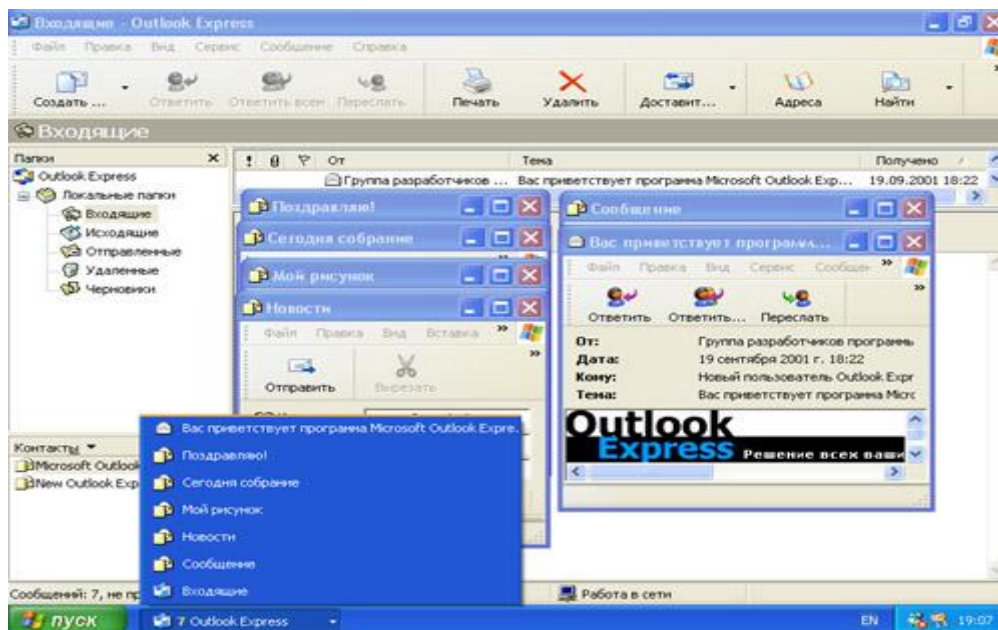

Рисунок 1.3 – Панель задач

Для зручності роботи з панеллю завдань кнопки на ній об'єднуються, коли їх стає занадто багато. Наприклад, кнопки окремих повідомлень електронної пошти автоматично об'єднуються в одну кнопку електронної пошти. При натисканні цієї кнопки відображається зручне меню для вибору конкретного повідомлення.

Меню кнопки «Пуск»

Меню кнопки «Пуск» автоматично відображається при першому запуску Windows XP (дивись рисунок 1.4). Повернутися до цього меню можна в будь-який момент, натиснувши кнопку **Пуск** на панелі завдань.

У меню кнопки «Пуск» є все необхідне, щоб приступити до роботи в Windows. У цьому меню можна виконувати наступні дії:

- запуск програм;
- відкриття файлів;
- настройка системи за допомогою **панелі управління**;
- отримання довідки за допомогою команди **Справка и поддержка**;
- пошук елементів на комп'ютері та в Інтернеті за допомогою команди **Поиск**;
- і багато іншого.

Поруч з деякими пунктами меню кнопки «Пуск» відображається

спрямована вправо стрілка. Це означає наявність ще одного меню. Якщо помістити покажчик на пункт меню зі стрілкою, з'явиться інше меню. У лівій частині меню кнопки «Пуск» відображаються посилання на найбільш часто використовувані програми. У лівому верхньому кутку відображаються закріплені або «приколєні» елементи - ярлики таких засобів, як оглядач Інтернету і програма електронної пошти.

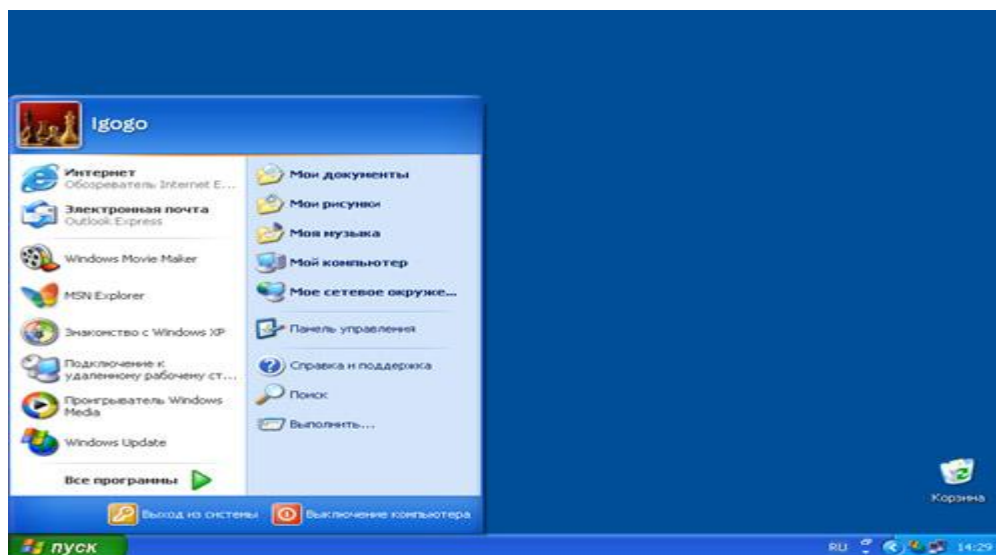

Рисунок 1.4 – Меню кнопки "Пуск"

Файли та папки

Кожен робочий елемент - чи файл - може зберігатися в папці (рисунок 1.5). Інтерфейс Windows XP спрощує збереження файлів в місцях, які найбільш підходять. Зберігайте текстові файли, зображення і

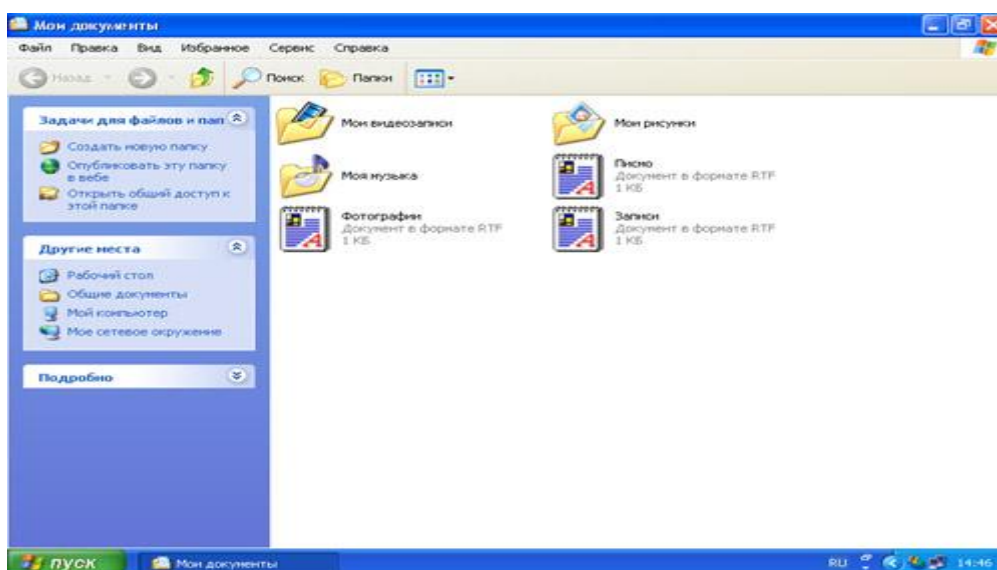

Рисунок 1.5 – Приклад вікна **Мои документы**

музичні файли в папках **Мої документи**, **Мої малюнки** і **Моя музика**. Ці папки можна швидко відкрити з допомогою значків в правій частині меню кнопки «Пуск», в них містяться зручні посилання для виконання типових завдань. Приклад певної папки **Мої документи** показаний на малюнку 1.5

Вікна

У вікнах - рамках на робочому столі - відображається вміст файлів і програм (дивись рисунок 1.6). Роботу з вікнами простіше почати, познайомившись з їх основними властивостями.

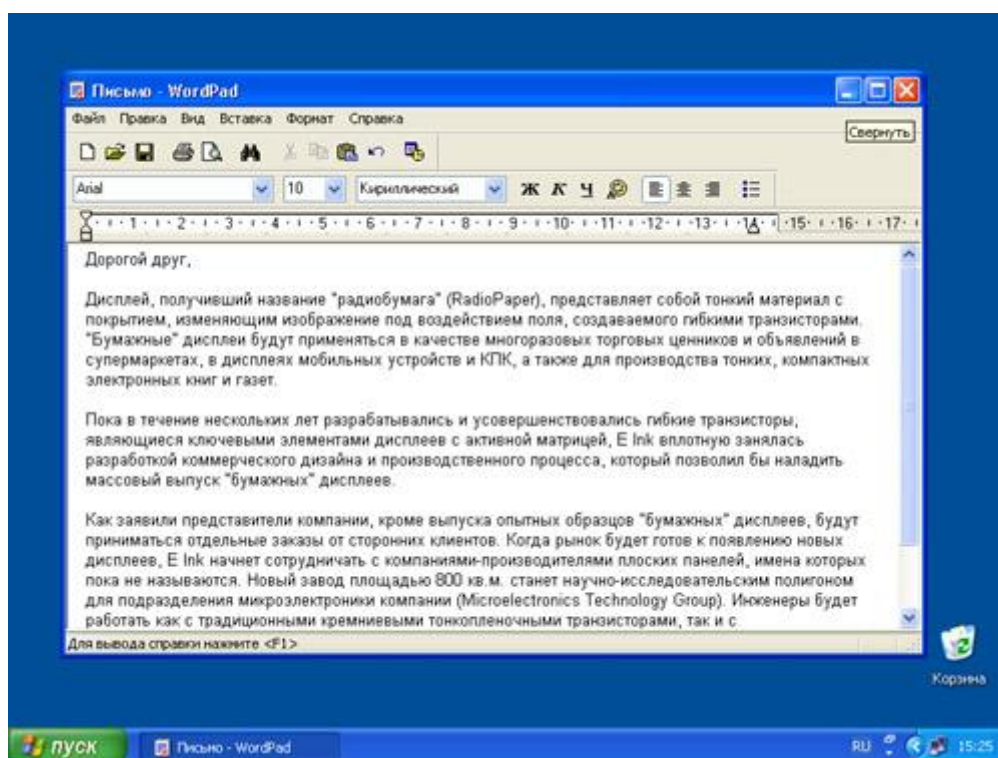

Рисунок 1.6 – Приклад вікна "Письмо - WordPad"

Ім'я кожного вікна відображається в його верхній частині, заголовку.

Переміщення вікна здійснюється шляхом перетягування. Клацніть рядок заголовка і, утримуючи кнопку миші, перемістіть покажчик по екрану комп'ютера.

Зменшення вікна до розміру значка здійснюється натисканням кнопки **Згорнути** в правій частині заголовка вікна. При цьому вікно буде згорнуто у кнопку на панелі завдань.

Розгортання вікна здійснюється натисканням кнопки **Розгорнути**, розташованої праворуч від кнопки згортання. При цьому вікно розгортається на весь екран. При наступному натисканні цієї кнопки буде відновлений початковий розмір вікна.

Перегляньте меню, наявні усередині вікна, і містять в них команди і

засоби. Знайшовши потрібну команду, клацніть її. Якщо для виконання вибраної команди програмі потрібні які-небудь додаткові відомості, буде відображено діалогове вікно. Для введення відомостей може знадобитися виконання наступних дій.

- Щоб ввести дані в текстове поле, клацніть його та введіть текст.
- Щоб вибрати значення у списку, клацніть кнопку зі стрілкою, щоб відкрити список, потім клацніть потрібний елемент.
- Щоб вибрати один варіант, клацніть перемикач.
- Щоб вибрати один або декілька доступних варіантів, встановіть поруч з ними галочки.

Якщо вміст файлу не відображається у вікні цілком, перетягніть повзунок або натисніть кнопки прокрутки в правій і нижній частині вікна, щоб перемістити вміст вгору, вниз або убік.

Щоб змінити розмір вікна, клацніть його край і перетягніть межу в потрібну сторону.

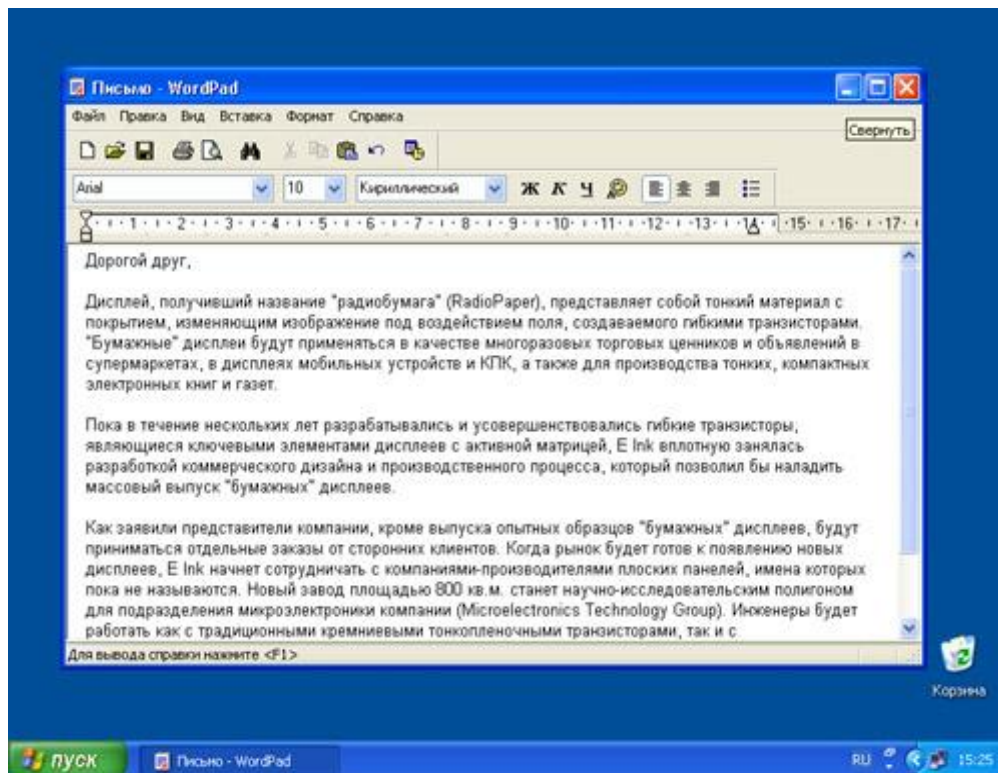

Рисунок 1.6 – Приклад вікна "Письмо - WordPad"

Панель управління

Настройку параметрів комп'ютера легко виконати за допомогою панелі управління Windows XP. Щоб відкрити її, виберіть команду **Панель управління** в меню кнопки «Пуск» (дивись рисунок 1.7). Панель управління дозволяє виконувати наступні дії:

- зміна оформлення та роботи Windows XP;
- додавання або видалення програм і пристроїв;
- налаштування мережевих підключень і облікових записів користувачів;
- і багато іншого.

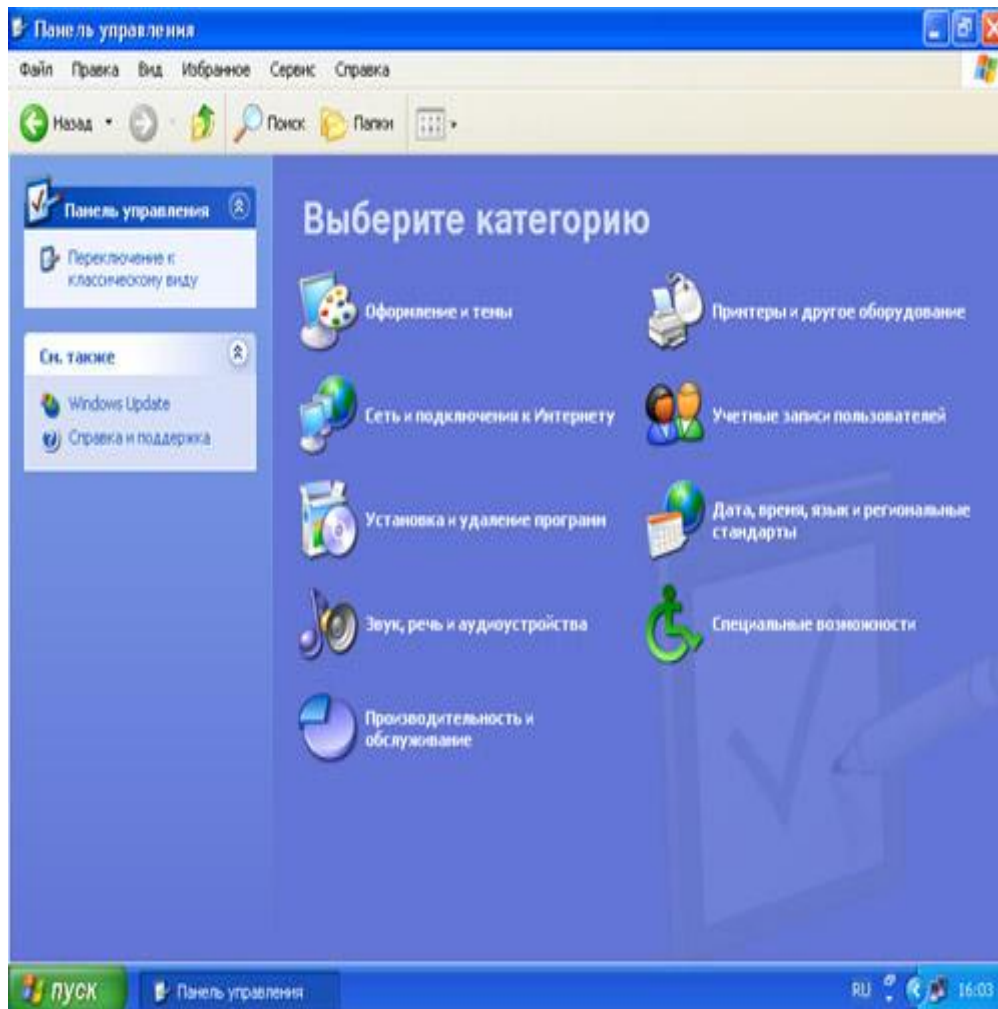

Рисунок 1.7 – Приклад вікна **Панель управления**

Завершення сеансу

Якщо потрібно перервати сеанс Windows і дати можливість іншому користувачеві попрацювати з комп'ютером, перейдіть в меню кнопки «**Пуск**». Натисніть кнопку **Вихід із системи**, а потім - кнопку **Зміна користувача** (дивись рисунок 1.8). Після цього в Windows XP може увійти інший користувач.

Коли робота з комп'ютером буде закінчена, перейдіть в меню кнопки «**Пуск**» і натисніть кнопку **Виключення комп'ютера**. При наступному вході в систему спочатку буде відображений екран «**Привітання**». Клацніть на цьому екрані своє ім'я, введіть пароль, якщо він був створений, і ви знову опинитеся на робочому столі Windows.

ОС Microsoft Windows XP Professional є оптимальним рішенням для

підприємства будь-якого розміру. Дана версія операційної системи Windows поєднує в собі переваги Windows 2000 Professional (наприклад,

Рисунок 1.8 – Приклад вікна **Панель управління**

засоби безпеки, керованість і надійність) із кращими якостями Windows 98 і Windows ME.

Це робить Windows XP Professional найбільш придатною операційною системою для настільних комп'ютерів, застосовуваних у корпоративному середовищі. Незалежно від того, де встановлюється Windows XP Professional - на одному комп'ютері або в масштабі локальної мережі, - ця система підвищує обчислювальні можливості підприємства, одночасно скорочуючи сукупну вартість програмного забезпечення всіх настільних комп'ютерів.

Windows XP аналізує продуктивність системи з певними візуальними ефектами і залежно від цього активує їх чи ні, враховуючи можливе падіння або зростання продуктивності. Користувачі також можуть змінювати дані параметри, використовуючи діалогові вікна настройки, при цьому можна або гнучко вибрати активність тих або інших візуальних ефектів, або віддати це на управління системі або ж вибрати максимальну продуктивність або кращий вид графічного інтерфейсу.

Microsoft періодично випускає пакети оновлень (service packs) своїх операційних систем, що усувають виявлені проблеми і додають нові можливості.

Підтримка Windows XP Service Pack 3 завершується 8 квітня 2014 року.

Незважаючи на деякі переваги перед Windows Vista і навіть Windows 7 у швидкодії, за що її так цінують користувачі, Windows XP (SP1, SP2, SP3) має характерний *недолік*:

При установці системи користувачеві пропонується створити для роботи обліковий запис з правами адміністратора, що приводить до потенційної уразливості системи до вірусів. Незважаючи на те, що ця проблема вирішується створенням і використанням окремої облікового запису з обмеженими правами, багато користувачів не використовують даний підхід з різних причин, в тому числі через незнання. У наступних версіях (Vista і старше) дана проблема була вирішена компонентом User Account Control. Також заяви «про меншій безпеці Windows XP» в даний час стали менш актуальні, ніж на момент виходу Vista, в силу розвитку антивірусів і їх евристичних здібностей.

На момент припинення підтримки (8 квітня 2014) Windows XP виповниться трохи менше 12,5 років. Це буде найдовший термін за всю історію Windows.

За даними веб-аналітики від W3Schools (англ.) з вересня 2003 по липень 2011 року Windows XP була найбільш використовуваною операційною системою для доступу до Інтернету в світі. На квітень 2013 Windows XP перебувала на другому місці після Windows 7 з часткою 16,4%. Максимум цього значення становив 76,1% і був досягнутий у січні 2007 року.

2 ПРАКТИЧНА РОБОТА № 13. ОПЕРАЦІЙНА СИСТЕМА WINDOWS XP

Мета роботи: Ознайомитись з основними поняттями які використовуються в операційній системі (ОС) Windows XP, сформулювати певний обсяг знань про принципи побудови графічного інтерфейсу Windows, вивчити та оволодіти прийоми роботи з об'єктами Windows.

2.1 Короткі теоретичні відомості

2.1.1 Загальна характеристика операційних систем сімейства Windows

Операційна система (ОС) Windows – багатозадачна операційна система: дозволяє працювати з декількома програмами одночасно. Вона створена для персональних комп'ютерів, серверів, ноутбуків, мобільних пристроїв. Дружній, інтуїтивний інтерфейс програми сприяє її швидкому опануванню. Для роботи в середовищі Windows необхідно на екрані вибирати з запропонованого набору потрібну операцію за допомогою миші. ОС Windows розрахована на роботу, у першу чергу, з мишею; альтернативним засобом керування є клавіатура. На екрані покажчик миші перебуває частіше за все у вигляді широкої стрілки, направленої ліворуч (і вгору), що пересувається на екрані при русі миші.

Ключовим стрижнем Windows є забезпечення повної незалежності програм від апаратної частини комп'ютера, тобто програмна сумісність.

Вивчення роботи Windows - це самий важливий перший крок при вивченні роботи комп'ютера. Єдиний графічний інтерфейс, призначений для користувача, створює зручні умови для роботи. Графіка Windows є універсальною, тобто знімається проблема забезпечення сумісності з конкретним типом дисплея або принтера. Як відомо, ОС надає користувацький інтерфейс, тобто визначає, що користувач буде бачити на екрані та як він буде взаємодіяти з даними.

Основу призначеного для користувача інтерфейсу Windows складає ієрархічно організована система "ВІКНО" та інші графічні об'єкти.

Набір використовуваних елементів інтерфейсу – стандартний, що дозволяє легко освоювати інтерфейс прикладних програм та роботу з Windows.

Можливість працювати у мережевому середовищі без додаткових програм є також перевагою ОС Windows. Дана ОС – це найбільш універсальна система обміну даними між програмами.

Також ОС Windows – це об'єктно-орієнтована система, що перш за все означає, що не програми управляють даними, а дані управляють програмою. З погляду об'єктно-орієнтованого програмування в Windows за допомогою самостійного механізму зв'язку можна визначити, якою програмою документ оброблятиметься. Реалізація даного підходу в Windows відповідає теорії об'єктно-орієнтованого управління і звільнення користувача від необхідності пам'ятати, якою саме програмою повинен оброблятися документ. Достатньо двічі клацнути "мишею" по значку документа або файлу, і відповідна програма запускається, завантажуючи цей документ в своє робоче вікно.

Наступною важливою рисою Windows, як багатозадачного середовища з'явилася реалізація в ній технології обміну даними між різними програмами (відразу на декількох рівнях). До них відносяться:

1. Буфер обміну – спеціальним чином організований динамічний простір оперативної пам'яті для тимчасового розміщення даних. При цьому в ньому запам'ятовуються як самі дані, так і те, до якого програмного застосування вони відносяться. Кожне по наступне занесення в буфер обміну інформації знищує попередню. Обмін даними як усередині програм Windows, так і між ними, побудований на базі універсальних системних процедур.
2. Ще однією технологією обміну є технологія OLE-скріплення і занурення об'єкту. Вона призначена для впровадження даних одного типу, які обробляються однією програмою, в дані, що відносяться до іншої програми. При цьому при зверненні до упроваджених даних відбувається виклик того застосування, до якого вони відносяться.

Прикладом застосування OLE–технології є впровадження малюнка або електронної таблиці в текстовий документ.

ОС Windows XP є вдосконаленням попередніх версій. Нова версія – це практично новий інтерфейс плюс максимальна простота управління. Крім нового дизайну кнопки меню **Пуск**, ОС характеризується додаванням нових об'єктів (**Моя музика**, **Мої рисунки**) для зберігання відповідних музичних файлів і списків композицій та графічних зображень, а також перегляду їх у вигляді слайдів. Передбачена можливість роботи за допомогою майстрів (**Мастер работы со сканером и камерой** для сканування одного або кількох зображень, **Мастер настройки сети** для спрощення налагодження параметрів мережі, **Мастер сетевой загрузки изображений** для розміщення файлів в мережі Internet).

Основні особливості ОС Microsoft Windows XP такі:

- автоматичне створення при інсталяції системи файлу, який містить протокол виконання цієї дії для його подальшого перегляду;
- файлова система NTFS, що підтримує шифрування даних;
- потужні можливості відновлення (у випадку виникнення проблем із програмним забезпеченням);
- нові функції програми **Windows Media**; вони дають змогу використовувати файли різних форматів, а також записувати інформацію з аудіо- та відеодисків на вінчестер і диски;
- нові засоби командного рядку; зокрема, передбачені такі команди, як **Systeminfo** – для виведення відомостей про систему, **Tasklist** - для переліку всіх програм, що працюють у даний момент, **Diskpart** – для керування дисками, розділами, та ін.;
- автоматичне відновлення системи з метою відновлення її параметрів і продуктивності;
- широко надані можливості мережі Internet; користувач має змогу отримувати безкоштовні консультації від фахівців фірми Microsoft (за наявності ліцензійного програмного забезпечення), брати участь у телеконференціях Windows XP, обмінюватися інформацією з іншими користувачами та здійснювати оновлення програмних продуктів;
- використання функції **Сжатые папки** передбачає значно зменшувати обсяг дискової пам'яті та водночас працювати з такими папками як зі звичайними.

Належить також розглянути основні особливості *операційної системи Windows 7*.

Потрібно відмітити про миттєвий пошук інформації доступний відразу після натискання кнопки "**Пуск**".

У Windows 7 інтерфейс пошуку був значно поліпшений для того, щоб користувачі могли швидше і простіше знаходити потрібні їм дані і миттєво переходити до роботи з ними.

Результати пошуку супроводжуються короткими відомостями про знайдені файли та витягами з їх вмісту. Слова пошукового запиту виділяються, тому користувач може легко визначити релевантність результатів пошуку. Вміст знайдених файлів відображається у вигляді ескізів; також передбачена область попереднього перегляду.

З'явився новий спосіб упорядкування результатів пошуку - за кращими результатами. При цьому у верхній частині списку відображаються файли, найбільш точно відповідні пошуковому запиту. Впорядкування за найкращими результатами застосовується до результатів пошуку за умовчанням.

Користувачі можуть створювати більш складні запити за допомогою будівника запитів, вбудованого в поле пошуку. На основі файлів в області пошуку в інтерфейсі можна застосовувати додаткові фільтри. Наприклад, при пошуку в бібліотеці документів користувач зможе відфільтрувати результати по автору, імені або типу. Якщо в запит доданий фільтр типу, то користувач бачить перед собою тільки вибрані типи даних.

Федеративний пошук в Windows 7 - це функція, яка дає можливість користувачам відправляти віддаленим пошуковим серверам запити даних, що не були проіндексовані системою пошуку Windows, і отримувати результати у провіднику Windows. Об'єднання пошуку в Windows 7 засноване на реалізації стандарту OpenSearch.

Щоб використовувати федеративний пошук, користувач повинен мати доступ до пошукового сервера і використовувати з'єднувач пошуку (Search Connector), який вказує на цей сервер. З'єднувачі пошуку відображаються в розділі "Вибране" провідника Windows. Їх можна додавати туди за допомогою сценарію, який повинен бути запущений користувачем на пошуковому сервері, або шляхом копіювання файлу з'єднувача в папку Searches на ПК користувача.

Щоб виконати пошуковий запит на віддаленому пошуковому сервері, користувач використовує з'єднувач пошуку в провіднику Windows. Після введення запиту пошуку в інтерфейсі провідника з'єднувач пошуку перенаправляє цей запит на віддалений сервер, який виконує пошук і повертає результати в інтерфейс провідника. У ньому результати відображаються у вигляді файлів. Користувач може відкрити файл, змінити і зберегти його, а також перетягнути в локальну папку. Також підтримуються команди контекстного меню, такі як "Друк", "Відкрити за допомогою" і "Відправити".

Windows 7 дозволяє шукати документи не тільки на локальному ПК користувача, а й на інших комп'ютерах і пристроях. Використовуючи Windows 7, розробники та ІТ-спеціалісти можуть вказувати пошукові системи, сховища документів, веб-додатки та власні сховища даних, в яких необхідно виконувати пошук, що не розробляючи і не поширюючи додаткове ПЗ (програмне забезпечення) для клієнтських систем. Це дозволяє

користувачам виконувати пошук в корпоративній інтрамережі і в Інтернеті так само легко, як і в локальних файлах, і використовувати для пошуку знайомий інтерфейс Windows.

Використовуючи висновок у форматі RSS або ATOM, розробники та ІТ-спеціалісти можуть додати до будь-яких підтримує пошук веб-додаткам підтримку сумісної з Windows 7 технології OpenSearch. Після цього розробники і досвідчені користувачі зможуть створювати файли описів OpenSearch, щоб визначати параметри підключень. Це дозволить настільним комп'ютерам використовувати з'єднувачі пошуку для даної служби.

Сервер SharePoint Search Server також може надсилати запити службам, сумісним з OpenSearch. Це дозволяє звертатися до служби пошуку за допомогою веб-інтерфейсу центру пошуку SharePoint.

З'єднувачі пошуку так само можна додати в область "Повторити пошук в" інтерфейсу пошуку або у полі пошуку меню "Пуск", що дозволяє користувачам повторювати свій запит в інших місцях пошуку. ІТ-адміністратори можуть розгортати області пошуку за допомогою групової політики, щоб направляти пошукові запити користувачів в найбільш авторитетні або найбільш повні сховища даних в корпоративній мережі.

У режимі Windows XP (для ОС Windows 7) можна запускати бізнес-додатки, призначені для Windows XP.

Режим сумісності з Windows XP (XP Mode) доступний в редакціях Windows 7 Професійна, Windows 7 Максимальна і Windows 7 Enterprise. Програми, несумісні з Windows 7, запускаються в окремій віртуальній машині Windows XP. Microsoft Virtual PC дозволяє створювати на одному фізичному комп'ютері одну або кілька віртуальних машин, кожна зі своєю операційною системою.

Можливості Windows 7 для запуску додатків Windows XP інтегровані на декількох рівнях інтерфейсу користувача. Можна закріплювати додатки Windows XP в меню "Пуск" Windows 7 і запускати з нього так само, як і будь-які інші програми. Крім того, підтримується закріплення додатків Windows XP на панелі завдань Windows 7 в правому нижньому кутку екрану і запуск з неї.

Отже, на думку фахівців, Windows 7 надає ІТ-фахівцям гнучкі можливості, необхідні для задоволення різноманітних потреб кінцевих користувачів, і зручні засоби управління цими можливостями.

2.1.2 Робочий стіл Windows XP

Основну частину екрану Windows XP займає **Робочий стіл**. На ньому розташовуються значки *об'єктів*: папок, дисків, програм, файлів та ін. Якщо об'єкт має позначку зі стрілкою, то це значок *ярлика*. Ярлик – це посилання на об'єкт, що розташований не на Робочому столі, а в іншому місці. Один об'єкт може мати декілька ярликів, розміщених у різних місцях. Значки

об'єктів, що розташовані безпосередньо на Робочому столі, не мають таких позначок.

На робочому столі є значки 1 - 4 (дивись рисунок 2.1), кожен із яких

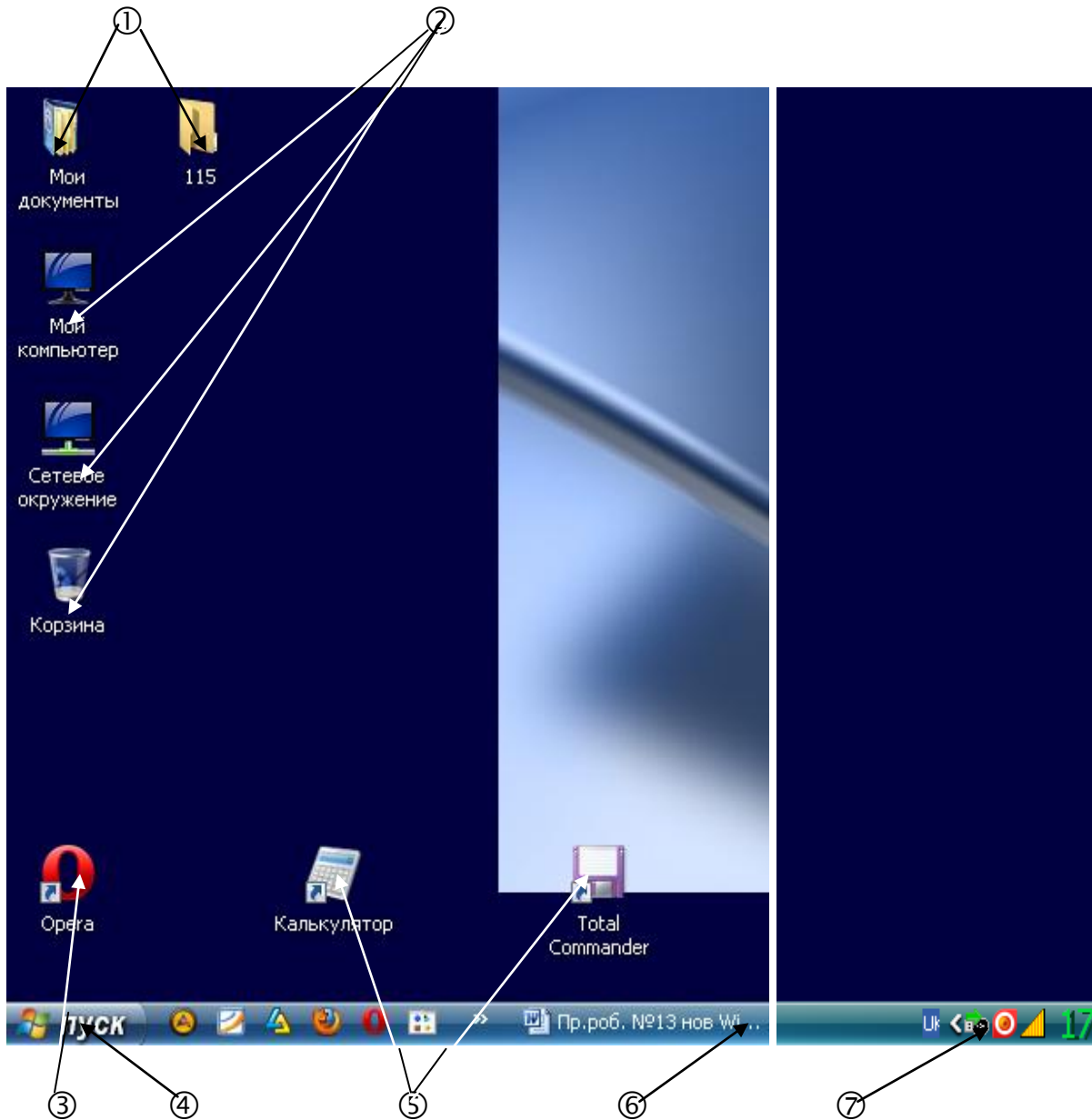
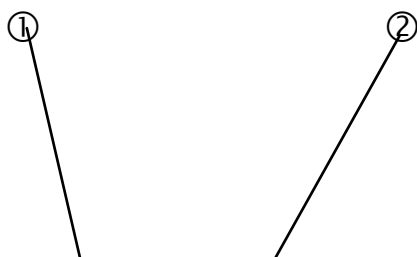

Рисунок 2.1 – Робочий стіл

відповідає або папці (1), або спеціальній папці (**Мой компьютер, Сетевое окружение** тощо) (2), або прикладній програмі (3), або документу, або ярлику (5). Після подвійного натискання мишею на значку спеціальних папок відкривається вікно з уміщеними компонентами, далі подається їх стислий перелік.

Папка **Мой компьютер** містить значки для керування ресурсами персонального комп'ютера, які розміщені у *робочому полі* вікна (дивись позицію 4 на рисунку 2.2):

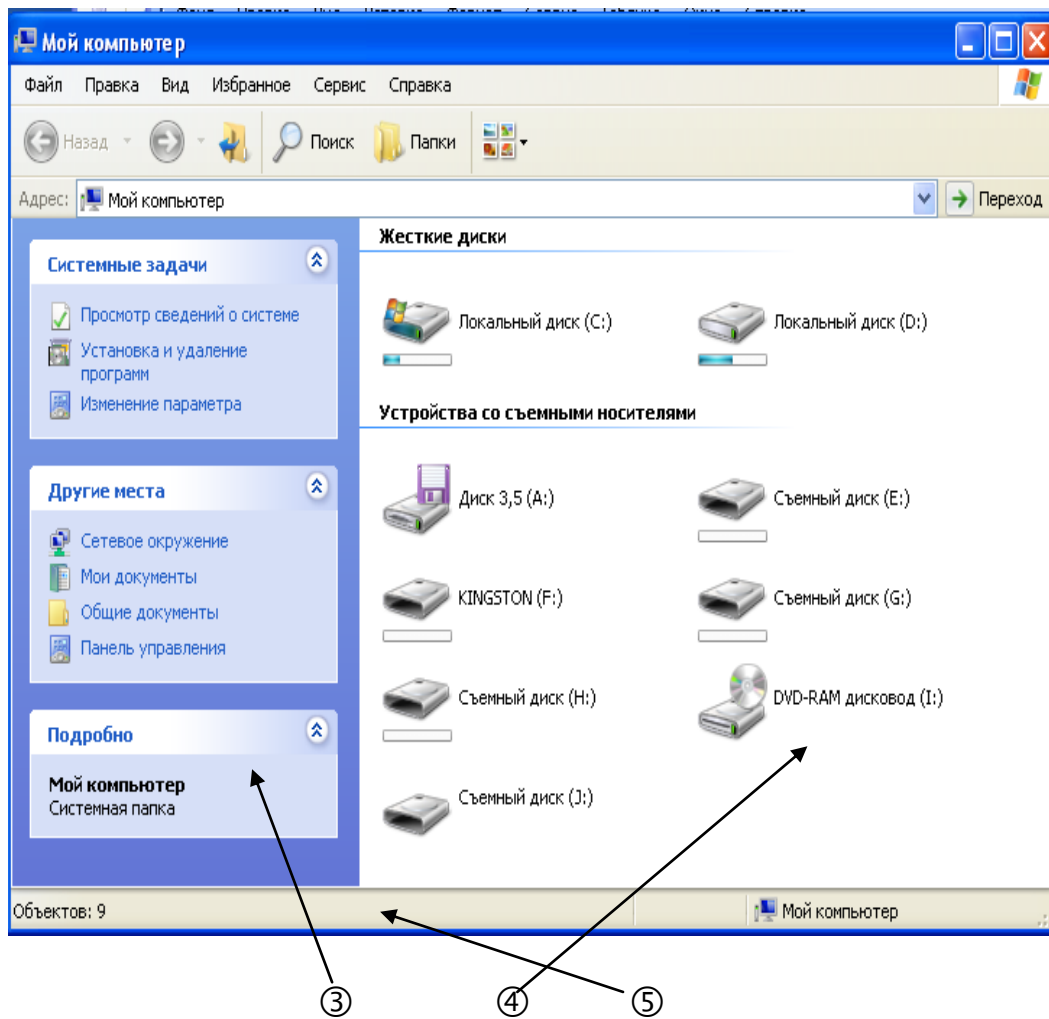

Рисунок 2.2 – Компоненты папки **Мой компьютер**

- Диск 3,5 (A:), який активізує гнучкий диск;
- (C:, D:, E:, F:, G:, H:, J:) – активізують інші диски (системні і робочі);
- (DVD-RAM) - активізує компакт-диск.

Робоче поле – це простір для розміщення об’єктів (тексту, малюнків, значків та ін.) і роботи з ними.

У склад вікна входить також виконуючий багато функцій *рядок стану*, що розташований уздовж нижнього краю програми, – смуга, на якій розміщені індикатори стану (дивись позицію 5 на рисунку 2.2). Але в основному *рядок стану* служить для відображення корисної інформації. Наприклад, *рядок стану* у вікні WordPad звичайно відображає корисне повідомлення типу **Для вивода справки нажмите <F1>**, яке показує, що у даній програмі є своя довідкова система. При наведенні покажчика миші на елемент панелі інструментів у рядку стану відображається призначення елемента.

Також як і панелі інструментів, у більшості програм *рядок стану* не обов’язковий: звичайно його можна вимкнути та умкнути за допомогою

команди **Вид\Строка состояния**.

Окрім цих значків, у папці **Мой компьютер** можна отримати доступ і до такого компонента, як **Системные задачи** (дивись позицію 1 на рисунку 2.2) для перегляду відомостей про систему, додавання і вилучення програм, зміни встановлених параметрів. Група **Другие** (позиція 2) містить значки: **Сетевое окружение** (для виводу переліку усіх комп'ютерів локальної мережі, якщо даний комп'ютер підключений до неї), **Мои документы** (виводиться перелік збережених у даній папці файлів), **Общие документы** (зберігаються ті файли, що доступні всім користувачам даного комп'ютера), **Панель управления**. Група **Подробно** (позиція 3) передбачена для отримання інформації про властивості виділеного в правій частині вікна об'єкта (диска, папки, файлу) (див. позицію 4 рисунку 2.2).

Папка **Сетевое окружение** забезпечує швидкій доступ до локальної мережі. Папка **Корзина** є місцем для вилучених файлів, які можна відновити при помилковому знищенні. Для цього застосовуються команди **Файл, Восстановить**. Щоб остаточно вилучити файли з комп'ютера використовуються команди **Файл, Очистить корзину**.

У нижній частині екрану знаходиться **Панель задач**, на який розміщується кнопка **Пуск** (позиція 4 на рисунку 1), можуть бути значки згорнутих відкритих прикладних програм (позиція 6 на рисунку 2.1), також є індикатор клавіатури (позиція 7 на рисунку 2.1), та індикатор поточного часу і дати.

2.1.3 Панель задач. Головне меню

Панель задач призначена для запуску програм і переходу між ними, за замовчуванням вона знаходиться в нижній частині екрану, містить також панель швидкого запуску. Активною програмою вважається така програма, яку запущено на виконання. При натисканні на кнопку **Пуск** з'являється **Головне меню**, що містить певні команди. При цьому їх можна переглядати у *стандартному* варіанті попередніх версій...Windows і в *оновленому*, зручнішому, що містить лише ті команди, з якими працювали востаннє (дивись рисунок 2.3). Переключення між цими режимами роблять за допомогою вкладки **Меню «Пуск»** після активізації команди **Свойства** контекстного меню кнопки **Пуск**.

Ліва частина меню має дві складові: у верхній (над лінією поділу) містяться постійні команди, а в нижній – програми, якими користуються найчастіше. У нижній частині розташована команда **Все программы**, яка містить меню команд для активізації додатків, зокрема **Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Access, Microsoft PowerPoint** тощо. Тут також є група **Стандартные** для активізації програм Калькулятор, текстовий редактор **Блокнот**, графічний редактор **Paint**, вікна програми Проводник, отримання початкової інформації про Windows XP, виконання активізації вікна ОС MS-DOS (**Командная строка**) тощо.

Група програм **Служебные (Пуск, Программы, Стандартные)** дає змогу активізувати такі програми: де фрагментація диска, його перевірка,

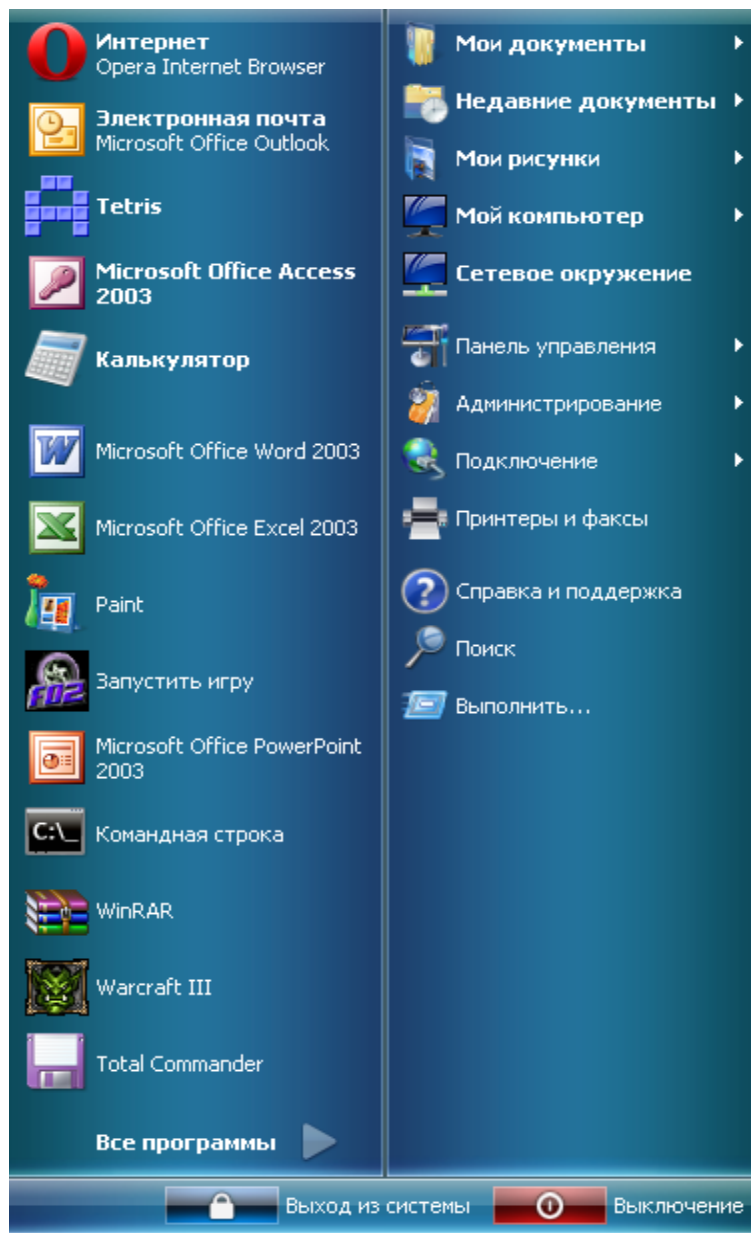

Рисунок 2.3 – Оновлене меню команд кнопки **Пуск**

очистка диска, виконати архівацію даних, переглянути інформацію про апаратні та програмні компоненти системи тощо.

Права частина меню кнопки **Пуск** містить наступні основні команди:

- **Мои документы** (відкривається папка з такою самою назвою для вміщення будь-яких документів);
- **Недавние документы**, здійснюється швидкій доступ до 15 файлів, з якими працювали востаннє (документів Word, таблиць Excel, файлів БД Access);

- **Мои рисунки** (відкривається папка, що має таку саму назву, для вміщення графічних зображень);
- **Моя музыка** (зберігаються музичні файли і списки композицій);
- **Мой компьютер** (відкриває папку **Мой компьютер**);
- **Панель управління** (включає команди для активізації вікон, у яких можна змінити параметри поточної дати і часу (**Дата и время**); додати (вилучити) іншу розкладку клавіатури, а також змінити стандарти введення чисел, дат тощо (**Язык и региональные стандарты**), додати (вилучити) програми, змінити властивості екрана або деяких апаратних пристроїв (миші, клавіатури, аудіопристроїв) та ін.;
- **Подключение** (містить команди для підключення до мережі Internet або локальної мережі);
- **Принтеры и факсы** (надаються можливості для встановлення та зміни властивостей принтерів і факсів);
- **Справка и поддержка** (для активізації довідкової системи для пошуку інформації за контекстом або за вказаною темою);
- **Поиск** (здійснює пошук файлів, папок на диску, в комп'ютері, локальної мережі, а також мережі Internet);
- **Выполнить ...** (після активізації кнопки **Обзор** та знаходження відповідного завантажувального файлу виконується його швидкий запуск);
- **Выход из системы** (використовують при роботі кількох користувачів на одному комп'ютері з власними обліковими записами; команда дає можливість або завершити виконання усіх програм і закінчити роботу, або, не закриваючи програм, перейти до іншого користувача);
- **Выключение** (містить кнопки для вибору одного із режимів: режиму очікування, тобто тимчасового припинення роботи, повного вимкнення, перезавантаження) .

Класичне меню команд кнопки Пуск (рисунок 2.4) має вигляд, до якого звикли користувачі при роботі у середовищі попередніх версій Windows.

2.1.4 Прийоми роботи з об'єктами Windows

Для того, щоб виконувати операції над об'єктом (або групою об'єктів) їх необхідно спочатку виділити. Існують різні *способи виділення*:

- **Виділити один об'єкт** – один щиглик лівою кнопкою миші (ЛКМ)

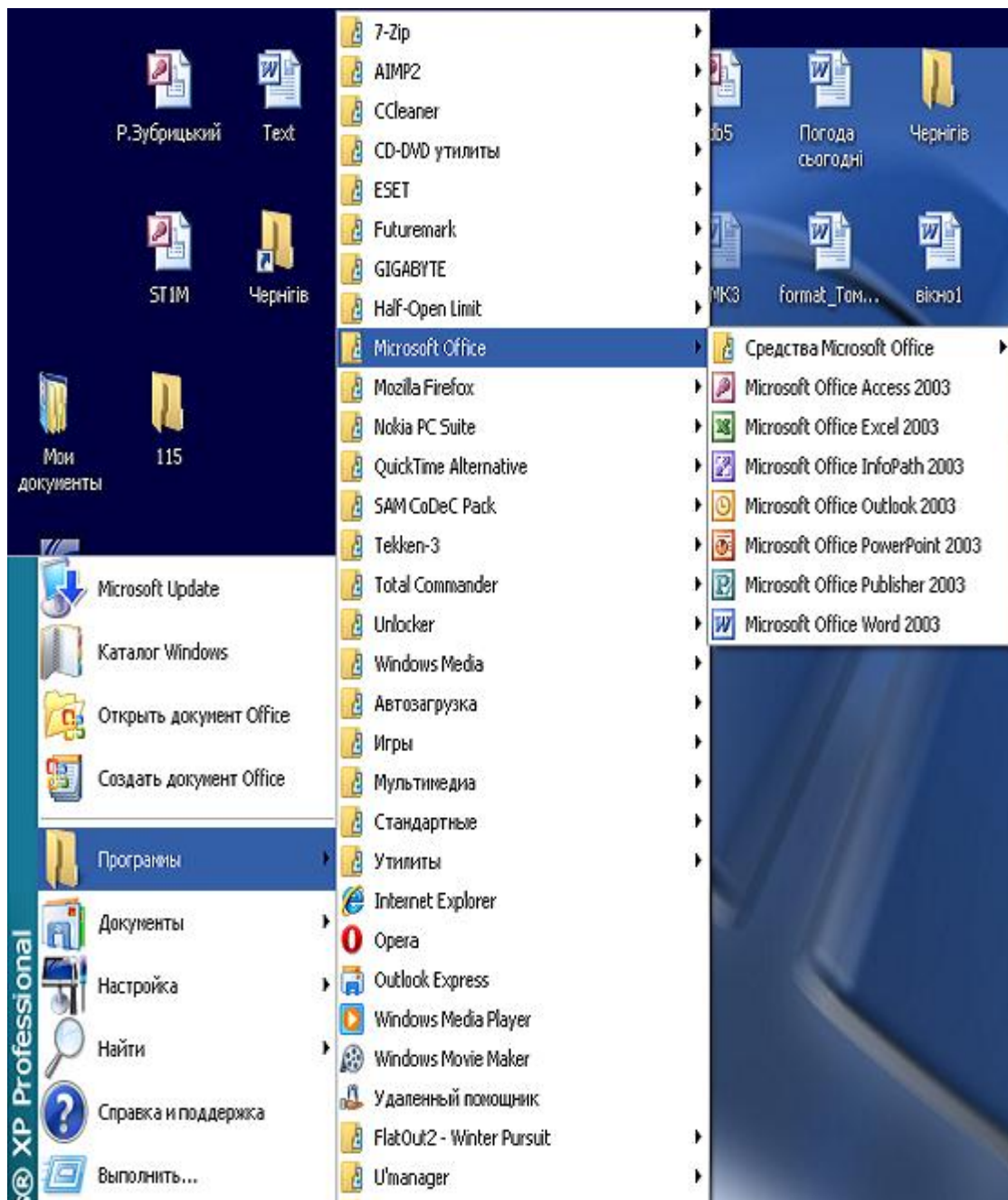

Рисунок 2.4 – Класичний вигляд меню команд кнопки **Пуск**

на об'єкті;

- Виділити групу об'єктів:

а) виділення "рамкою" – натиснути ЛКМ і не відпускаючи її провести уявну рамку навколо групи об'єктів, які необхідно виділити;

б) виділення групи об'єктів в різнобій – клавіша Ctrl + один щиглик лівою кнопкою миші на необхідних об'єктах.

Переміщення об'єкта – затискаємо ЛКМ на об'єкті і не відпускаючи перетягуємо його в необхідне місце.

Спеціальне переміщення (для копіювання, створення ярликів об'єктів) – затискаємо праву кнопку миші (ПКМ) на об'єкті і не відпускаючи перетягуємо його в необхідне місце, а потім вибираємо необхідну дію над об'єктом.

Контекстне меню містить основні команди по керуванню об'єктом. Для виклику контекстного меню потрібно натиснути на об'єкті ПКМ. Пункти меню вибираються, як звичайно, натисканням ЛКМ.

Сортування елементів – один щиглик ПКМ на пустому місці → → **Упорядочить значки** → необхідній спосіб сортування.

Копіювання об'єкта – виділити потрібний об'єкт, в контекстному меню вибрати *копировать*, викликати контекстне меню місці куди необхідно вставити об'єкт та вибрати *вставить*.

Переміщення об'єкта – виділити потрібний об'єкт, в контекстному меню вибрати *вырезать*, викликати контекстне меню місці куди необхідно вставити об'єкт та вибрати *вставить*.

Замість виклику контекстного меню можна користуватись комбінацією клавіш Ctrl + C – копіювати, Ctrl + X – вирізати, Ctrl + V – вставити.

Знищення об'єкта – виділити потрібний об'єкт, в контекстному меню вибрати *удалить*, або натиснути клавішу Del та підтвердити видалення.

Перейменування об'єкта – виділити потрібний об'єкт, в контекстному меню вибрати *переименовать*, ввести нове ім'я та натиснути клавішу Enter.

2.2 Хід роботи

2.2.1 Робочий стіл

- 1 Уключіть комп'ютер та завантажте ОС Windows XP
- 2 Вивчіть вміст робочого столу.

2.2.2 Структура типового вікна

- 1 Двічі клацніть мишею на піктограмі **Мій комп'ютер**.
- 2 Змініть положення вікна, що з'явилося, на робочому столі.
- 3 Згорніть вікно в піктограму на панелі завдань.
- 4 Розгорніть вікно до колишніх розмірів.
- 5 Розкрийте вікно до розмірів робочого столу.
- 6 Згорніть вікно до первісного розміру.
- 7 Розтягніть вікно по горизонталі.
- 8 Розтягніть вікно по вертикалі.
- 9 Вивчіть призначення піктограм панелі інструментів вікна.
- 10 Вивчіть призначення вмісту меню **Файл, Правка, Вид, Избранное, Сервис і Справка**.
- 11 Вивчіть вміст статусного рядка.
- 12 Перевірте можливість нетрадиційних способів придання вікнам нормальних розмірів або розмірів вікна на повний екран:

- клацніть *двічі* на рядку заголовка вікна (дивись рисунок 2.5),

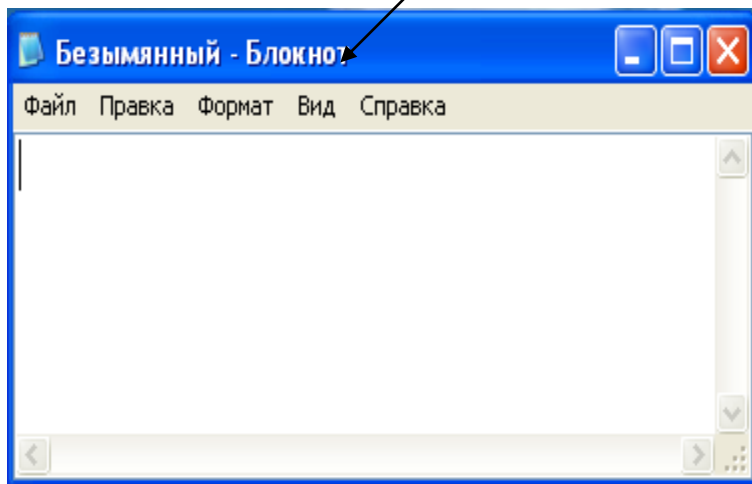

Рисунок 2.5 – Додатковий спосіб придання вікну максимальних розмірів

- клацніть правою кнопкою на рядку заголовка вікна та виберіть команду **Развернуть (Восстановить)** у контекстному меню, що з'явилося.

2.2.3 Пошук файлів у Windows

1 Відкрийте головне меню операційної системи Windows XP відомим вам способом і виберіть у нижній частині команду **Найти (Поиск)**.

2 У діалоговому вікні **Результаты поиска** (рисунок 2.6), що з'явилося, вивчіть основні його елементи управління:

- ➔ **Изображения, музыку или видео,**
- ➔ **Документы (текстовые файлы, электронные таблицы и т.д.),**
- ➔ **Файлы и папки,**
- і додаткові :
- ➔ **Компьютеры или людей.**
- 🔗 **Информацию в центре справки и поддержки.**
- Ви також можете...
- 🔗 **Выполнить поиск в Интернете.**
- 🔗 **Настроить помощника.**

3 Якщо натиснути кнопку ➔ **Файлы и папки** (дивись рисунок 2.7), то у групі **Произвести поиск по одному или всем критериям** можна здійснити пошук файлів та папок.

4 Введіть інформацію про загублений файл:

- якщо відомо ім'я файлу, уведіть його у верхнє текстове поле;

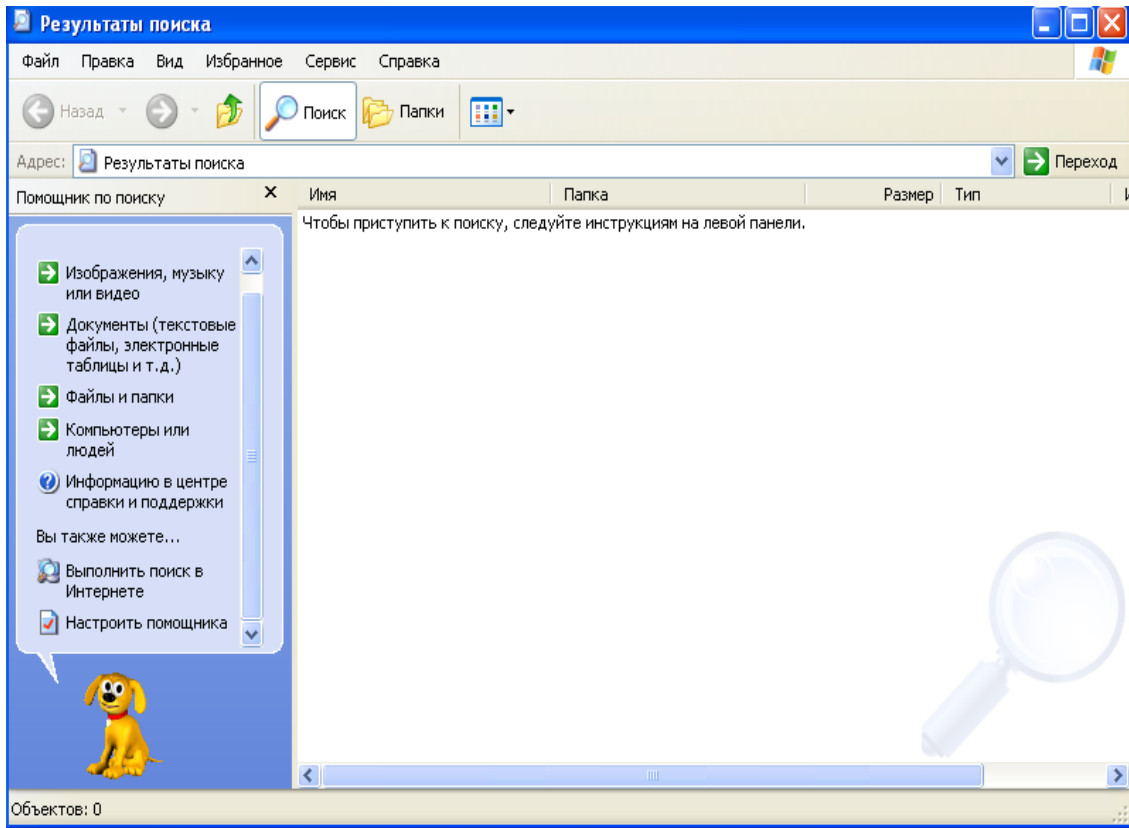

Рисунок 2.6 – Диалогове вікно **Результаты поиска**

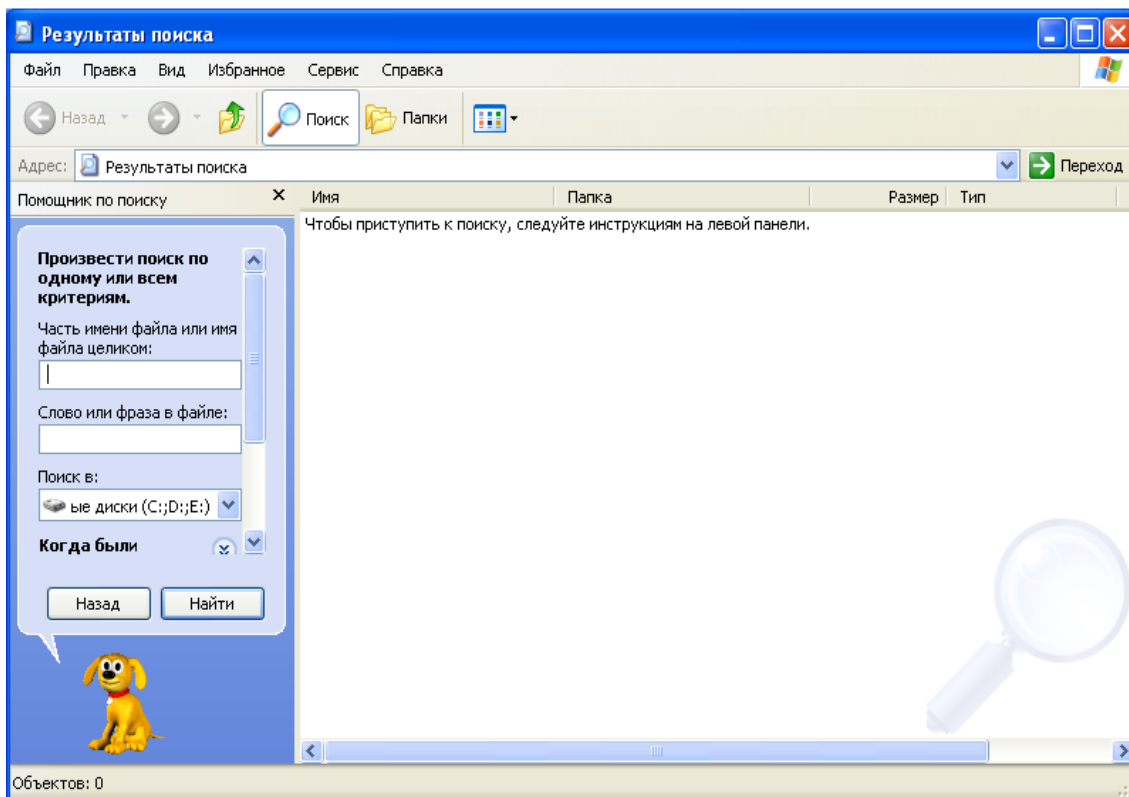

Рисунок 2.7 – Диалогове вікно після натискання кнопки **Файлы и папки**

- якщо повне ім'я файлу невідомо, то замініть зірочками (*) невідомі його частини.

Наприклад, якщо відомо, що ім'я містить слово *итоги*, уведіть у верхнє поле "итоги". Якщо відомо, що ім'я починається з літер ОР, уведіть ОР*.

Якщо відомо слово або фрагмент тексту з цього файлу (у випадку, якщо це текстовий файл), введіть його в поле **Слово или фраза в файле:**

Про інші можливості пошуку можна повідомити, використовуючи групу **Когда были произведены последние изменения?**

5 Виберіть необхідний диск.

Якщо диск, на якому знаходиться потрібний файл, невідомий, то виберіть у списку, що розкривається **Поиск в:**, значення **Мой компьютер** (підходить також значення **Локальные жёсткие диски** з переліком локальних дисків вашого комп'ютера).

6 Натисніть кнопку **Найти**.

7 Результати виконання пошуку відображені в правій панелі вікна **Результаты поиска** (дивись рисунок 2.8).

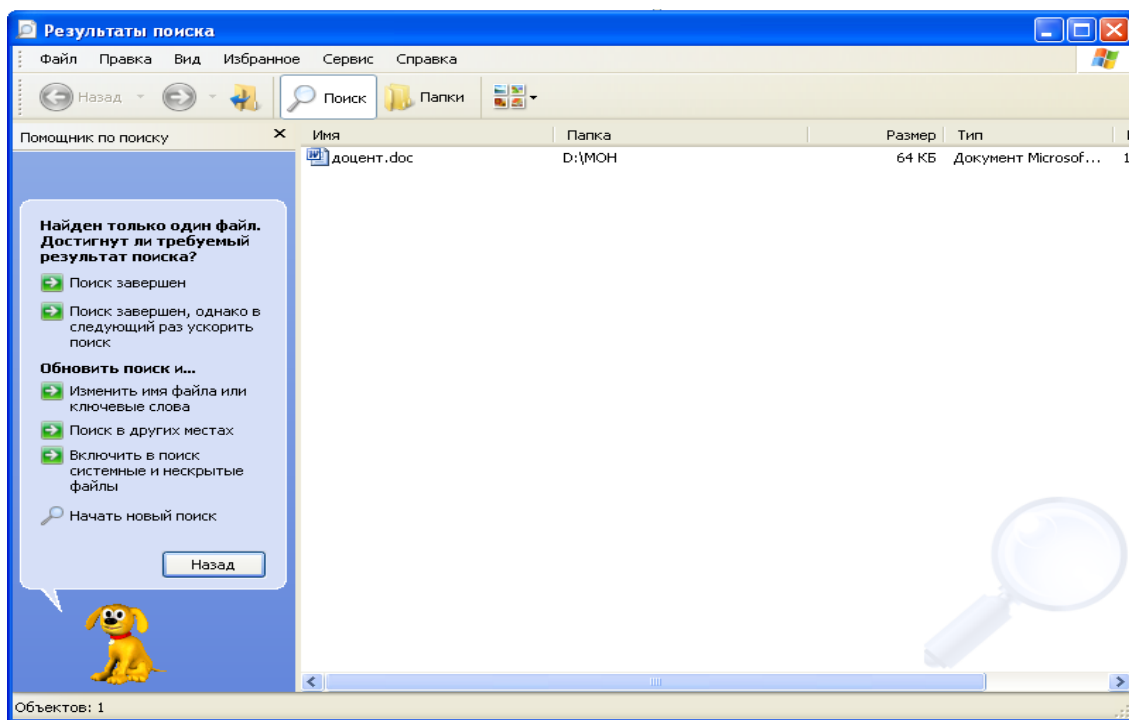

Рисунок 2.8 – Вікно з результатами пошуку

8 Пошук можна виконувати і за іншими критеріями. Для цього активізують посилання **Дополнительные параметры** (рисунок 2.9) і вибирають:

- пошук за датою (у групі **Когда были произведены последние изменения?** активізують один із запропонованих параметрів: **Дата последних изменений неизвестна**, **На прошлой неделе**, **В прошедшем месяце** тощо або визначають діапазон дати власноручно);

- пошук за розміром файлу (у цьому випадку активізують потрібний параметр із групи);
- пошук за типом файлу) у групі **Дополнительные параметры** в переліку **Тип файла** вибирають потрібний).

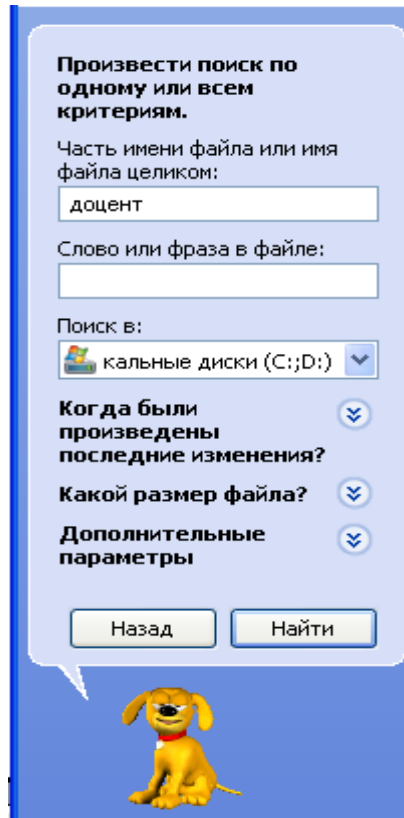

Рисунок 2.9 – Додаткові параметри для пошуку

2.2.4 Запуск програми з командного рядку

- 1 Натисніть кнопку **Пуск** і вивчіть вміст головного меню Windows XP, виберіть пункт **Выполнить...**
- 2 У вікні **Запуск программы**, що з'явилося, натисніть кнопку **Обзор...**
- 3 Виберіть послідовно диск **D:**, каталог Total Commander, файл Totalcmd.exe, застосовуючи кнопку **Открыть** у вікні **Обзор...**
- 4 Натисніть кнопку **ОК** у вікні **Запуск программы**.
- 5 Проаналізуйте зроблену операцію.
- 6 Вийдіть з оболонки Total Commander натиснувши клавіші **Alt + F4**.
- 7 Виберіть пункт **Выключение** головного меню ОС Windows XP, виконайте повне вимикання комп'ютеру.

2.2.5 Робота з довідковою інформацією

- 1 Виберіть пункт головного меню **Справка и поддержка**. Після цього на екрані дисплея з'являється вікно **Центр справки и поддержки** (дивись рисунок 2.10).

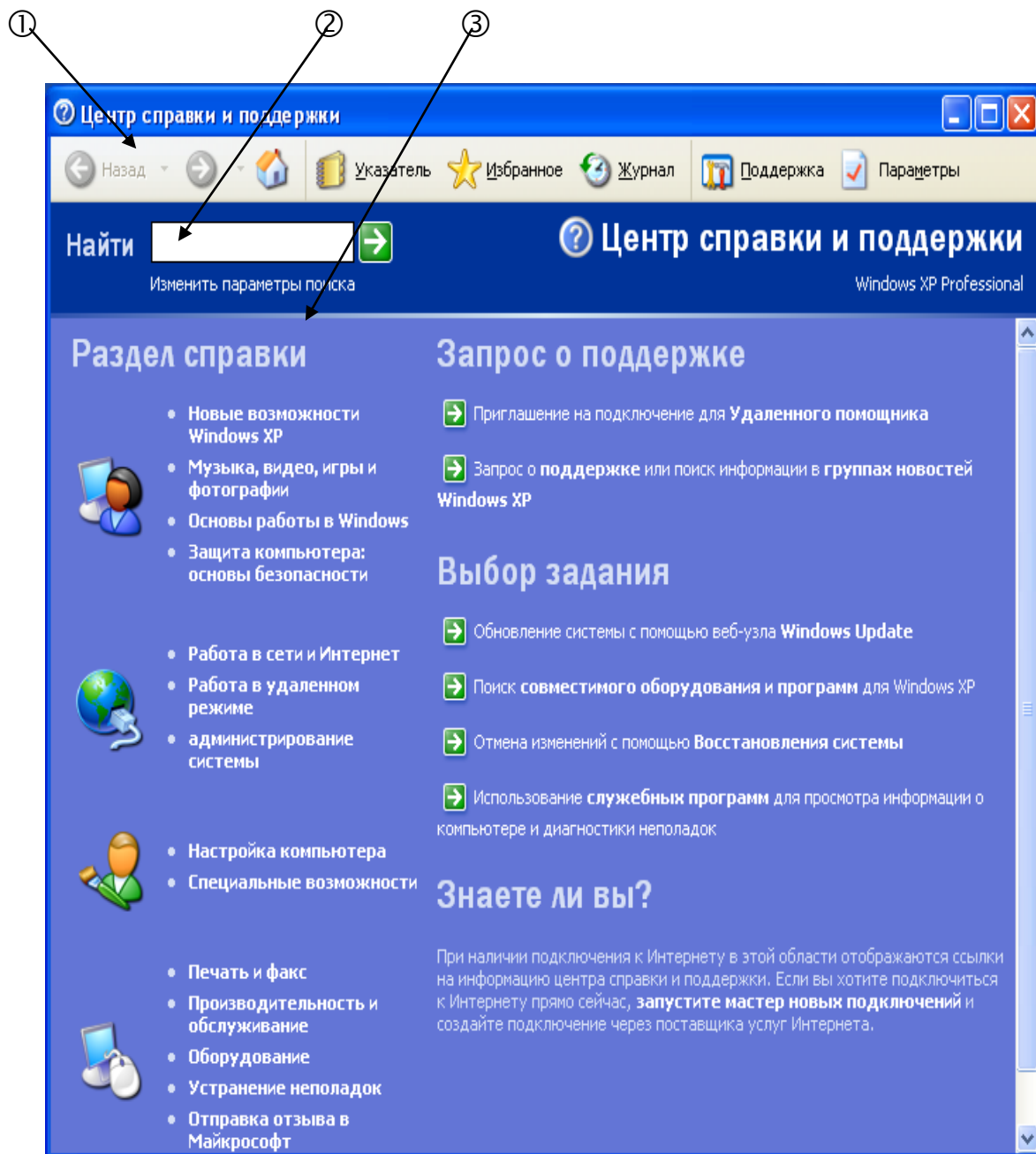

Рисунок 2.10 – Початкова сторінка довідкової системи Windows XP

До складу вікна входять:

- панель інструментів (1), що містить кнопки;
- поле для введення слова для контекстного пошуку (2);
- довідкова інформація, згрупована у розділі (3).

2 Для перегляду, наприклад, теми "Форматування дисків", уведіть слова "Форматирование дисков" у поле (2) та натисніть Enter, після чого з'являється вікно з результатами пошуку (дивись рисунок 2.11).

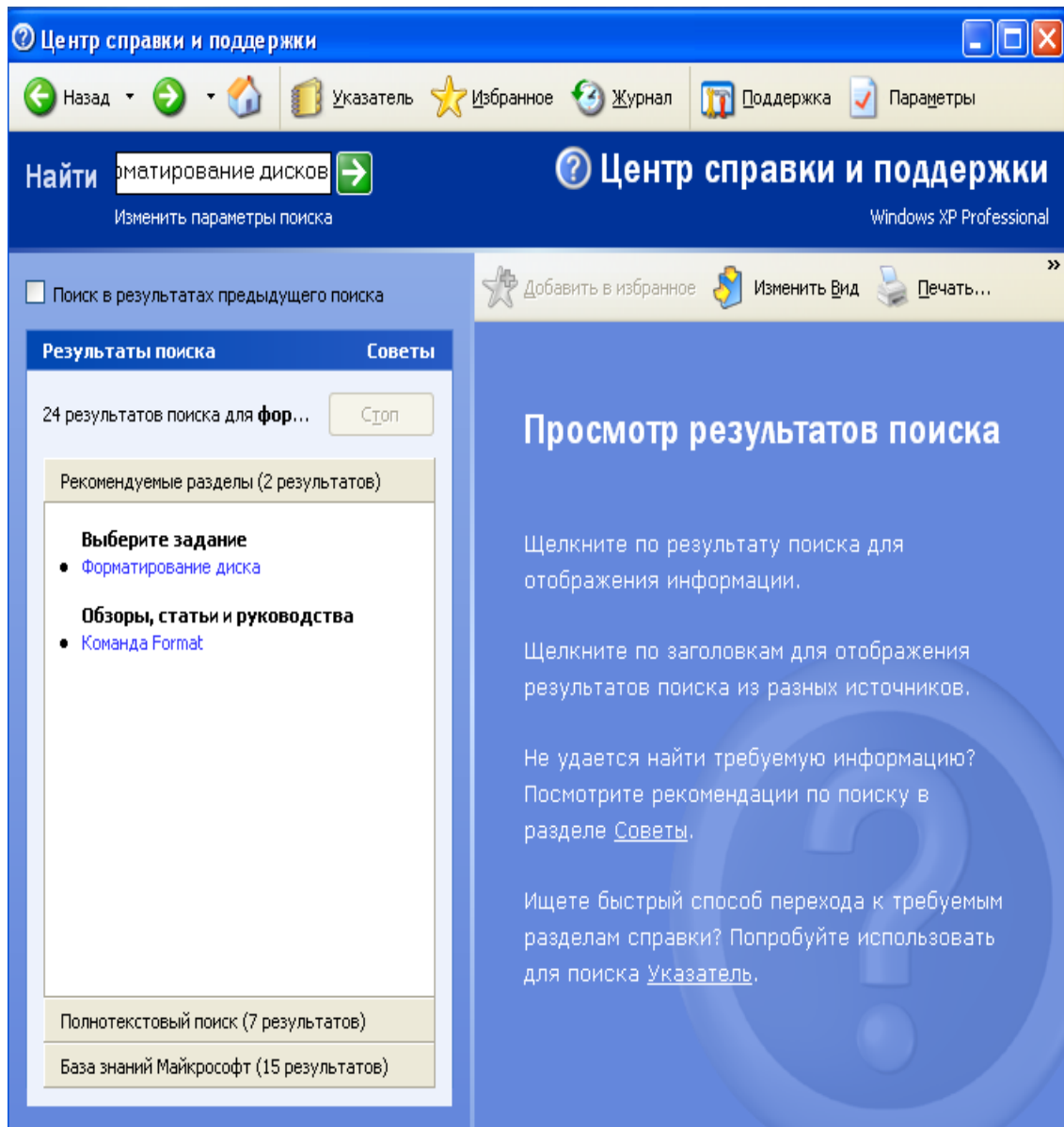

Рисунок 2.11 – Друга сторінка довідкової системи Windows XP з вибраною темою "Форматування дисків"

3 Виберіть у вікні завдання "Форматирование диска" і натисніть Enter. На екрані з'являється вікно з довідковою інформацією, що вас цікавить (дивись рисунок 2.12).

Уважно читайте довідкову інформацію та закрийте вікно.

4 Активізуйте кнопку панелі інструментів **Указатель**. З'являється вікно (дивись рисунок 2.13). У полі верхньої частини вікна вводять літери слова потрібної теми (наприклад, "шрифты"), після чого у нижній частині вікна з'являється перелік тем, що відповідають пошуку. Вибираємо потрібну тему "установка", далі або активізуємо кнопку **Показать**, або двічі клацаємо мишею на потрібній темі. Тоді у правій частині вікна надається довідкова інформація про установку шрифтів.

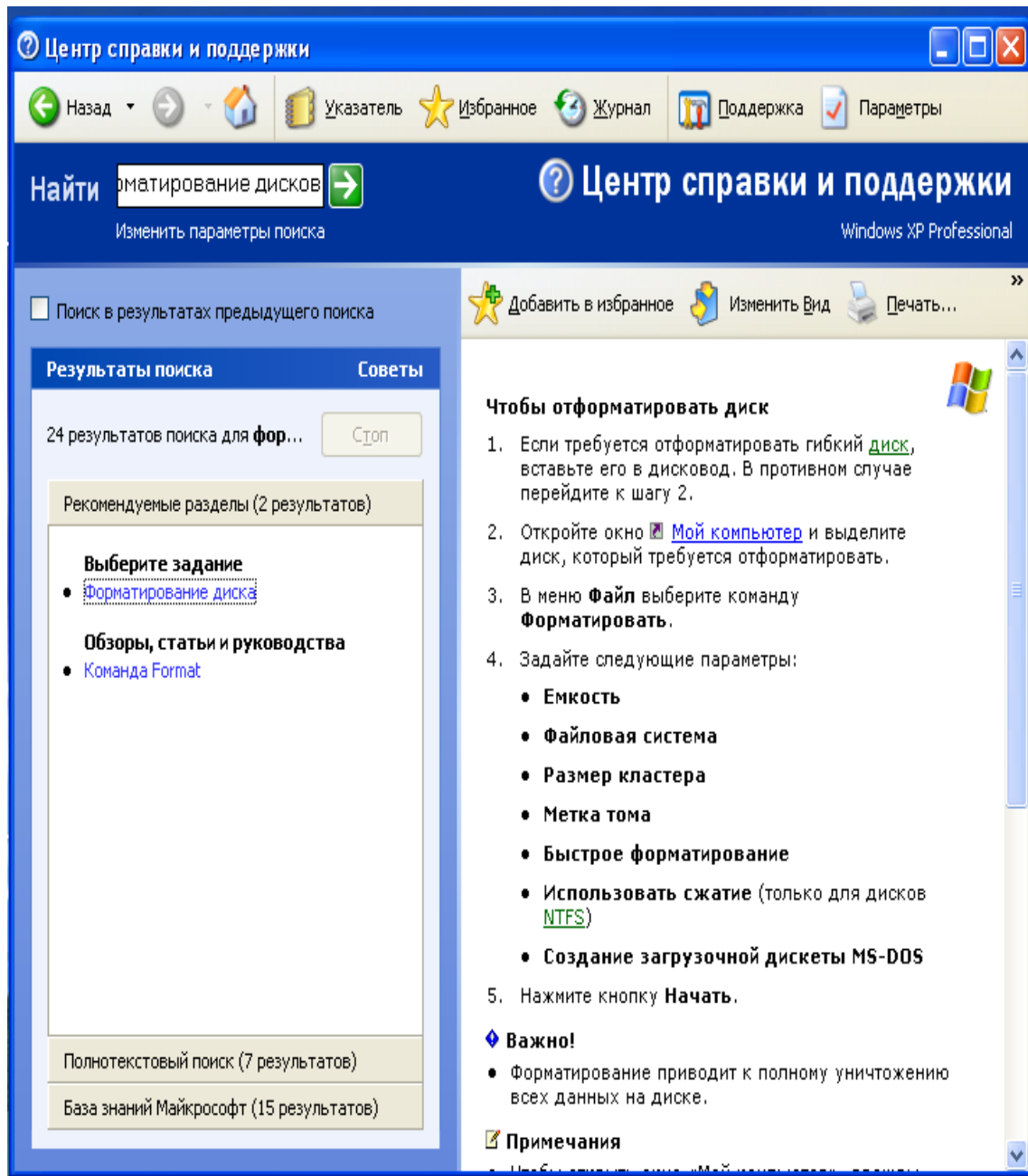

Рисунок 2.12 – Третья сторінка довідкової системи Windows XP з вибраною темою "Форматирование дисков"

2.2.6 Довідкова система прикладної програми Windows XP

Довідкова система прикладної програми Windows XP складається з таких компонентів:

- **Содержание** містить перелік основних тем, поданих як книжка. Якщо клацнути на ній клавішею миші, книжка розкривається і з'являється перелік додаткових тем. Після активізації (клацання клавішею миші) пункту переліку, біля якого є значок питання, користувач отримує необхідну інформацію на правій панелі вікна;

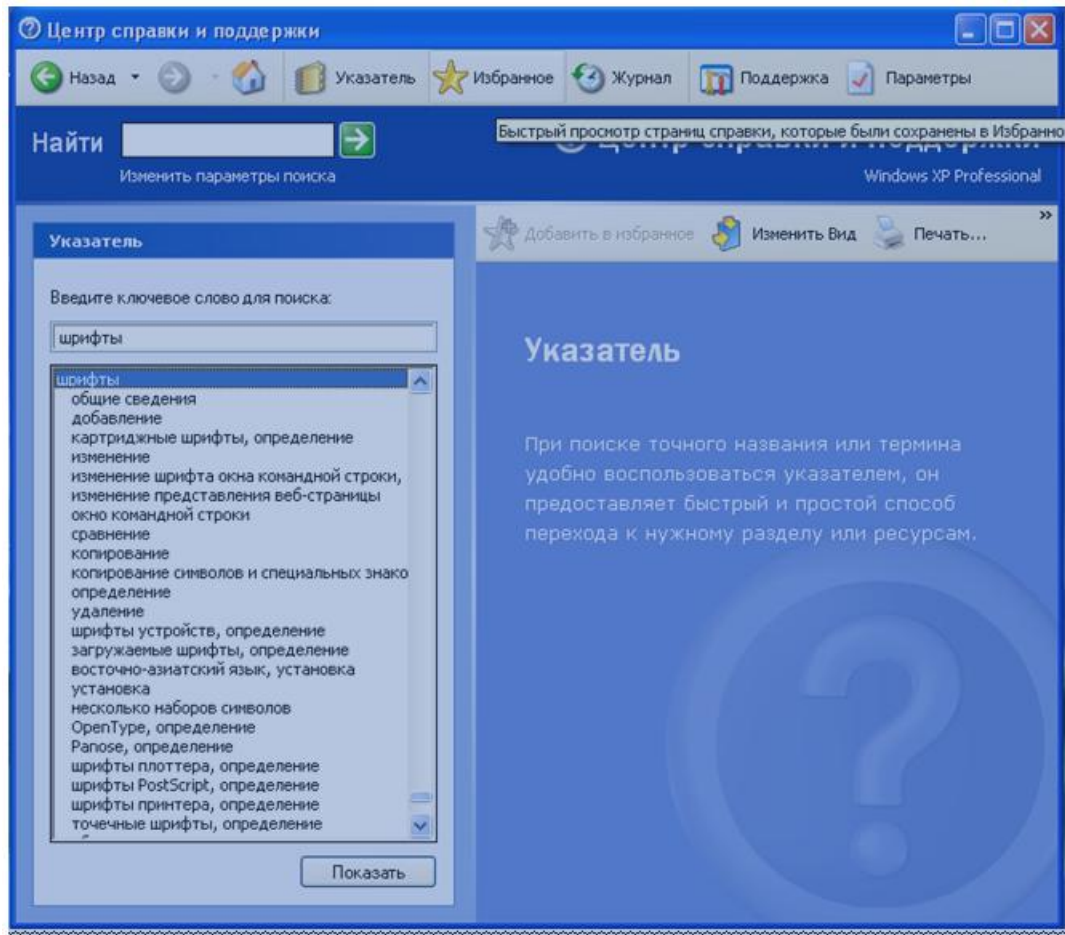

Рисунок 2.13 – Перша сторінка довідкової системи Windows XP з вибраною темою "Установка шрифтов"

- **Мастер ответов** використовується для пошуку інформації за назвою теми. У полі верхньої частини вводять перші літери слова цієї теми, після чого у нижній частині з'являється перелік тем, що відповідають пошуку. Після активізації будь-якої теми інформація подається в правій частині вікна;
- **Указатель** використовується для контекстного пошуку введеного у верхній частині слова або кількох слів у конкретних темах. Виводяться назви всіх тем, у яких є такий контекст.

Отже, довідкова система дає змогу користувачу не тільки ефективно знайти відповіді на ті питання, які виникають під час роботи, а й отримати доступ до систематизованої нової інформації.

Завдання: Виконайте усі дії для перегляду теми "Установка шрифтов", запишіть у звіті дані, що з'являються у другій сторінці довідкової системи Windows XP.

2.2.7 Завершення роботи

Завершіть роботу з операційною системою Windows XP як показано у

підрозділі 2.1.3.

2.3 Вимоги до звіту

Звіт про виконану роботу повинний містити:

- титульний лист з назвою роботи та відомостями про виконавця;
- мету роботи;
- послідовність виконання операцій, запис команд;
- відповіді на питання для самоконтролю;
- надати висновки.

2.4 Питання для самоконтролю

- 1 Що відображається на робочому столі при включенні комп'ютера ?
- 2 Яке призначення програм, що знаходяться на робочому столі ?
- 3 Для чого призначена панель задач ?
- 4 Для чого призначена кнопка Пуск ?
- 5 Як можна керувати положенням піктограм на робочому столі ?
- 6 Як можна керувати положенням і розмірами панелі задач ?
- 7 Що відображається на панелі задач ?
- 8 З якою метою використовується меню **Файл, Правка, Вид. Избранное, Сервис і Справка** ?
- 9 Які функції виконують кнопки на панелі інструментів ?
- 10 Для чого використовуються кнопки управління вікнами ?
- 11 Яка інформація відображається у статусній стрічці ?
- 12 Яким чином можна змінювати розмір вікна і його положення на робочому столі ?
- 13 Як можна відрізнити активне вікно ?
- 14 Яким чином відкривається головне меню ?

2.5 Завдання до роботи

- 1 Користуючись літературою, з'ясуйте теоретичні питання, теми практичної роботи та дайте відповіді на питання самоконтролю.
- 2 Виконайте практичну частину роботи згідно порядку виконання (звітуйте викладачу після виконання кожного розділу практичної роботи лише потім переходити до наступного розділу).
- 3 Захистіть практичну роботу.

3 ПРАКТИЧНА РОБОТА № 14. СТАНДАРТНІ ТА СЛУЖБОВІ ПРОГРАМИ WINDOWS XP

Мета роботи: Сформувати певний обсяг знань про стандартні та службові програми Windows XP, вивчити та оволодіти прийомами роботи з програмами Windows.

3.1 Короткі теоретичні відомості

3.1.1 Стандартні програми Windows XP

Програма Блокнот

В *Windows XP* для роботи з текстом пропонується дві прикладні програми.

Блокнот є самим простим засобом серед них та призначений для управління простим текстом ASCII (Американський стандартний код для обміну інформацією). Це означає, що в ньому не можна нічого робити зі шрифтами, графічними зображеннями і т.п.. Можна вводити текст, але не можна формувати його. Однак це не так і погано, так як певні типи файлів є простим текстом. Наприклад, в Блокноті можна вводити та редагувати код HTML для Web-сторінок. Якщо вам потрібно відредагувати такі важливі компоненти системи, як командний файл (.bat), файл ініціалізації (.ini) або системний журнал (.log), то краще всього для цього використовувати програму *Блокнот*, оскільки в ньому не вводяться сховані символи форматування, що впливають на зміст файлу (а можливо на роботу усього комп'ютера).

Щоб запустити програму Блокнот, клацніть на кнопці **Пуск** та виберіть команди **Все програми/Стандартные/Блокнот**. Коли програма запускається уперше, у вікні Блокноту відображається чиста сторінка. Якщо Блокнот необхідно використовувати для редагування текстового файлу, клацніть правою кнопкою миші на значку файлу та користуйтеся командою **Открыть с помощью / Блокнот**. При цьому останній завантажується з вже відкритим файлом, що є готовим для редагування.

В програмі Блокнот текст вводиться точно так, як це робиться на папері. Після введення одного рядку тексту для переходу до наступного рядка слід натиснути клавішу Enter.

Щоб зберегти документ, застосовуйте команду **Файл/Сохранить**, а потім уведіть ім'я файлу. Блокнот автоматично додасть до імені файлу розширення **.txt**.

Довідкову інформацію можна як завжди отримати, виконав команду **Справка/Вызов справки**. Програму Блокнот можна закрити, клацнувши на кнопці **Закреть (X)** або користуючись командою **Файл/Выход** в рядку меню.

Програма WordPad

Програма WordPad є другим зручним засобом для роботи з текстом. Але на відміну від програми Блокнот, яка створює прості текстові файли, WordPad може допомогти в створенні реальних текстових документів з різними шрифтами напівжирним виділенням і іншими параметрами

форматування. Щоб запустити програму WordPad, клацніть на кнопці **Пуск** та виберіть команди **Все программы/Стандартные/ WordPad**. У вікні програми відкривається нова сторінка для введення та редагування тексту.

WordPad є спрощеною версією програми Microsoft Word, яку можна придбати окремо. Введення тексту в WordPad фактично нічим не відрізняється від введення тексту на папері за допомогою друкарської машинки. Є тільки одна суттєва різниця: при відступі немає ніякої необхідності натискувати клавішу Enter у кінці кожного рядку. Замість цього потрібно вводити текст до правої межі. Текст вирівнюється автоматично (між словами додаються інтервали). Клавішу Enter слід натискувати тільки у кінці абзацу. Якщо потрібно вставити порожній рядок, клавішу Enter слід натискувати двічі.

WordPad управляє шрифтами за принципом "виділіть та виберіть". Щоб змінити шрифт готового текстового фрагменту, спочатку необхідно виділити текст. Потім можна вибрати шрифт із меню, що розкрилося, на панелі інструментів та вказати номер шрифту у списку. Можна також використовувати команду **Формат/Шрифт** в рядку меню WordPad, а потім вибрати шрифт та його розмір у діалоговому вікні **Шрифт**.

До виділеного тексту можна застосувати різні види накреслення, змінити колір шрифту або використовувати інші опції на панелі інструментів або у діалоговому вікні **Шрифт**. На панелі інструментів також є кнопки для вирівнювання тексту. Можна також виділити дві або більше рядків набраного тексту і додати маркери, клацнувши на кнопці **Маркеры** на панелі інструментів (крайня права кнопка).

Щоб зберегти документ, застосовуйте команду **Файл/Сохранить** або **Файл/Сохранить как...**

В програмі WordPad довідкову інформацію також можна як завжди отримати, виконав команду **Справка/Вызов справки**.

В програмі WordPad можна застосовувати таблицю символів, для цього потрібно виконати наступні дії:

- 1 Клацніть на кнопці **Пуск** та виберіть команду **Все программы/Стандартные/ Служебные/Таблица символов**.
- 2 Далі для вибору шрифту застосовуйте список шрифтів, що розкривається.
- 3 Щоб побачити символ крупним планом, клацніть на ньому кнопкою миші.
- 4 Щоб вибрати символ, клацніть на ньому, а потім на кнопці **Выбрать**.
- 5 Щоб вставити символ (символи) в документ, слід клацнути на видимій частині вікна програми з документом, а потім – в документі правою кнопкою миші у тому місці, де ви бажаєте розмістити символ, та використовуйте команду **Вставить**.

Графічний редактор Paint

Ця програма не призначена для роботи з текстом, вона вводить нас в світ графіки.

Що ми можемо сьогодні робити в Paint ? В меню **Файл** програми Paint можна знайти такі команди, як **Создать, Открыть, Сохранить, Сохранить как, Предварительный просмотр, Печать, Выход**. Функції цих команд такі самі, що і в інших програмах. Наприклад, у програмі Блокнот або WordPad.

В меню **Правка** програми Paint також є вже знайомі команди: **Отменить, Вырезать, Копировать, Вставить, Выделить всё**. що не відрізняються принципово від аналогічних команд з інших програм.

Paint являє собою простий графічний редактор з примітивними інструментами редагування. Щоб запустити програму Paint, клацніть на кнопці **Пуск** та виберіть команди **Все программы/Стандартные/Paint**. Спочатку у вікні програми відображається чистий аркуш.

В Paint можна малювати у прямому сенсі цього слова. Спочатку потрібно вибрати колір лінії, клацнувши на бажаному зразку на маленькій кольоровій палітрі в нижній частині вікна. Також можна вибрати колір заливання, що буде заповнювати простір у замкнутому контурі, клацнувши правою кнопкою миші на одному із кольорів палітри. Потім слід вказати інструмент малювання в лівій частині вікна. Щоб навчитися малювати в Paint, потрібно виконати команду **Справка/Вызов** в рядку меню та клацнути на розділі, який описує потрібні вам операції (в лівій частині вікна, що з'явилося).

Програма Paint також призначена в якості інструмента редагування вже існуючих зображень і фотографій. Щоб відкрити такий об'єкт в Paint, можна клацнути правою кнопкою миші по його значку, а потім застосувати команду **Открыть с помощью/Paint** контекстного меню. Можна також запустити Paint за допомогою команди **Пуск/Все программы/Стандартные/Paint**. Потім слід вибрати команду **Файл/Открыть** в рядку меню і відкрити необхідний файл зображення.

За допомогою програми Paint можна здійснити поворот, обрізку зображення. Крім того, Paint дає змогу зробити вирізання та переміщення даних між документами, а також копію даних екрана комп'ютера.

Калькулятор

У даному випадку йдеться про засіб Windows XP, що дає змогу виконувати обчислення. Ця програма працює як звичайний кишеньковий калькулятор. Щоб його запустити клацніть на кнопці **Пуск** та виберіть команди **Все программы/Стандартные/Калькулятор**. Калькулятор з'являється на екрані. Після появи калькулятора на екрані на його кнопках можна клацати за допомогою миші так саме, як натискаються кнопки на звичайному калькуляторі.

Якщо потрібно "вийти за межі" звичайної арифметики, можна уключити режим інженерного калькулятора. Для цього застосовується команда **Вид/Инженерный** у вікні програми **Калькулятор**.

Якщо вам необхідна довідкова інформація з проведення обчислень, використовуйте команду **Справка/Вызов справки** у вікні калькулятора.

3.1.2 Службові програми Windows XP

Для виконання службових функцій у стандартній конфігурації *Windows XP* містяться системні програми (утиліти):

- утиліта перевірки дисків,
- дефрагментація дисків,
- автоматичне завантаження програм,
- форматування дисків,
- програма очистки дисків, отримання поточної інформації про системні ресурси.

Програма перевірки дисків

З часом на жорсткому диску можуть з'явитися дефектні сектори, з котрих вже не можна зчитувати і в котрі не можна записувати дані. Коли дисковий простір займають дані, що не відносяться до жодного файлу, виникають логічні помилки. Для збільшення продуктивності жорсткого диску час від часу слід виконувати перевірку диску, в ході якої виявляються дефектні сектори і виправляються логічні помилки. Перевірка продовжується кілька хвилин, *під час перевірки комп'ютер не можна використовувати*. Для перевірки диска слід виконати наступні дії:

Програма перевірки дисків здійснює тестування жорсткого або гнучкого диска, включаючи пошук неприпустимих файлів, дефектних секторів, неправильних структур ущільнення.

1 Закрийте усе вікна та працюючі програми.

2 Відкрийте папку **Мой компьютер**.

3 Клацніть правою кнопкою миші на диску, який необхідно перевірити та виберіть із контекстного меню опцію **Свойства**.

4 На вкладці **Сервис** клацніть на кнопці **Выполнить проверку**.

5 У вікні, що відкрилося, виберіть параметри перевірки диска та клацніть на кнопці **Запуск**.

Якщо на даний час неможливо виконати перевірку, так як деякі файли використовуються, то з'явиться повідомлення з пропозицією повторити перевірку при наступному завантаженні. При позитивній відповіді виберіть

команду **Пуск/Виключить комп'ютер/Перезагрузка**. Перевірка диска буде виконана в ході перезавантаження.

Використання програми дефрагментації дисків

При активному використанні жорсткого диску (часте копіювання, переміщення або видалення файлів) диск стає фрагментованим. Це пов'язане з тим, що при вилученні файлу звільняється місце, яке він займає, і виникає незаповнена область. Коли створюється новий файл, він розміщується в даній області. Якщо новий файл має значно більший розмір, то він буде займати кілька областей. Такі області розповсюджені по усьому диску, тому читання фрагментованого файлу займає більше часу, що, у свою чергу, приводить до зниження продуктивності. Для збільшення продуктивності диску його слід дефрагментувати. Дефрагментація дозволяє об'єднати такі окремі осередки та скоротити час переміщення зчитувальної головки пристрою при зчитуванні або запису файлів. Перед дефрагментацією диска необхідно вилучити усі непотрібні файли. *Під час дефрагментації диска комп'ютер не можна використовувати.* Для запуску програми дефрагментації слід виконати наступні дії:

- 1 Закрийте усе вікна та працюючі програми.
- 2 Виберіть **Пуск/Все програми/ Стандартные/Служебные/ Дефрагментация**.

Для того, щоб проаналізувати поточний стан диску, можна застосувати кнопку **Анализ**.

3.2 Хід роботи

3.2.1 Робочий стіл

- 1 Уключіть комп'ютер та завантажте ОС Windows XP
- 2 Перевірте свої знання щодо вмісту робочого столу.

3.2.2 Головне меню

- 1 Натисніть кнопку **Пуск** і перевірте свої знання щодо вмісту головного меню Windows XP.
- 2 Виберіть пункт **Блокнот**. Якщо його немає, виконайте відповідну команду пошуку (диск C).
- 3 У вікні, що з'явилося, наберіть такий текст:
“ Блокнот призначений для створення та редагування текстових файлів, що не вимагають форматування і не перевищують розміру 64 Кбайт. **Блокнот** дозволяє відкривати та зберігати текст тільки у форматі ASCII (простий текст)”.

4 Для збереження створеного файлу в папці **Мои документы** треба звернутися до пункту **Файл/Сохранить как** (або **Сохранить**). Закрийте вікно **Блокнот** після збереження **файлу** з іменем, що має номер практичної роботи та ваше прізвище.

5 Для того, щоб відшукати створений файл, треба звернутися до вікна **Блокнот**, виберіть пункт **Файл/Открыть**.

6 На екрані з'явиться вікно папки **Мои документы**, виберіть файл, що вас цікавить.

7 Закрийте вікно **Блокнот**.

3.2.3 Створення нового документу у WordPad

1 За допомогою головного меню відкрийте вікно програми

2 У меню **Файл** виберіть команду **Создать**.

3 Виберіть тип файлу, який необхідно створити.

4 Натисніть кнопку ОК, а потім розпочніть введення тексту :

"WordPad уявляє собою текстовий редактор для роботи з невеликими документами. Він дозволяє нескладне форматування абзаців, а також використання різних шрифтів і накреслень“.

5 Щоб зберегти новий файл, виберіть у меню **Файл** команду **Сохранить** і введіть ім'я файлу ” **Призначення Редактору** ” у поле **Имя файла**. Даний файл має бути у папці **Мои документы**.

Примітка:

Введення тексту можна розпочинати відразу же після запуску текстового редактору WordPad. При наступному збереженні файлу можна вибрати формат файлу у діалоговому вікні **Сохранить как**.

6 Для збереження створеного файлу в папці **Мои документы** треба звернутися до пункту **Файл/Сохранить как** (або **Сохранить**). Закрийте вікно **Блокнот** після збереження **файлу** з іменем, що має номер практичної роботи та ваше прізвище.

3.2.4 Відкриття документу у WordPad

1 Виберіть пункт **Файл/Открыть**.

2 У полі із списком **Открыть** виберіть диск, що містить документ "**Призначення редактору** ", який необхідно відкрити.

3 Клацніть значок папки **Мои документы**, де знаходиться потрібний документ. Установіть тип файлу.

4 Клацніть піктограму файлу "**Призначення редактору**". Натисніть **ОК**.

Примітка:

Якщо ви не бачите потрібний документ, спробуйте вибрати інший тип документів у полі із списком **Тип файлов**.

Для відкриття одного із документів, що недавно відкривався, можна клацнути кнопкою мишки його ім'я у меню **Файл**.

3.2.5 Вивчення вікна програми WordPad

- 1 Вивчіть структуру та склад вікна **Документ - WordPad**.
- 2 Вивчіть призначення та прийоми використання меню **Файл, Правка, Вид, Вставка, Формат, Справка**.
- 3 Зверніть увагу на розділи меню **Справка** :
 - Робота с документами.
 - Налаштування вікна **WordPad**.
 - Робота с текстом.
 - Форматирование текста
 - OLE.

3.2.6 Практичне завдання при роботі з WordPad

- 1 Після вивчення вікна програми WordPad необхідно самостійно виконати наступне :
 - Установіть поля сторінки:
ліве – 25 (мм), праве – 15, верхнє – 25, нижнє – 20
 - Установіть розмір шрифту першого рядку документу “Призначення редактору “ № 16.
 - Установіть розмір шрифту другого рядку документу - № 12.
 - Установіть розмір шрифту третього рядку документу - № 10.
 - Установіть параметр **Отступ** для першого рядку - 4 см.
 - Закрийте даний документ.
- 2 Створіть заголовок другого документу. Для цього :
 - Відкрийте текстовий редактор WordPad і введіть заголовок у наступній формі: “Звіт з практичної роботи № 14
СТАНДАРТНІ ТА СЛУЖБОВІ ПРОГРАМИ WINDOWS XP.
Дата 4 жовтня 2012 р.“
 - Виділіть перший рядок і виберіть пункт **Формат/Абзац**, установіть параметр **Отступ** зліва 8 см.
 - Виділіть другий рядок і установіть параметр **Отступ** зліва 6 см.
 - Аналогічно установіть параметр **Отступ** зліва 6 см. для третього та четвертого рядків.

3.2.7 Завершення роботи

1. Виберіть пункт **Выключение** головного меню ОС Windows XP.
2. Закрийте вікно **Выключить компьютер**.

3.3 Вимоги до звіту

Звіт про виконану роботу повинний містити:

- титульний лист з назвою роботи та відомостями про виконавця;
- мету роботи;

- послідовність виконання операцій, запис команд;
- відповіді на питання для самоконтролю;
- надати висновки.

3.4 Питання для самоконтролю

- 1 Дайте характеристику програмі Блокнот.
- 2 Які переваги має програма Блокнот у порівнянні з програмою **WordPad** ?
- 3 Що відображається у вікні програми **WordPad**?
- 4 Як запустити програму **WordPad** ?
- 5 Для чого призначено меню **Файл** ?
- 6 Яким чином вибирають тип файлу ?
- 7 Яким чином можна створити новий документ за допомогою програми **WordPad** ?
- 8 Як здійснюють операцію збереження файлу ?
- 9 З якою метою використовується меню **Формат, Правка, Вид, Сервіс і Справка** ?
- 10 Як можна установити параметр **Отступ** при роботі з текстовим редактором **WordPad**?
- 11 Яким чином здійснюється операція зміни шрифту документу за допомогою програми **WordPad** ?
- 11 Які переваги має програма **WordPad** (згадайте про програму **Блокнот**)?
- 13 В чому полягає відмінність між програмами **WordPad** і **Блокнот** ?

3.5 Завдання до роботи

- 1 Користуючись літературою, з'ясуйте теоретичні питання, теми практичної роботи та дайте відповіді на питання самоконтролю.
- 2 Виконайте практичну частину роботи згідно порядку виконання (звітуйтесь викладачу після виконання кожного розділу практичної роботи лише потім переходити до наступного розділу).
- 3 Захистіть практичну роботу.

4 ПРАКТИЧНА РОБОТА № 15. ПАНЕЛЬ УПРАВЛІННЯ.

НАЛАГОДЖЕННЯ КЛАВІАТУРИ, МИШІ ТА ІНШИХ ПРИСТРОЇВ У WINDOWS. НАЛАГОДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОС WINDOWS

Мета роботи: Сформувати певний обсяг знань про панель управління, налагодження клавіатури, миші та інших пристроїв у WINDOWS XP, налагодження інтерфейсу ОС WINDOWS XP та оволодіти відповідними прийомами управління та налагодження.

4.1 Короткі теоретичні відомості

4.1.1 Панель управління

Панель управління містить засоби налагодження, що призначені для зміни зовнішнього вигляду і характеристик різних компонентів Windows.

Деякі з цих засобів дозволяють вибрати параметри, які роблять роботу з комп'ютером більш зручною. Наприклад, компонент «Миша» дає змогу замінити стандартні покажчики миші на анімаційні значки, що переміщуються по екрану, а компонент «Звуки и аудиоустройства» - замінити стандартні системні звукові сигнали на звукозаписи за вибором користувача. Інші компоненти допомагають настроїти Windows так, щоб полегшити управління комп'ютером. Наприклад, лівша може за допомогою компонента «Миша» перемкнути кнопки миші так, щоб за допомогою правої кнопки виконувати основні операції виділення та перетягування.

Щоб відкрити панель управління, натисніть кнопку **Пуск** і виберіть команду **Панель управління**. Якщо був вибраний класичний стиль меню **Пуск**, натисніть кнопку **Пуск**, та вкажіть на команду **Настройка** і виберіть **Панель управління**.

При першому відкритті панелі управління на неї будуть відображені згруповані по категоріям елементи, що часто використовуються. Для отримання додаткових відомостей про елементи панелі управління в режимі категорій затримуйте покажчик на значку або імені категорії та читайте текст підказки, що з'являється. Щоб відкрити елемент, клацніть його значок або ім'я категорії. Деякі із цих елементів відкривають список завдань, які може виконати користувач, а також вибрати окремі компоненти панелі управління.

Якщо при відкритті панелі управління не відображається потрібний вам компонент, виберіть **Переключение к классическому виду**. Щоб відкрити компонент, двічі клацніть його значок.

Для отримання додаткових відомостей про будь-який елемент панелі управління виберіть команду **Справка и поддержка**.

4.1.2 Налагодження клавіатури, миші та інших пристроїв у WINDOWS

Налагодження клавіатури

Клавіатура – незвичайно важливий засіб введення даних. У Windows XP є багато параметрів налагодження клавіатури, наприклад, час затримки перед повторним натисканням символу та швидкість повторного введення одного і того ж символу. Для налагодження клавіатури виконайте наступні операції:

- 1 Виконайте **Пуск/Панель управління**.
- 2 Клацнувши на значку **Клавиатура**, відкрийте діалогове вікно її налагодження (рисунки 4.1).
- 3 Проведіть налагодження параметрів, що описане нижче.

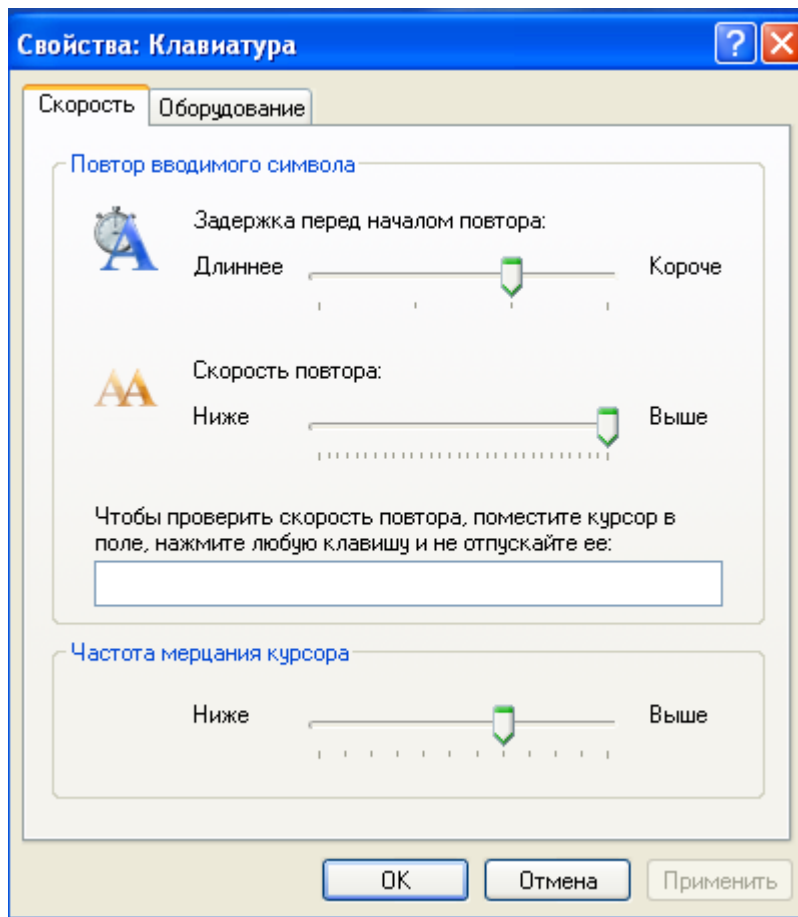

Рисунок 4.1 – Діалогове вікно Свойства: Клавіатура

Примітка: Додаткове налагодження клавіатури для людей з проблемами опорно-рухового апарата та поганим зором можна виконати за допомогою пункту головного меню **Специальные возможности**.

Налагодження чутливості клавіатури

Більшість клавіатур підтримують режим повторного введення символів. Якщо натиснуту клавішу утримувати деякий час, то символ, що був вибраний, буде автоматично вводиться повторно. Коли інтервал між повторним введенням зробити невеликим, то окремі символи будуть занадто часто помилково вводиться кілька разів. виправити цей недолік можна за допомогою опції **Задержка перед началом повтора**, що дозволяє збільшити час перед повторним введенням символів (дивись рисунок 4.1).

Повзунок **Скорость повтора** призначений для встановлення швидкості повторного введення символів при затриманні натиснутої клавіші.

Якщо клавіатура працює неправильно, то для усунення несправностей на вкладці **Оборудование** клацніть на кнопці **Диагностика**.

Настроювання частоти мерехтіння курсору

Вибрати частоту мерехтіння курсору можна за допомогою повзунка

відповідного розділу діалогового вікна **Свойства: Клавіатура**. Протестуйте, установивши повзунок у крайнє лівє або правє положєння. Результат настроювання можна побачити відразу.

Використання декількох мов

Люди, що працюють з декількома мовами, можуть використовувати наступні налагодження:

- Швидке перемикання між різними мовними розкладками.
- Автоматична заміна шрифтів при переключенні на іншу мову.
- Використання клавіатури з врахуванням регіональних стандартів і культурних традицій.

Параметри підтримки мов знаходяться у діалоговому вікні **Языки и службы текстового ввода** (дивись рисунок 4.2). Для настроювання цих параметри виконайте наступні дії:

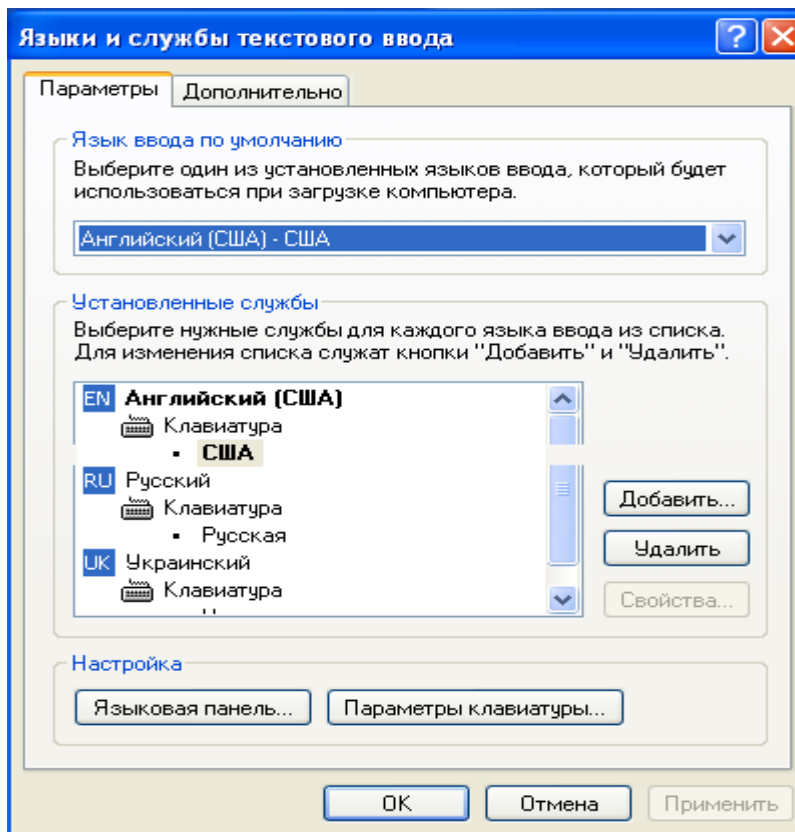

Рисунок 4.2 – Діалогове вікно **Языки и службы текстового ввода**

- 1 Виберіть **Пуск/Панель управління**.
- 2 Двічі клацніть на значку **Язык и региональные стандарты**.
- 3 На вкладці **Языки** клацніть на кнопці **Подробнее**.

Настроювання параметрів стандартів і мови

У додатках Windows XP можна використовувати визначені стандарти для відображення таких значень, як число (мається на увазі кількість знаків після коми, вид розділювача цілої і дробової частин: кома чи крапки тощо), час, дата, (скорочений і повний формат, вид розділювача та ін.), грошові одиниці. Також можна обрати мову, яка використовується у меню додатків, установити додаткову розкладку клавіатури, задати комбінації клавіш для переключення.

Усі параметри можна встановити у вікні **Язык и региональные стандарты** (команди **Пуск, Панель управления, Язык и региональные стандарты**), яке зображено на рисунку 4.3. У групі **Образцы** вкладки

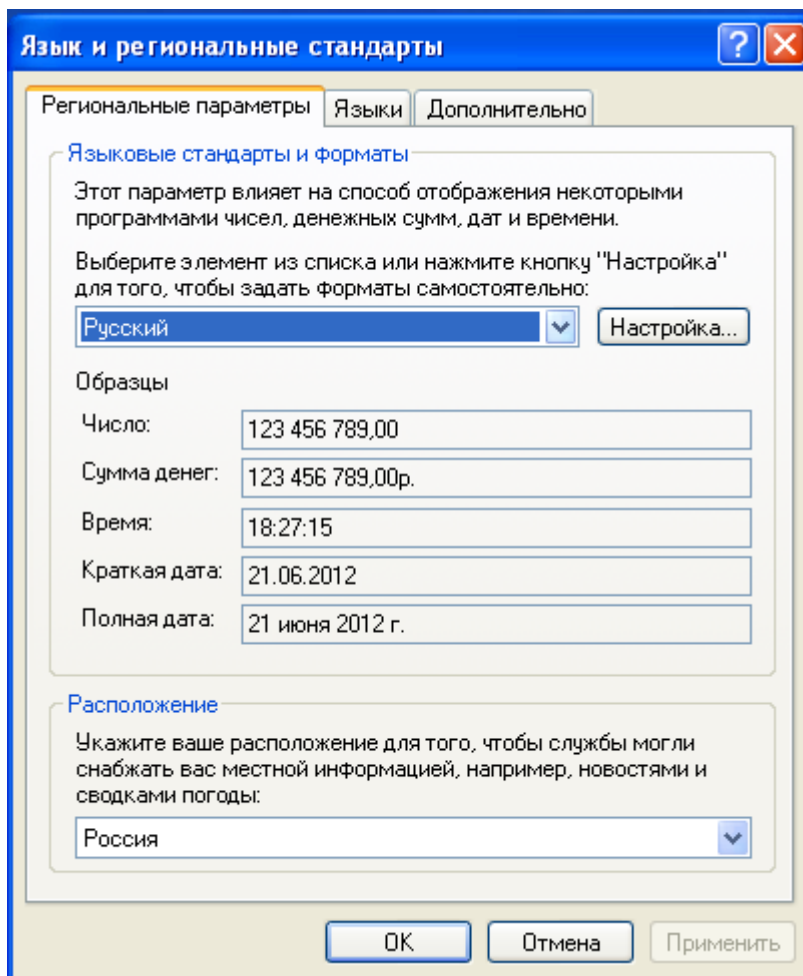

Рисунок 4.3 - Перегляд встановлених стандартів

Региональные параметры показані встановлені стандарти, кнопка **Настройка** активізує вікно, в котрому згадані параметри можна змінити, наприклад, параметри грошової одиниці зафіксувати у вкладці **Денежная единица** (дивись рисунок 4.4)

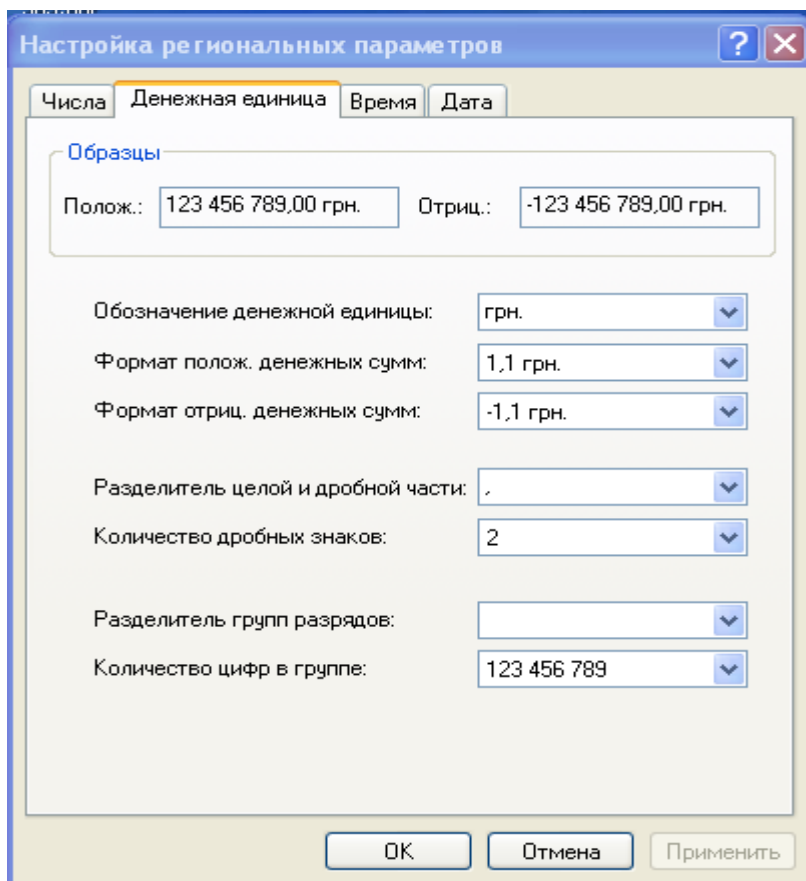

Рисунок 4.4 – Визначення параметрів грошової одиниці

Для встановлення стандартів мови відкривають вкладку **Язyki** вікна **Язык и региональные стандарты** і натискають на кнопку **Подробнее....** У наступному вікні **Язyki и службы текстового ввода** (дивись рисунок 4.2) активізують кнопку **Добавить** для додавання іншої розкладки клавіатури, кнопка **Параметры клавиатуры** відкриває вікно (дивись рисунок 4.5) для визначення комбінації клавіш, за допомогою котрих

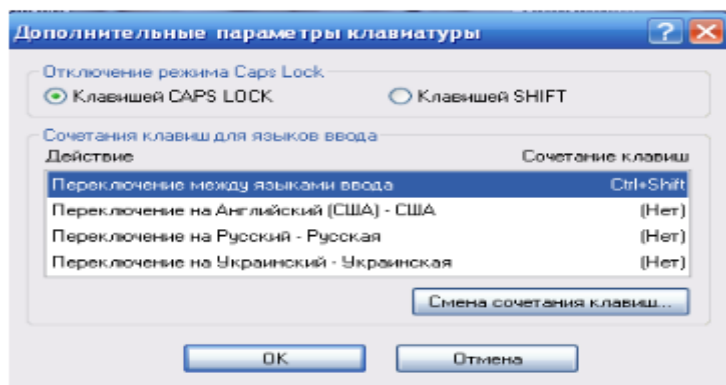

Рисунок 4.5 – Визначення потрібної комбінації клавіш здійснюється перемикавання з однієї клавіатури на іншу.

Для додавання додаткових мов у вікні **Язyki и служби текстового ввoда** (дивись рисунок 4.2) активізують кнопку **Добавить** та вибирають із списку потрібну мову (дивись рисунок 4.6).

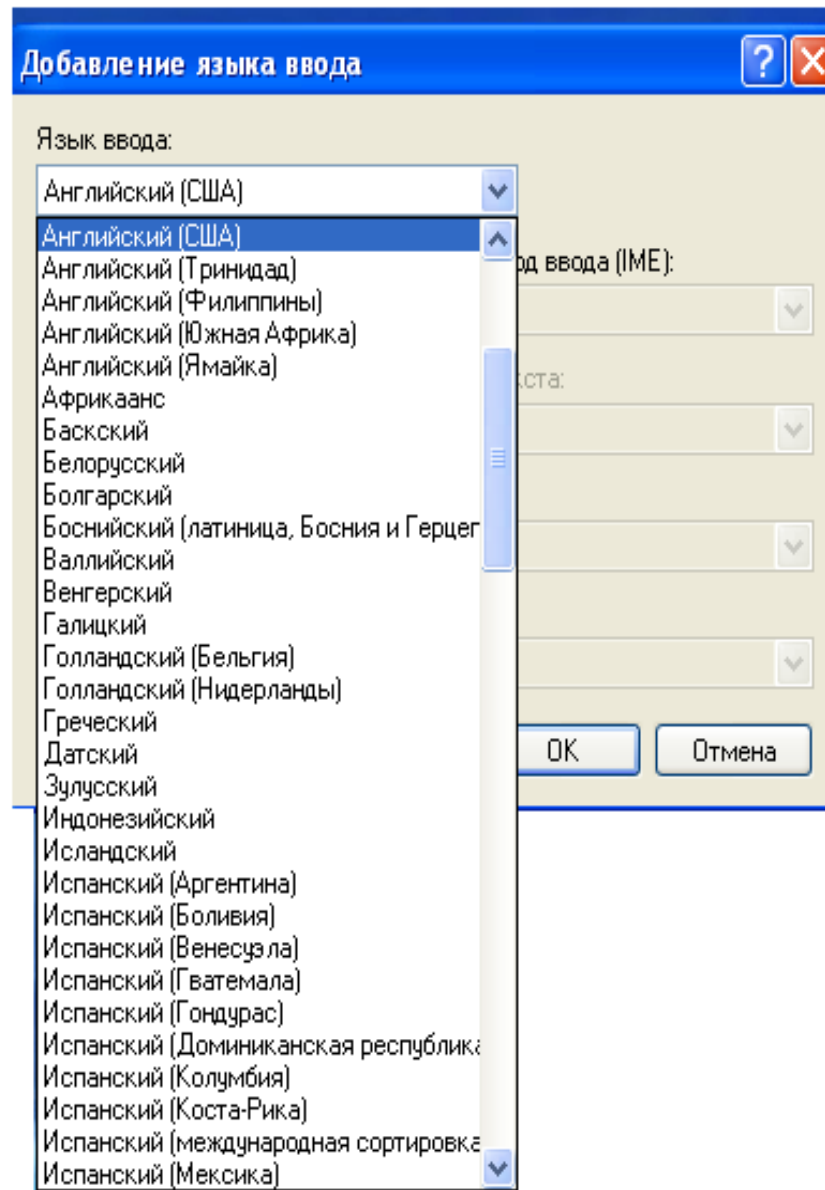

Рисунок 4.6 – В діалоговому вікні **Добавление языка ввода** доступна множина мов

Налагодження миші

Виберіть у вікні **Панель управління** значок **Мышь** і відкрийте діалогове вікно налагодження миші. Це діалогове вікно має чотири вкладки для настройки: **Кнопки мыши**, **Указатели**, **Параметры указателя**, **Оборудование** (рисунок 4.7).

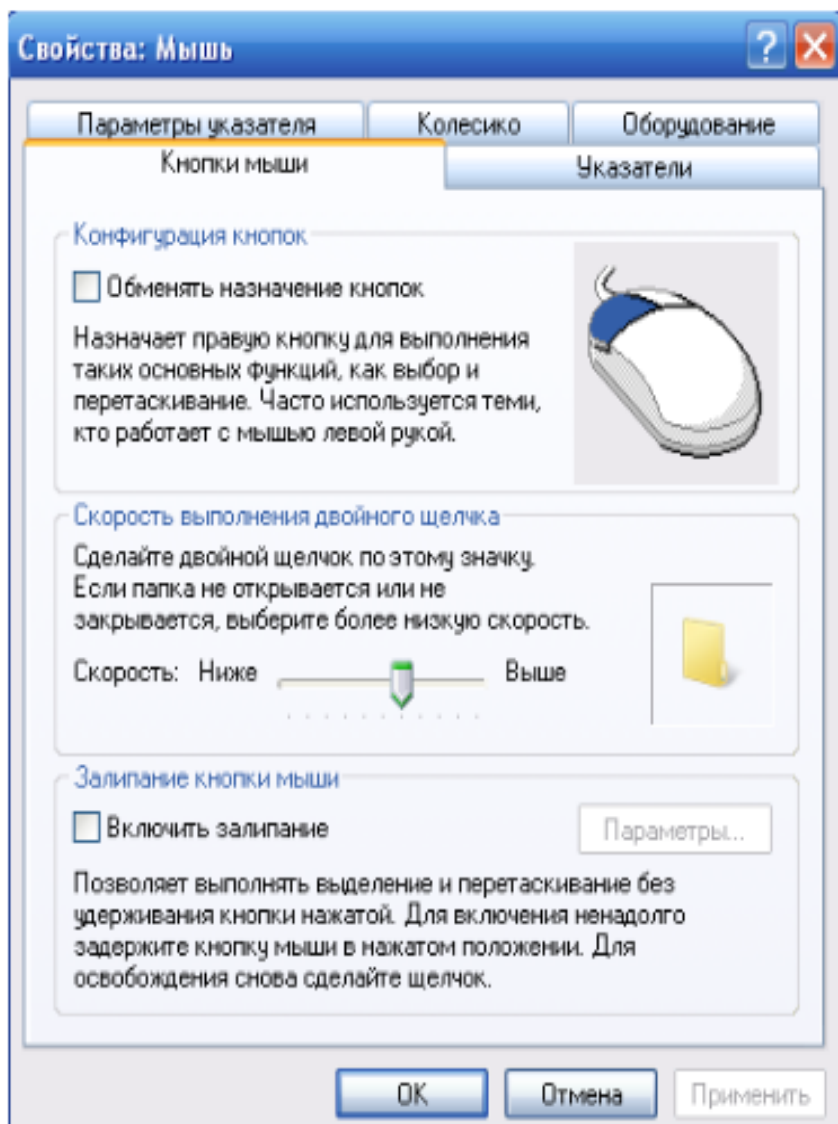

Рисунок 4.7 – Діалогове вікно **Свойства: Мышь**

На вкладці **Кнопки мыши** за допомогою перемикача можна поміняти дію правої та лівої кнопок. На цій ж сторінці вкладки можна визначити швидкість подвійного клацання за допомогою повзунка.

На вкладці **Указатели** за допомогою панелі **Схема** можна змінити зовнішній вигляд покажчика миші, тобто вибрати таку настройку покажчика миші, яка задовольняє вас, а люди з обмеженим зором можуть застосувати схему покажчика достатньо великого розміру. На вкладці **Параметры указателя** за допомогою повзунка можна встановити швидкість переміщення покажчика миші і зробити, щоб за ним тягнувся шлейф.

Вкладка **Оборудование** призначена для діагностики роботи миші (запускається майстер діагностики) або заміни драйверу, що управляє мишею. Тут є одно поле, де вказано ім'я миші, що підключена до комп'ютеру. Також можна ознайомитися з властивостями миші.

4.1.3 Налагодження інтерфейсу ОС Windows

Налагодження робочого столу

Щоб встановити параметри робочого столу, необхідно клацнути правою кlawішею миші на вільному місці робочого столу і вибрати команду **Свойства**. З'являється вікно **Свойства: Экран** (рисунок 4.8), воно містить такі вкладки:

- **Темы** – вибір параметрів робочого столу із запропонованих або створення їх власного набору, наприклад, фоновий рисунок, набір звуків, значків та ін.;

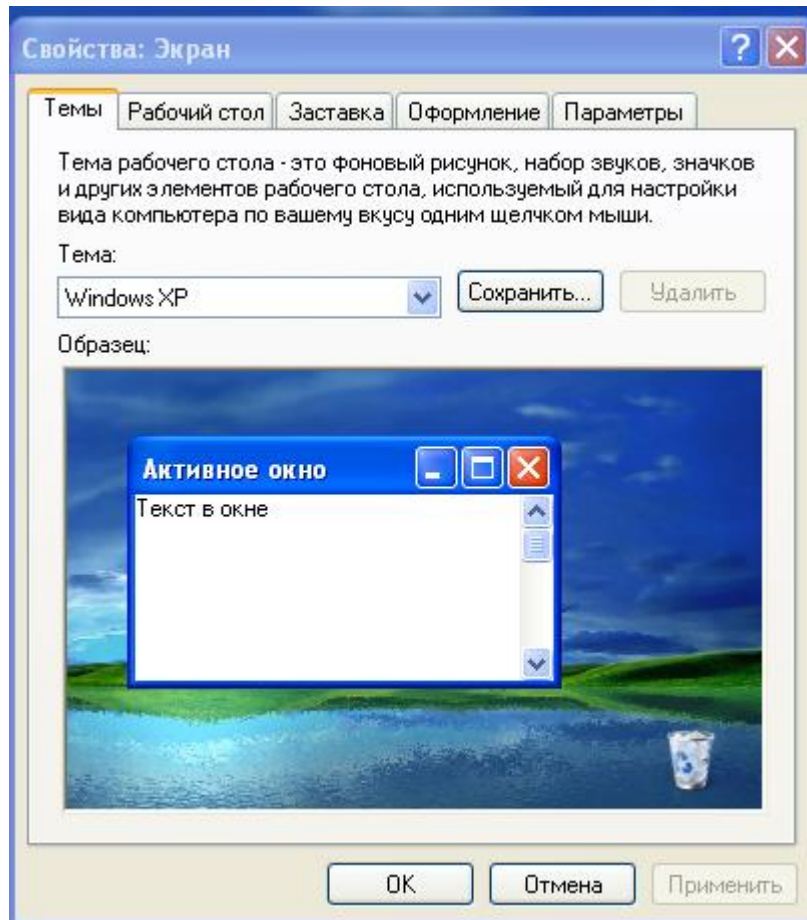

Рисунок 4.8 – Вікно для встановлення параметрів робочого столу

- **Рабочий стол** - вибір фонового рисунка екрана із запропонованого списку або використання іншого, який можна встановити за допомогою кнопки **Обзор**; кнопка **Настройка рабочего стола...** відкриває вікно, в котрому можна встановити наявність на екрані основних компонентів, як **Мой компьютер**, **Мои документы** та ін., змінити зовнішній вигляд системних значків;
- **Заставка** – вибір параметрів зображення, що з'являється на екрані монітору після закінчення певної тривалості часу, у

випадку, коли робота на комп'ютері не виконується.

Оформление – визначення параметрів вікон і кнопок; після активізації кнопки **Дополнительно** можна вибрати параметри таких елементів, заголовков віна, пункт меню, значки та ін.;

- **Параметры** – встановлення роздільної здатності монітора, якості кольоропередачі, зміна масштабного коефіцієнта перегляду (кнопка **Дополнительно**, вкладка **Общие**).

Налагодження панелі задач

Для зміни властивостей панелі задач необхідно виконати команди **Пуск/Настройка/Панель задач и меню «Пуск»** або клацнути правою клавішею миші на **Панели задач** і вибрати команду **Свойства**. З'являється вікно **Свойства панели задач и меню «Пуск»** (рисунок 4.9),

За допомогою вкладки **Панель задач** у групі **Оформление панели задач** можна встановити необхідні параметри (5 прапорців):

- Закрепить панель задач;
- Автоматически скрывать панель задач;
- Отображать панель задач поверх остальных окон;
- Группировать сходные кнопки панели задач;
- Отображать панель быстрого запуска.

У групі **Область уведомлений** можна визначити такі параметри:

- Отображать часы;
- Скрывать неиспользуемые значки.

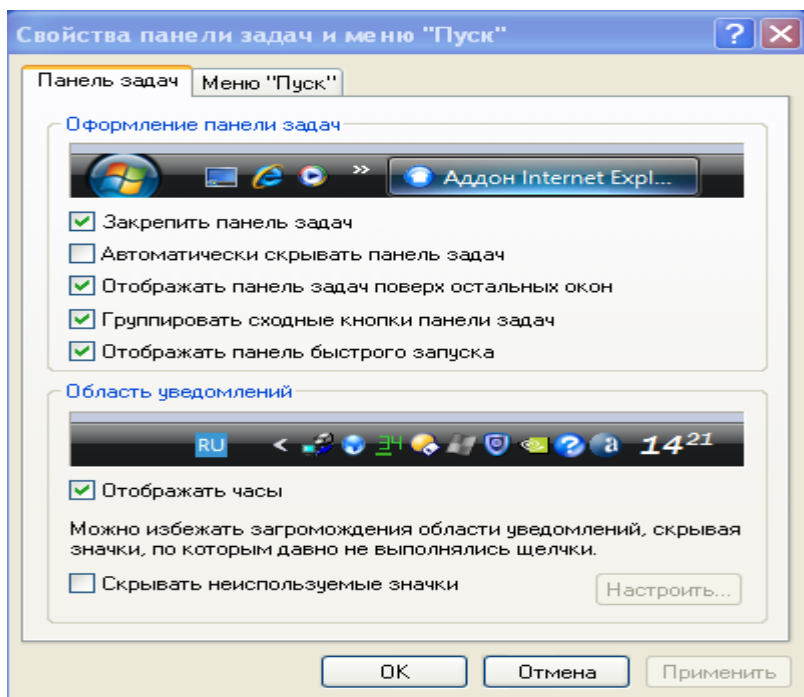

Рисунок 4.9 – Налагодження властивостей панелі задач

Налагодження параметрів оновленого меню кнопки Пуск

Щоб додати або вилучити команди меню кнопки **Пуск**, необхідно у попередньому вікні (дивись рисунок 4.9) активізувати вкладку **Меню «Пуск»**. З'являється вікно (дивись рисунок 4.10), у якому необхідно натиснути кнопку **Налаштувати**.

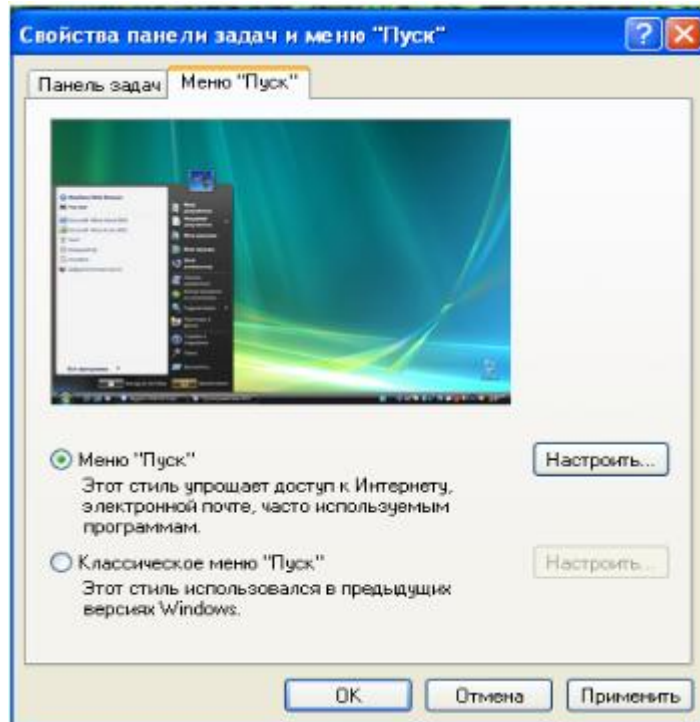

Рисунок 4.10 – Налаштування оновленого меню команд кнопки **Пуск**

У наступному вікні (дивись рисунок 4.11) у вкладці **Общие** можна

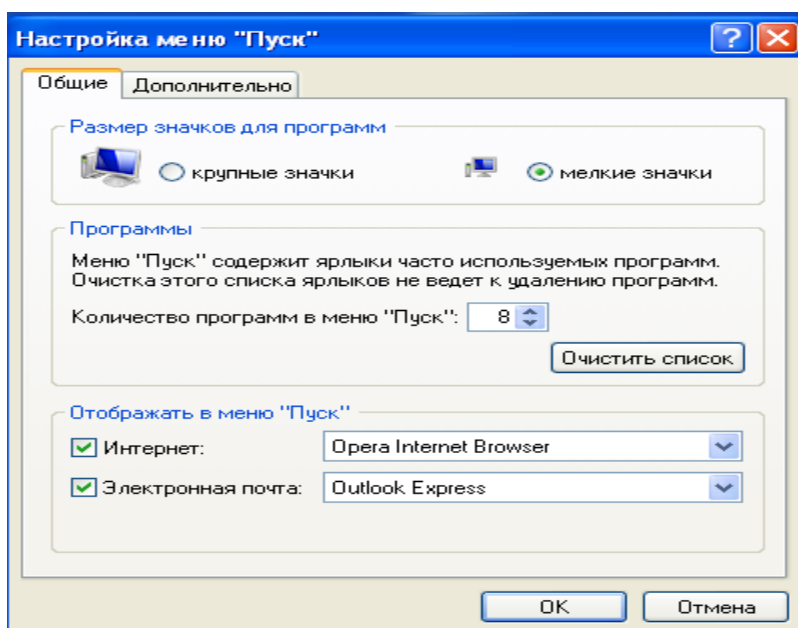

Рисунок 4.11 – Налаштування властивостей меню команд кнопки **Пуск**

визначити кількість файлів, що відображаються у правій панелі меню **Пуск**, а також їх зовнішній вигляд (дрібні чи великі значки). А вкладка **Дополнительно** дозволяє налагодити параметри кожного елемента лівої панелі головного меню: не показувати або відобразити як команду меню або посилання.

Кнопка **Очистить список** вилучає всі команди лівої панелі.

Для роботи з вибраним елементом лівої панелі головного меню використовують контекстне меню, яке містить команди, що зображені на рисунку 4.12, тобто можна закріпити вибрану програму в меню, вилучити її чи перейменувати. Щоб додати програму, слід знайти її в головному меню **Все программы** або в програмі **Проводник**, або в папці **Мой компьютер**, натиснути праву кнопку миші й вибрати команду **Закрепить в меню «Пуск»**.

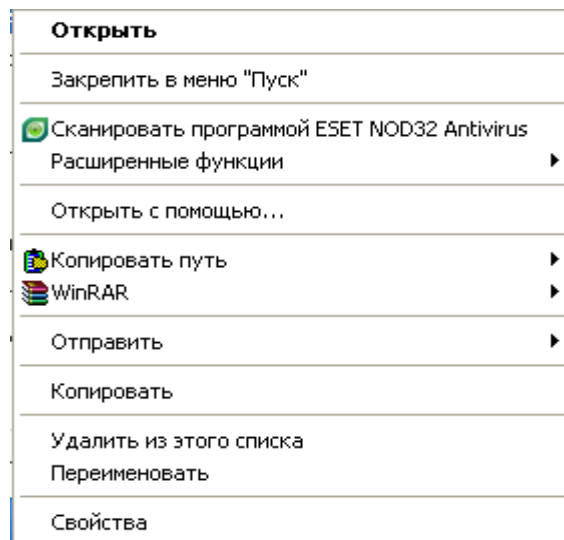

Рисунок 4.12 – Команди контекстного меню лівої панелі кнопки **Пуск**

Налагодження параметрів класичного меню кнопки **Пуск**

Для додавання або вилучення команд слід активізувати команди **Пуск/Настройка/Панель управления/Панель задач и меню «Пуск»** або правою клавішею миші на кнопці **Пуск** і вибрати команду **Свойства**. Після цього (дивись рисунок 4.13) з'являється вікно для налагодження меню команд кнопки **Пуск**, у ньому потрібно активізувати кнопку **Настроить**.

У наступному вікні **Настройка классического меню «Пуск»** застосовуючи кнопки **Добавить** та **Удалить**, можна додати команди будь-якого завантажувального файлу або вилучити їх або складову даних команд із меню кнопки **Пуск**, а також встановити додаткові параметри.

Для того, щоб списки у групі **Недавние документы** (йдеться про файли, з якими працювали востаннє) були вилучені, потрібно натиснути кнопку **Очистить**.

Якщо натиснути кнопку **Добавить**, з'являється вікно **Создание ярлыка** для виконання відповідної операції.

Якщо натиснути кнопку **Удалить**, з'являється вікно **Удаление ярлыков и папок** для здійснення операції вилучення певних пунктів ГОЛОВНОГО МЕНЮ.

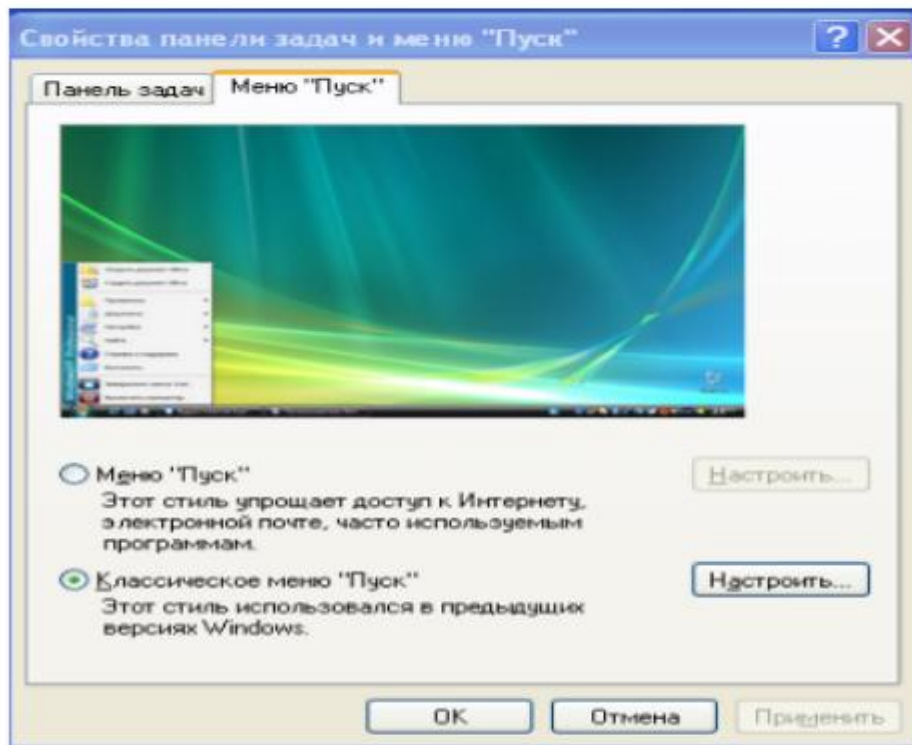

Рисунок 4.13 – Налаштування класичного меню команд кнопки **Пуск**

4.2 Хід роботи

4.2.1 Налаштування миші

1 *Викличте Панель керування.*

Відкрийте вікно програми **Свойства: Мышь**, ознайомтеся з можливостями цього вікна.

2 Перевірте правильність налаштування параметрів:

- швидкість виконання подвійного клацання,
- швидкість переміщення покажчика.

3 Встановіть середні значення швидкостей двох попередніх параметрів.

4 Перевірте можливість заміни дії правої і лівої кнопки (для лівші) .

5 Перевірте можливість заміни зовнішнього вигляду покажчика миші.

6 Перевірте можливість виконання діагностики роботи миші.

7 Перевірте можливість встановлення тіні покажчика

8. *Запишіть результати дій у звіт.*

4.2.2 Налаштування дати і показу годинника

1 *Викличте Панель керування.*

2 Відкрийте вікно програми **Дата й Час** (двічі клацніть на піктограмі

Дата й Час), виконайте потрібні дії і закрийте усі вікна.

3 *Перепишіть дату і час у звіт.*

4.2.3 Налагодження розкладки клавіатури та папки Корзина

1 Виконайте настройку розкладки клавіатури, встановивши параметри:

- Зробіть основною українську мову;
- Переключення розкладки клавіатури – Alt + Shift.

2 Змініть настройку папки **Корзина**, застосовуючи параметри:

- Єдині параметри для усіх дисків;
- Обсяг **Кошику** – 10%;
- Запрошувати підтвердження на вилучення.

3 *Запишіть результати дій у звіт.*

4.2.4 Налагодження робочого столу

1 Ознайомтеся з закладками діалогового вікна.

2 Виконайте настройку екрана комп'ютера за зразком:

- заставка – Пузыри;
- інтервал – 7 хвилин.

3 *Запишіть результати дій у звіт.*

4 Встановіть (**лише з дозволу викладача!!!**) параметри екрану:

- роздільна здатність – 1024 x 768 точок;
- якість кольоропередачі – сама висока (32 біти);
- масштаб звичайний (розмір 96 точок на дюйм);
- застосовувати нові параметри дисплею без перенавантаження.

5 *Запишіть результати дій у звіт.*

6 Встановіть на робочому столі фоновий рисунок *Ліс*.

7 Встановіть на робочому столі рисунок, що зберігається в файлі з розширенням **.bmp**.

8 Змініть значок папки **Мои документы**.

9 Виконайте зворотню операцію з значком **Мои документы**.

10 Встановіть очищення робочого столу кожні 60 днів.

11 З'ясуйте, яким чином можна зробити очищення робочого столу.

12 З'ясуйте, яким чином можна застосовувати крупні значки на робочому столі.

13 *Запишіть результати дій у звіт.*

4.2.5 Налагодження панелі задач

1 Уважно ознайомтеся з вікном **Свойства панели задач и меню «Пуск»**.

2 Виконайте настройку панелі задач, встановив параметри:

- Відображати годинники.
- Автоматично сховати панель задач.
- Відображати панель задач поверх усіх вікон.
- Відображати панель швидкого доступу.

3 *Запишіть результати дій у звіт.*

4.2.6 Налаштування параметрів оновленого меню кнопки Пуск

1 Перевірте можливість застосування крупних значків.

2 Встановіть кількість програм в меню «Пуск» - 11.

3 З'ясуйте, яким чином можна зробити вилучення команд лівої панелі головного меню.

4 Додайте до меню «Пуск» програму PowerPoint.

5 *Запишіть результати дій у звіт.*

4.2.7 Налаштування параметрів класичного меню кнопки Пуск

1 Перевірте, яке меню (класичне або оновлене) застосовується у вашому комп'ютері.

2 Створіть новий пункт головного меню. Виконайте наступні дії:

а) *Викличте вікно Свойства панели задач и меню Пуск*, вкладку **Меню Пуск**. Натисніть кнопку **Настроить**.

б) У вікні **Настройка классического меню Пуск** виберіть кнопку **Добавить**

в) У вікні **Создание ярлыка**, що з'явилося, натисніть кнопку **Обзор** і потім у другому вікні **Обзор папок**, що з'явилося, виберіть послідовно диск D, каталог Total Commander, файл Totalcmd.exe

г) У вікні **Обзор папок** вкажіть на папку, якщо бажаєте використати наявну або натисніть кнопку **Создать папку** для приміщення ярлика в нову папку.

д) Натисніть кнопку ОК.

е) З'явилося вікно **Создание ярлыка**, натисніть кнопку **Далее**.

ж) У вікні **Выбор папки** комп'ютер пропонує певний пункт головного меню з відповідною папкою. Потрібно натиснути кнопку **Далее** (за замовчуванням). Якщо вас це не влаштовує, натисніть кнопку **Создать папку**.

з) У наступному вікні **Выбор названия программы** вкажіть іншу назву ярлика, якщо вас не влаштовує назва за замовчуванням.

и) Натисніть кнопку **Готово**.

к) Перегляньте вміст головного меню й знайдіть створений вами пункт.

л) Видаліть створений вами пункт головного меню. Виконайте наступні дії:

м) *Викличте вікно Свойства панели задач и меню Пуск*, вкладку **Меню Пуск**. Натисніть кнопку **Настроить**.

н) У вікні **Настройка классического меню Пуск** виберіть кнопку **Удалить**

о) У вікні **Удаление ярлыков и папок**, що з'явилося, вкажіть на ярлик або папку, яку потрібно вилучити.

п) Натисніть кнопку **Удалить**.

р) У вікні **Подтверждение удаления ярлыка**, що з'явилося, натисніть клавішу **Удалить ярлык**.

- с) У вікні **Удаление ярлыков и папок** натисніть кнопку **Закричь**.
т) Проаналізуйте зміни в головному меню.

4.2.8 Завершення роботи

- 1 Виберіть пункт **Выключение** головного меню ОС Windows XP.
- 2 Закричь вікно **Выключить компьютер**.

4.3 Вимоги до звіту

Звіт про виконану роботу повинний містити:

- титульний лист з назвою роботи та відомостями про виконавця;
- мету роботи;
- послідовність виконання операцій, запис команд,
- відповіді на питання для самоконтролю;
- надати висновки.

4.4 Питання для самоконтролю

- 1 Дайте характеристику панелі управління.
- 2 Що відображається у вікні **Панель управління** ?
- 3 Як здійснити налагодження монітору ?
- 4 Як зробити основною українську мову в комп'ютері ?
- 5 Які особливості має налагодження миші?
- 6 Як налагодити дату і показ годинника?
- 7 Як здійснити переключення розкладки клавіатури – Alt + Shift?
- 8 Як змінити настройку папки **Корзина**, застосовуючи параметр обсяг **Кошику** – 15% ?
- 9 Як виконати настройку екрану комп'ютера заставка – Презентація "Мої рисунки" ?
- 10 Як встановити у комп'ютері роздільну здатність – 1024 x 768 точок?
- 11 Як встановити на робочому столі фоновий рисунок, що був отриманий із Інтернету?
- 12 Як можна застосувати крупні значки на робочому столі?
- 13 Додайте до оновленого меню кнопки Пуск програму Paint.NET.
- 14 Як зняти відображення годинників у комп'ютері?
- 15 Як створити новий пункт класичного меню кнопки Пуск?

4.5 Завдання до роботи

- 1 Користуючись літературою, з'ясуйте теоретичні питання, теми практичної роботи та дайте відповіді на питання самоконтролю.
- 2 Виконайте практичну частину роботи згідно порядку виконання (звітуйтеся викладачу після виконання кожного розділу практичної роботи лише потім переходити до наступного розділу).

4 Захистіть практичну роботу.

5 ПРАКТИЧНА РОБОТА № 16. ВІКНА У WINDOWS. РОБОТА З ПРОВІДНИКОМ У WINDOWS

Мета роботи: Сформувати певний обсяг знань про роботу з вікнами, з Провідником у WINDOWS XP та навчитися з ними працювати, застосовуючи команди.

5.1 Короткі теоретичні відомості

5.1.1 Віконний інтерфейс

Загальні відомості

Вікном у Windows називається частина екрану, що призначена для незалежного відображення інформації при виконанні програм та процесів. У Windows використовуються такі основні види вікон:

- вікна програм,
- діалогові вікна.

Перші - належать працюючим програмам, другі – для завдання параметрів і виконання налаштувань (як операційної системи, так і прикладних програм). Діалогові вікна – це особлива різновидність вікон. Вони не являють собою окрему програму, а дають змогу налаштувати окремі параметри програми. Елементи управління в них дуже схожі на елементи управління будь-якого механізму (автомобілю або магнітофону). Розміри діалогових вікон здебільшого не можна змінити.

При роботі з будь-якою програмою на екрані дисплея з'являється вікно, що має стандартний набір компонентів. Це віконний інтерфейс (дивись рисунок 5.1), до складових частин вікна належать:

1 - кнопка *системного меню вікна*, що містить команди:

- **Восстановить** (відновлює розміри вікна);
- **Переместить** (переміщує вікно по екрану за допомогою клавіш керування курсором);
- **Размер** (змінює розмір вікна за допомогою клавіш керування курсором);
- **Свернуть** (згортає вікно і переносить його значок на панель задач);
- **Развернуть** (розгортає вікно на весь екран);
- **Закреть** (закриває вікно);

2 - рядок заголовка вікна;

3 - кнопка мінімізації (згортання) вікна;

4 - кнопка максимізації (розгортання) вікна;

5 - кнопка закриття вікна;

6 - рядок *меню вікна*;

7 - панель інструментів, що містить кнопки для швидкого і зручного виконання певних команд *меню вікна*;

8 - кнопки для згортання (стрілки, направлені вгору) і розгортання (стрілки, направлені донизу) компонентів, зміст яких виводиться в правій частині вікна;

9 - кнопка-список, яка містить вкладені компоненти;

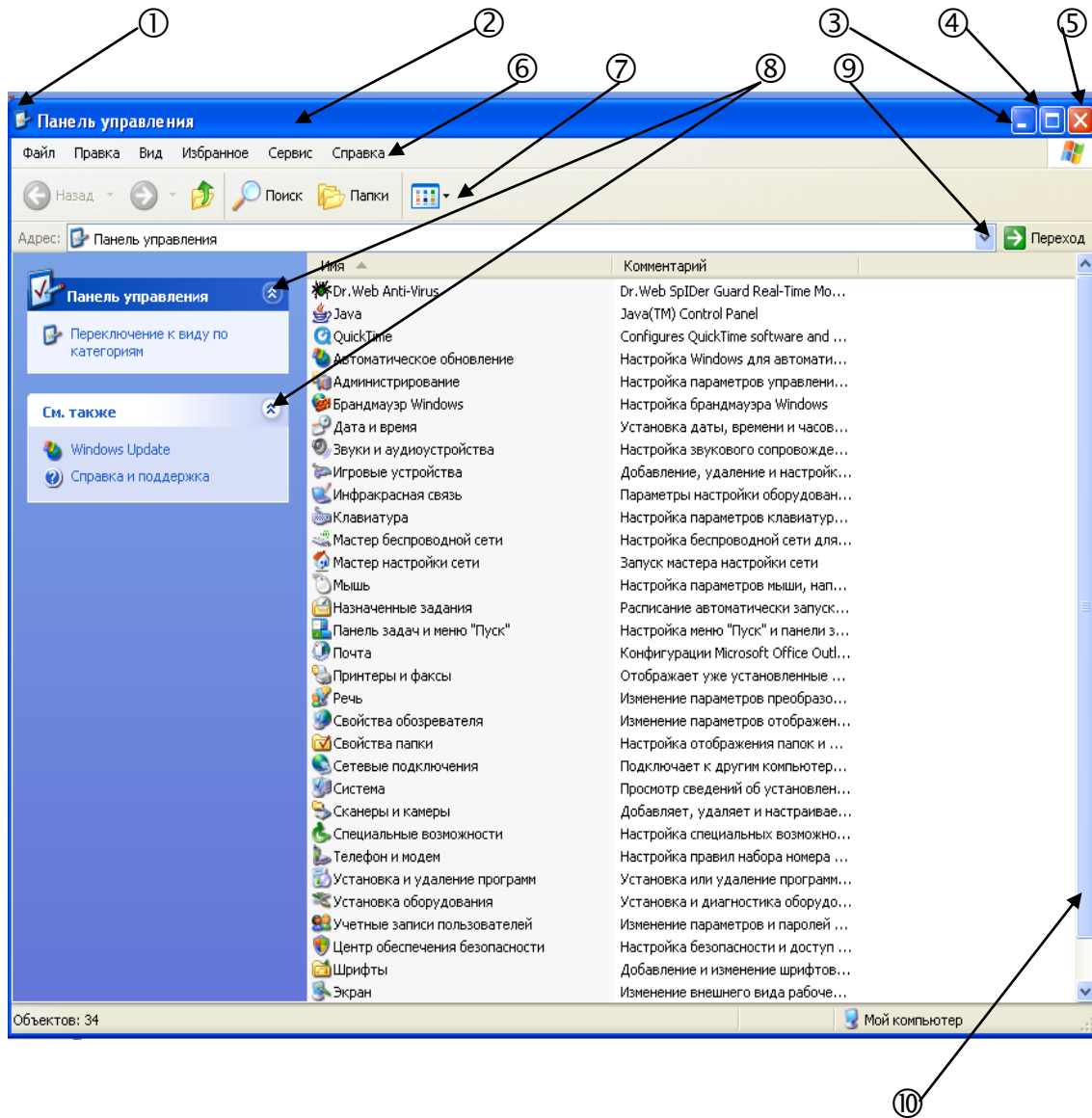

Рисунок 5.1 – Складові частини вікна

10 - вертикальна лінійка прокручування (виводиться, коли зміст вікна не уміщується в його розмірі).

Також є горизонтальна лінійка прокручування, яка виводиться у нижній частині вікна (у даному випадку така відсутня).

На рисунку 5.1 умовно не позначені *робоче поле* та *рядок стану* вікна.

Використання лінійок прокручування

Вертикальну та горизонтальну смуги прокручування використовують

для пересування по вікні. Для цього необхідно встановити покажчик миші на стрілку відповідного напрямку (▲ - до початку файлу, ▼ - до кінця файлу, ► - до правої межі, ◀ - до лівої межі) й натиснути на клавішу миші. Щоб швидше пересуватися по тексту, потрібно користуватися **бігунком** – прямокутником, який знаходиться на лінійці прокручування, тобто слід встановити покажчик миші на бігунок, натиснути на клавішу миші й не відпускаючи її, тягнути бігунок у потрібному напрямку. Щоб переглянути попереднє екранне вікно, слід клацнути мишею над бігунком (або застосувати клавішу PgUp), а наступне – під бігунком (або використати клавішу PgDn).

Елементи діалогового вікна.

Діалогове вікно може охоплювати різні способи діалогу з користувачем, зокрема кнопки, списки, перемикачі тощо. Є *вікна з простим діалогом* (вибір кнопки з певною дією або кнопки **Отмена**) і *вікна складної структури* з багатьма елементами, наприклад, вікно, яке з'являється на екрані дисплея після активізації команд **Сервис/Параметры** в текстовому редакторі Word (рисунок 5.2).

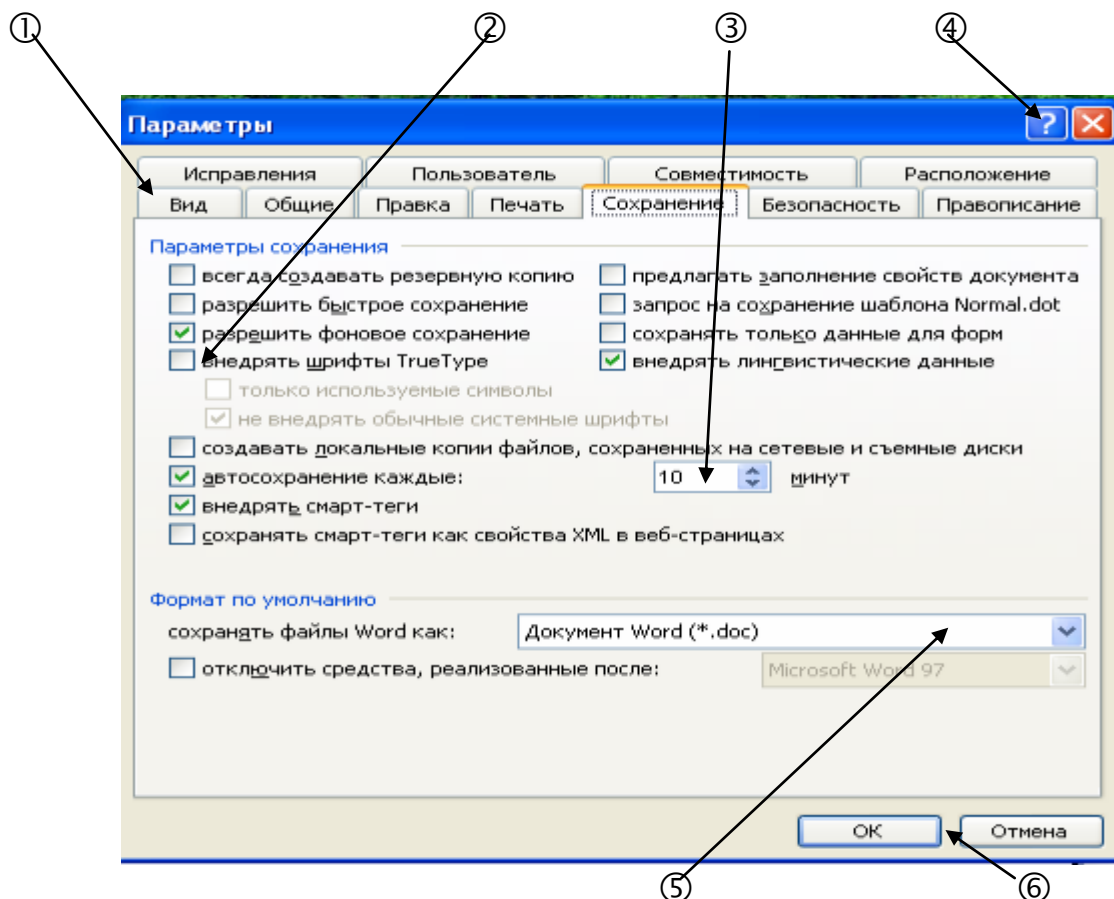

Рисунок 5.2 – Елементи діалогового вікна

У діалоговому вікні (дивись рисунок 5.2) можна розрізнити такі елементи управління:

- 1 - вкладки, після активізації котрих відкриваються нові підвікна (деякі діалогові вікна мають набагато більше елементів управління, чим їх може розміститися в одному вікні);
- 2 – перемикачі для вмикання (вимикання) вибраної опції (це набір кнопок, що складається із двох або більше взаємовиключних опцій);
- 3 – поля з кнопками для зменшення та збільшення встановлених значень;
- 4 – кнопки активізації довідки, що виводить інформацію про вибраний об'єкт вікна (кнопки з тьмяним фоном є недоступними) ;
- 5 – поля-списки, котрі містять перелік значень для вибору;
- 6 – командні кнопки (**ОК** – погодження з встановленими параметрами або **Отмена** – закриття вікна без збереження цих параметрів).

До діалогового вікна також можуть належати такі елементи управління:

- поля-зразки як приклад встановлених параметрів;
- групи полів вибору, в яких тільки один перемикач групи може бути активним;
- текстові поля для введення значень;
- прапорці дозволяють вмикати та вимикати певні опції; на відміну від перемикачів вони не виключають одне одного;
- повзунки - це зручний спосіб настройки параметрів, що змінюються у широкому діапазоні;
- лічильник дозволяє достатньо просто збільшити або зменшити значення, яке міститься у ньому;
- смуги прокручування дозволяють прокручувати документ, який не міститься на екрані.

5.1.2 Робота з вікнами

Як відкрити та закрити вікно

Для того, щоб відкрити вікно (йдеться про вікна програм), слід запустити відповідну програму.

Після того, як була запущена програма, звичайно виконується деяка робота. Потім вікно закривається.

Щоб закрити вікно програми, завершуючи при цьому її роботу, слід клацнути на кнопці з знаком X у верхньому правому куту екрану.

Можна також закрити активне вікно одним з таких способів:

- застосувати на клавіатурі комбінацію клавіш **Alt + F4**;
- виконати команду **Выход** у меню **Файл**;
- виконати команду **Закреть** у системному меню вікна (натиснути на кнопці системного меню).

Вікна на екрані і кнопки на панелі задач

Для кожного вікна програми, відкритого на робочому столі, є своя кнопка на панелі задач. Щоб звільнити місце на екрані, Windows дозволяє повністю згорнути відкрите вікно, залишивши тільки його кнопку. При необхідності вікно знову можна повернути на екран за допомогою вказаної кнопки.

Для того, щоб згорнути вікно в кнопку на панелі задач, достатньо клацнути на кнопці з знаком підкреслення у правому верхньому куту екрану. Для того, щоб згорнуту програму повернути на екран, достатньо клацнути на відповідній кнопці на панелі задач. Кнопку на панелі задач можна також використовувати для згортання вікон. Один щиглик на кнопці згортає вікно, а другий повертає його на екран.

Як упорядкувати вікна на екрані? Припустимо, що на екрані знаходяться декілька вікон, і всі вони потрібні. У даному випадку Windows дає змогу упорядкувати відкриті вікна. Достатньо клацнути правою кнопкою миші на вільному місці панелі задач. На екрані з'явиться контекстне меню (дивись рисунок 5.3).

Рисунок 5.3 - Контекстне для упорядкування вікон на екрані

Довідка у діалоговому вікні. на екрані

У діалоговому вікні (дивись рисунок 5.4) на відміну від вікна програми відсутні кнопки згортання, розгортання та закриття вікна. Але є

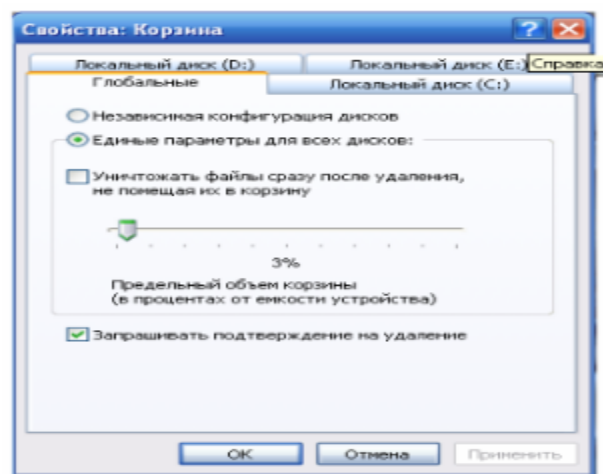

Рисунок 5.4 – Діалогове вікно **Корзина**

кнопка **Закерить**, а також кнопка **Справка** (останньої у вікнах програм немає).

Якщо клацнути на кнопці **Справка**, покажчик миші (стрілка) доповнюється питальним знаком. Тепер залишається тільки на будь-якому елементі, - і на екрані відобразиться коротка інформація про даний елемент, що управляє.

5.1.3 Робота з Провідником у Windows

Якщо двічі клацнути на значку одного із дисків у вікні **Мой компьютер**, то на екрані з'явиться зміст його кореневої папки, що міститься в вкладених папках, можна з'ясувати, тільки відкриваючи відповідні папки. А чи існує в Windows можливість охопити одним поглядом усю структуру диску (або хоч б її частину)? Так, існує.

Програма **Проводник** відображає ієрархічну структуру об'єктів комп'ютера і використовується для роботи з папками, файлами, дисками та ярликами (нагадуємо, що останні візуально відрізняються за стрілкою у нижній частині значків). Тобто програма **Проводник** призначена для навігації по даним комп'ютера.

Основні особливості програми Проводник

За допомогою цієї програми можна створювати нові об'єкти, а також копіювати, вставляти, переміщувати, перейменувати, вилучати файли, ярлики і папки, що вже існують, а також виконувати їх пошук.

Існує багато способів запуску програми **Проводник**:

- кнопка **Пуск/Все программы/Стандартные/Проводник**;
- контекстне меню правої клавіші миші на кнопці **Пуск**;
- контекстне меню правої клавіші миші на значку **Мой компьютер**;
- кнопка **Пуск/Выполнить/explorer\кнопка ОК**.

Відкривається вікно програми **Проводник**, що показано на рисунку 5.5. Як і інші, це вікно має один рядок заголовку з кнопками **Свернуть**, **Развернуть** і **Закрыть**, рядок меню, панель інструментів і т.д. Але на відміну від більшості програм, **Проводник** не відображає своєї назви у рядку заголовку. Замість цього він показує назву того ресурсу, який переглядається за його допомогою у даний момент. Наприклад, на рисунку 5.5 у рядку заголовка програми відображається назва папки, що відкрита, - **Мой компьютер**.

Вікно програми, що відображено на рисунку 5.5, розділено на дві панелі. Ліва панель називається панеллю навігації. Вона показує область структури папок (за замовчуванням) або ієрархічний список дисків, папок і файлів вашого комп'ютера. На правій панелі відображається зміст ресурсу, який відкрив користувач. Так, на рисунку 5.5 у даному випадку можна бачити, що папка **Мой компьютер** містить у даний момент кілька папок, включаючи папки **Рабочий стол**, **Мои документы**, **Мой компьютер**, диски **A:, C:, D:, F:, G:, H:, DVD-RAM** дисковод (**I:**). На рисунку був

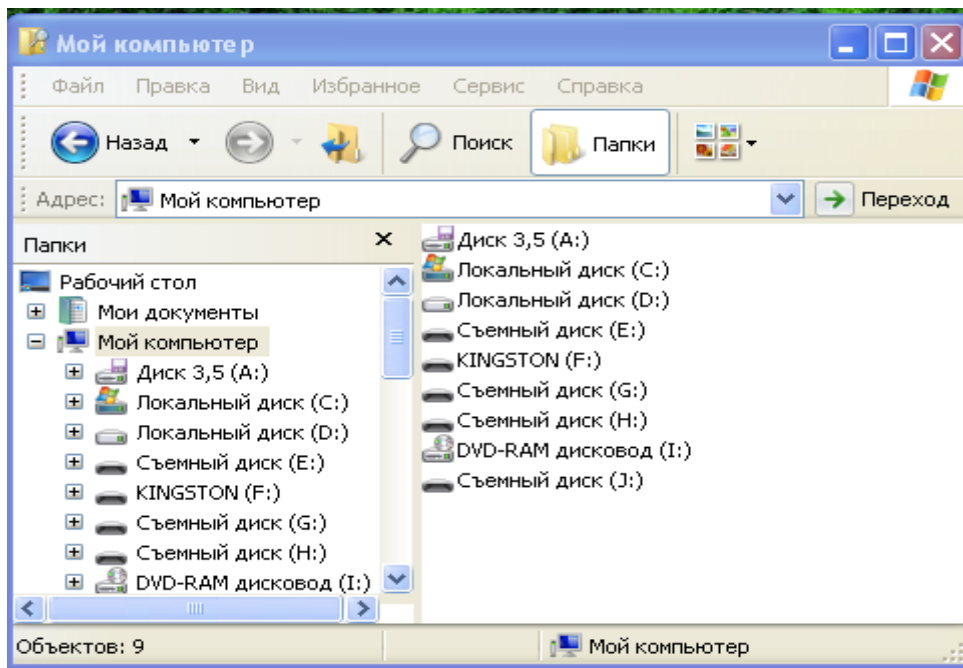

Рисунок 5.5 - Вікно програми **Провідник** – засіб доступу до папок і файлів

вибраний пункт **Мой компьютер**. Відповідно до цього у правій половині вікна відображається перелік дисків комп'ютера. А якщо, наприклад, вибрати пункт **Мои документы**, то на рисунку 5.6 в правій панелі можна

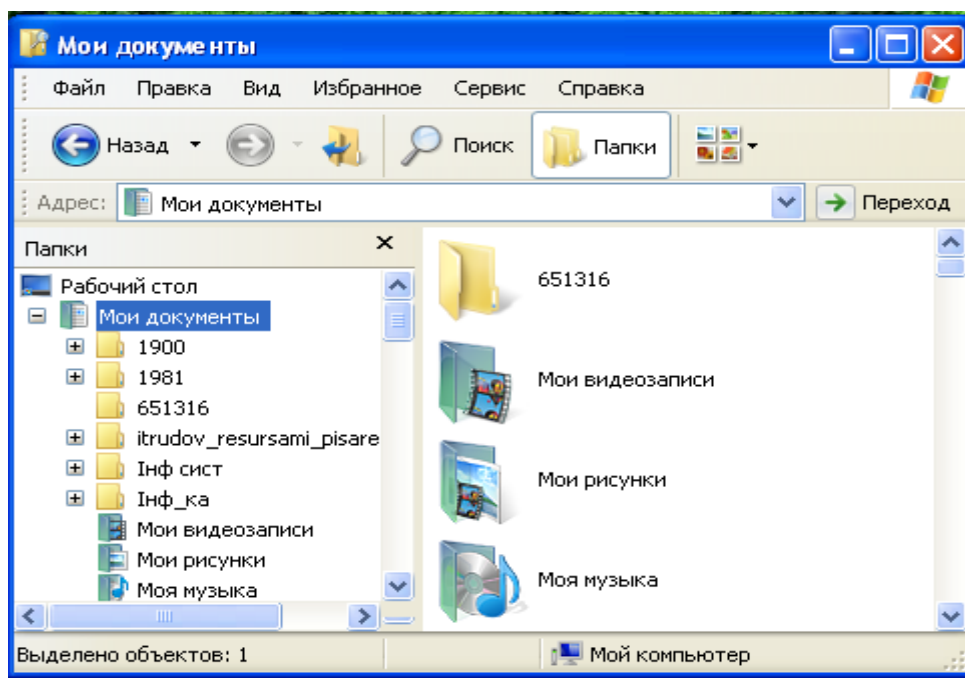

Рисунок 5.6 - У даний момент програма **Провідник** відображає зміст папки **Мои документы**

бачити , що папка **Мои документы** містить у даний момент кілька папок, включаючи папки **Мои видеозаписи**, **Мои рисунки**, **Моя музыка**.

Для розкриття об'єкту лівої половини слід клацнути мишею на його значку (1) (дивись рисунок 5.7), при цьому на правій панелі (2) з'являється перелік папок та файлів, що знаходилися у розкритому об'єкті лівої панелі вікна.

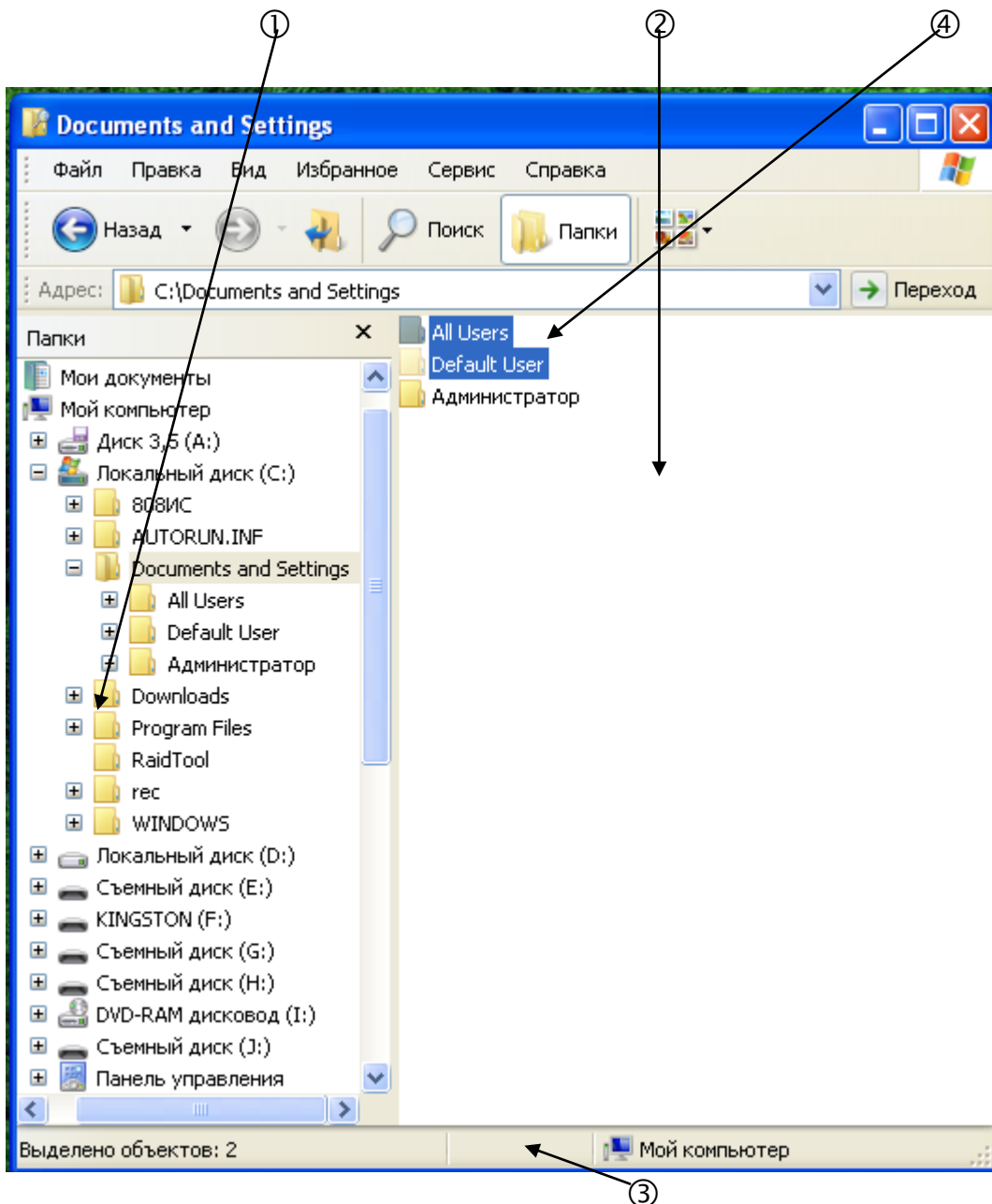

Рисунок 5.7 - Вікно програми **Проводник**

Значок "+" ліворуч від значка (1) означає, що об'єкт містить інші папки. Для перегляду його змісту клацають кнопкою миші на значку "+", який перетворюється на значок "-", а під значком об'єкту з'являється перелік його папок.

Під панелями вікна може бути активізований рядок статусу 3, що містить таку інформацію: кількість виділених об'єктів правої панелі -2 (дивись позиції 3, 4).

Панель інструментів, що знаходиться у верхній частині вікна, містить такі кнопки:

- **Назад, Вперёд** – призначені для активізації дій, які виконувалися перед поточною дією і після неї;
- **Вверх** – означає перехід до вищого рівню об'єктів (папок, дисків);
- **Поиск** – призначена для пошуку потрібних об'єктів (папок, файлів, ярликів);
- **Папки** – призначена для управління змістом лівої панелі: при активній кнопці (дивись рисунок 5.7) виводиться перелік об'єктів ієрархічної структури комп'ютера; при неактивній – ліва панель має вигляд, показаний на рисунку 5.8.

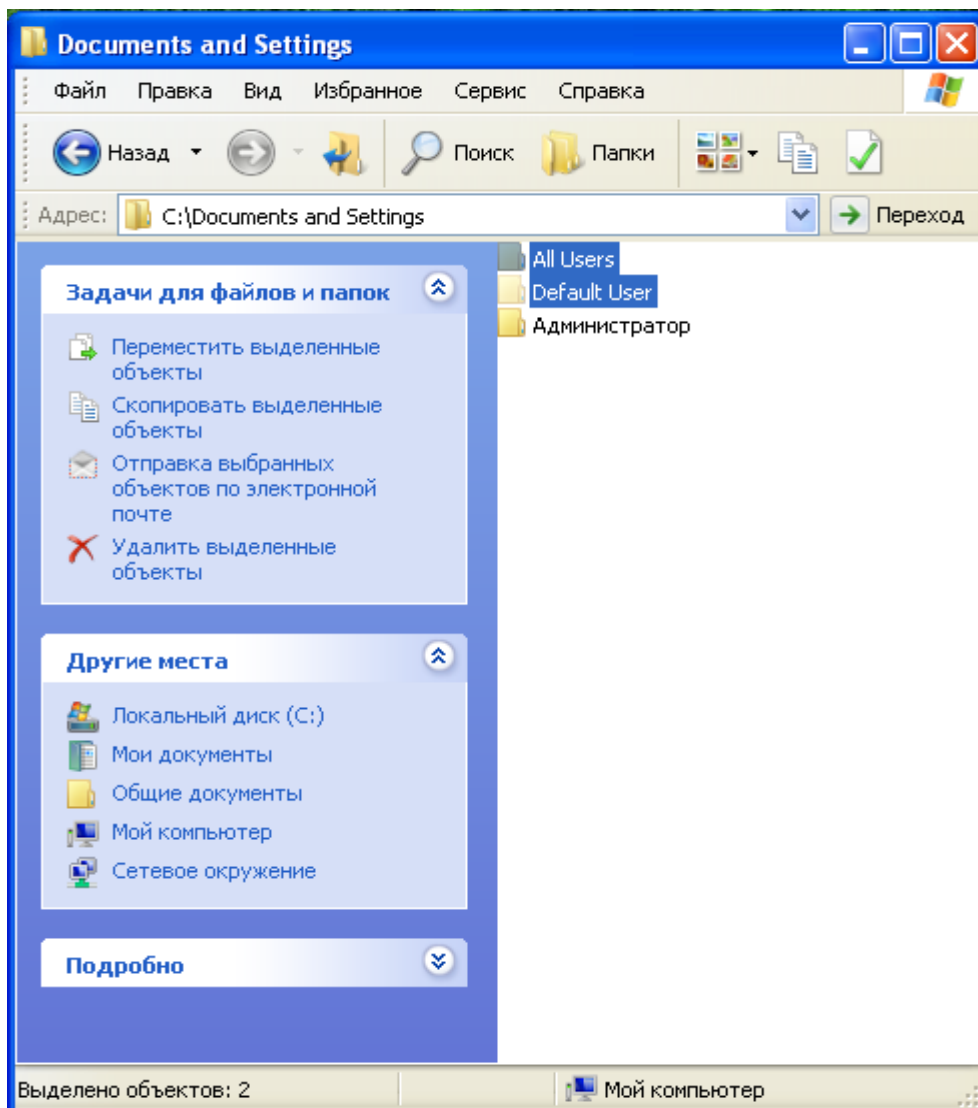

Рисунок 5.8 - Вікно програми **Проводник** при неактивній кнопці **Папки**

- **Свойства** - для перегляду і зміни властивостей виділеного об'єкта;
- **Вид** – призначена для виведення списку, що може містити такі наступні режими перегляду файлів (у програмі Проводник існує кілька

способів відображення файлів і папок на правій панелі) :

- **Эскизы страниц** (відображається мініатюра малюнку у папці, а файли та папки, що не містять малюнків, відображаються у вигляді крупного значка);
- **Плитка** (інформація про файл або папку надається під назвою елемента, як показано на рисунку 5.9, розмір цих значків більше розміру значків у режимі **Значки**);
- **Значки** (відображається тільки значок і його назва);
- **Список** (розмір значка зменшується до розміру шрифту тексту);
- **Таблица** (відображається докладна інформація про кожний елемент, включаючи його розмір (за виключенням папок), тип, дату та час останньої зміни).

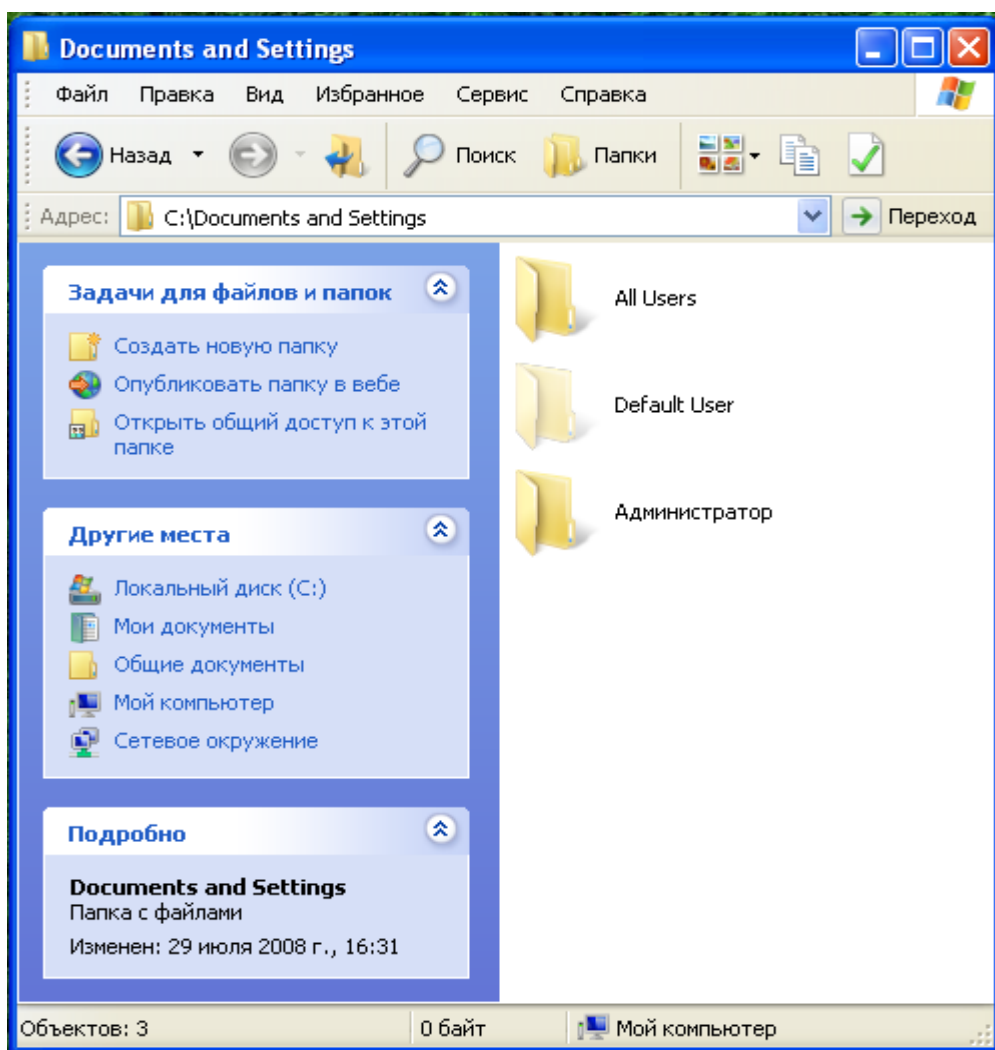

Рис. 5.9 - Вікно програми **Проводник** відображає зміст папки **Documents and Settings**

Якщо потрібно, можна здійснити налагодження панелі інструментів: для видалення або додавання інших кнопок (наприклад, кнопок **Вырезать**, **Копировать**, **Вставить**) на панель інструментів необхідно підвести

покажчик миші до цього рядку, клацнути її правою клавішею й активізувати команду **Настройка...**. В результаті таких дій на екрані монітору з'являється вікно (дивись рисунок 5.10), в якому можна виконати наступні дії:

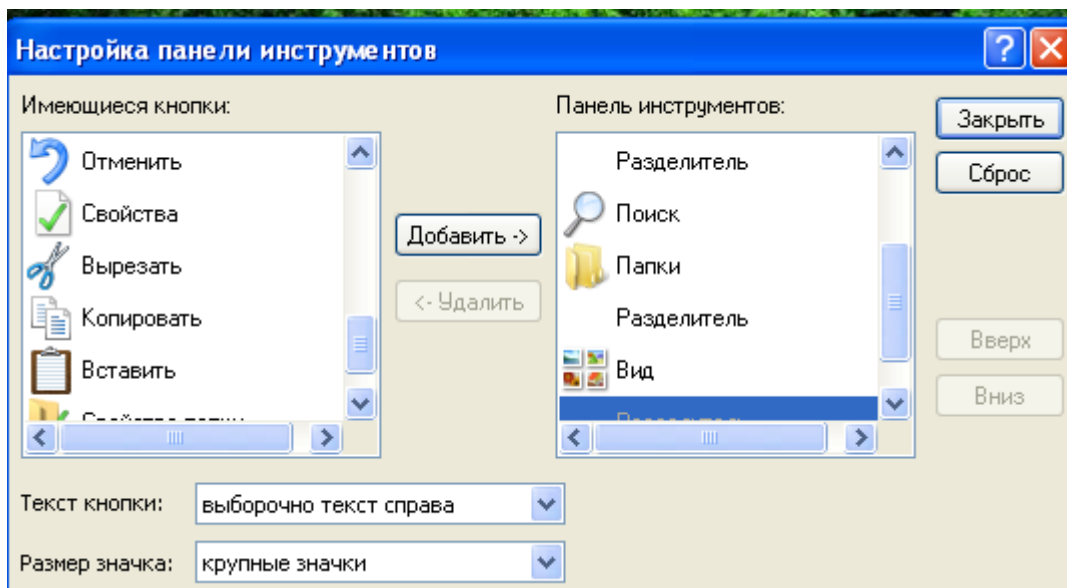

Рисунок 5.10 - Додавання та вилучення кнопок панелі інструментів

- для додавання іншої кнопки її вибирають у *лівій* половині вікна та натискають на кнопку **Добавить**;
- для вилучення кнопки, наявної на панелі, її вибирають у *правій* половині вікна та натискають на кнопку **Удалить**.

Сама головна особливість програми **Проводник** полягає у тому, що вона відразу надає два незалежні засоби управління дисками, файлами та папками: програми **Мой компьютер** і **Проводник**. Виникає питання, яким засобом доцільніше користуватися. Початківці звичайно віддають перевагу програмі **Мой компьютер**, а досвідченіші користувачі вважають за краще **Проводник**. Наявний тут ієрархічний список - надзвичайно зручний засіб доступу до папок та файлів.

Створення нових папок, файлів і ярликів

Для створення нової папки спочатку відкривають потрібний диск або папку, а далі застосовують команду **Файл/Создать/Папку**. При цьому на екрані дисплею з'являються значок папки і рамка для введення імені нової папки.

Для того, щоб створити новий файл спочатку відкривають об'єкт, у котрому відбувається створення (у нашому випадку, папка), а далі активізують команду **Файл/Создать**, потім з переліку вибирають потрібний тип файлу (**Текстовый документ**, **Документ Microsoft Word** та ін.)

Зручним способом створення ярликів є застосування команди контекстного меню. У цьому разі виділяють об'єкт, для якого створюють

ярлик, а далі за допомогою правої клавіші миші із контекстного меню вибирають команду **Создать ярлык**. Він створюється у папці, де вже є вибраний об'єкт. Можна отримати такий ярлик на Робочому столі: для цього його виділяють і застосовують у контекстному меню команду **Отправить/Рабочий стол**.

Робота з об'єктами ієрархічної структури

Файли можна копіювати, переміщувати, вставляти, перейменувати та вилучати. Для копіювання групи файлів з однієї папки в іншу виконують наступне:

- виділіть потрібні файли; якщо вони розташовані послідовно у переліку, слід активізувати перший файл, а далі, утримуючи натиснутою кнопку **Shift**, клацніть клавішею миші на останньому файлі (якщо файли розміщені в різних місцях, їх виділяють за допомогою клавіші **Ctrl**);
- копіюйте виділені файли: покажчик миші підведіть до виділених файлів. натисніть праву клавішу миші й, утримуючи її, перетягніть блок виділених файлів до потрібної папки; відпустіть клавішу миші та виберіть команду **Копировать** із меню, що з'являється на екрані монітору (якщо необхідно виконати операцію переміщення, слід вибрати команду **Переместить** із меню).

Операцію копіювання можна також здійснити за допомогою кнопок панелі інструментів: **Копировать, Вставить**.

Аналогічні дії можна виконати за допомогою команд меню вікна **Правка, Копировать, Вставить**.

Для перейменування об'єкту його потрібно виділити, далі на ньому слід клацнути правою клавішею мишею миші, вибрати команду **Переименовать** та ввести ім'я і натиснути клавішу **Enter**.

Якщо потрібно вилучити об'єкти, їх слід виділити, а далі натиснути на кнопку **Del**.

Пошук

Для пошуку файлів необхідно натиснути на кнопку **Поиск** панелі інструментів: на лівій панелі вікна з'являється під вікно (дивись рисунок 5.11), у якому необхідно визначити об'єкт пошуку (документи, файли, папки, інформацію в довідковій системі та ін.).

Наприклад, на диску D потрібно знайти файли, які починаються на літеру "М". Спочатку необхідно активізувати пункт **Файлы и папки**, а в наступному вікні, що з'явилося (дивись рисунок 5.12), уводять шаблон імен файлів (М*). Далі у полі **Поиск в:** слід визначити диск, на якому буде відбуватися пошук (диск D:) і натиснути кнопку **Найти**.

Виконуючи пошук, у шаблонах можна, крім введення повного імені файлу, уводити символи "*" (будь-яка кількість будь-яких символів) та "?"

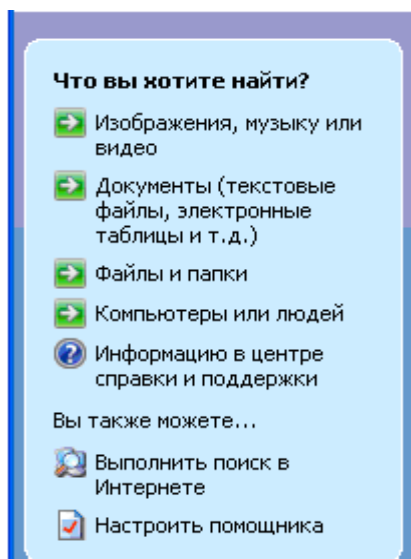

Рисунок 5.11 - Ліва панель вікна для визначення параметрів пошуку

(будь-який окремий символ). Так, вираз "B?" означає, що слід знайти файли, імена яких починаються з літери "B", довжина імені – 2 літери, об'єкт має будь-яке розширення.

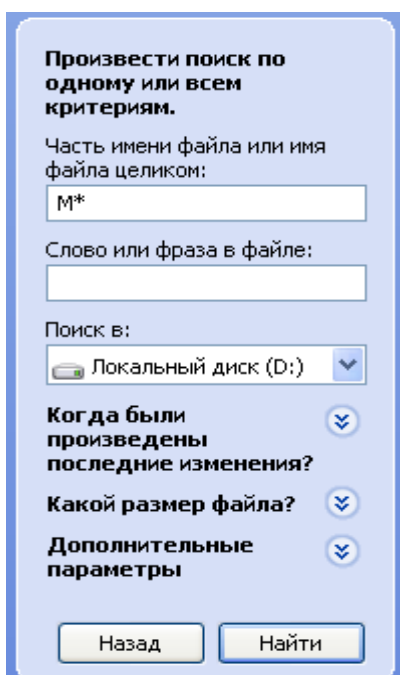

Рисунок 5.12 - Ліва панель вікна для внесення додаткових параметрів пошуку

Пошук можна виконувати і з застосуванням інших критеріїв. Для цього використовують посилання **Дополнительные параметры** та вибирають відповідні критерії.

5.2 Хід роботи

5.2.1 Діалогові вікна

1 Діалогове вікно **Свойства: Локальный диск (D:)**

а) У вікні **Мой компьютер** виберіть диск **D:**, відкрийте меню **Файл** і виберіть пункт **Свойства**. Основне призначення цього вікна – отримання довідкової інформації про конкретний об'єкт з можливістю зміни деяких його параметрів. Така команда **Свойства** може знаходитися і в інших меню додатків.

б) На вкладці **Общие** надана інформація про диск **D:**. На вкладці **Сервис** розміщені кнопки ввімкнення сервісних програм перевірки і дефрагментації дисків.

в) Вивчіть та *запишіть* призначення вікна та інформацію про диск **D:** в діалоговому вікні **Свойства: Локальный диск (D:)** (вкладки **Общие** та **Сервис**).

2 Діалогове вікно **Свойства: Экран.**

а) Клацніть правою кнопкою миші на робочому столі і виберіть у контекстному меню команду **Свойства**;

б) Вивчіть та *запишіть* таку інформацію про діалогове вікно, що з'явилося:

- Призначення вікна.
- Скільки та які вкладки містить це вікно?
- Які та скільки елементів управління є у вкладці **Фон** та інших вкладках?

3 Діалогове вікно **Свойства папки.**

а) *Викличте* вікно **Мой компьютер**. Виконайте команду меню **Сервис/Свойства папки**.

б) Вивчіть та *запишіть* відомості про властивості папки в діалоговому вікні **Свойства папки** (усі вкладки) та призначення кнопок **ОК**, **Отмена**, **Применить**.

4 Діалогове вікно **Свойства: Звуки аудиоустройства.**

а) *Викличте* вікно **Панель управления**. Відкрийте вікно **Свойства: Звуки аудиоустройства**.

б) Вивчіть та *запишіть* призначення вікна і відомості про властивості папки в діалоговому вікні **Свойства папки** (усі вкладки) та призначення кнопок **ОК**, **Отмена**, **Применить**.

5 Довідка у діалоговому вікні.

а) *Викличте* вікно **Запуск программы** за допомогою **Пуск/Выполнить**.

б) Якщо клацнути покажчиком миші до кнопки **Справка**, він доповнюється питальним знаком. Тепер залишається клацнути на будь-якому елементі вікна.

в) *Запишіть* повністю ваші дії та призначення вікна, відомості про текстове поле **Открыть:**, кнопки **Отмена**, **Обзор**, **ОК**.

5.2.2 Робота з Провідником у Windows

Вивчення вікна програми Проводник

1 Відкрийте вікно програми **Проводник**. Для цього:

- Виберіть пункт **Пуск/Программы/Стандартные/Проводник** або контекстне меню (треба натисніть праву клавішу миші на меню **Пуск** або на піктограмі **Мой компьютер**).

2 Вивчіть структуру та склад головного вікна:

- В лівій панелі відображається ієрархічна схема організації папок у комп'ютері, в правій - відповідна папка ієрархічної структури каталогів та інших ресурсів комп'ютера.

Зверніть увагу на те, що на найвищому рівні знаходиться піктограма **Робочий стіл**; на наступному рівні розташована піктограма **Мои документы**, **Мой компьютер**.

Зверніть увагу також на те, що на цьому же рівні знаходяться ще дві кнопки **Сетевое окружение** і **Корзина**.

Під рядком меню знаходиться панель інструментів. Якщо вона відсутня, необхідно в пункті **Вид** вибрати команду **Панель инструментов**, і панель інструментів з'явиться на екрані монітора.

Головна відмінність між програмами **Мой компьютер** і **Проводник** полягає в тому, що засіб **Проводник** дозволяє переглядати ієрархічну структуру каталогів та інших ресурсів комп'ютера.

На лівій панелі вікна показано тільки дерево каталогів (папок) і може відображатися зміст папок робочого столу, дисків і папок, розміщених на них. Інші типи елементів – документи, програми, ярлики вибраної папки на лівій панелі – відображаються тільки на правій панелі.

Перемикання між панелями здійснюється за допомогою клавіші **Tab**.

3 Змініть розміри вікна, що з'явилося, на робочому столі за допомогою кнопки керування вікном.

4 Згорніть вікно в піктограму на панелі задач.

5 Розгорніть вікно до колишніх розмірів.

6 Повторіть призначення піктограм панелі інструментів вікна.

7 Згадайте призначення вмісту меню **Файл, Правка, Вид, Избранное, Сервис і Справка**.

8 Згадайте вміст статусного рядка.

Створення, копіювання, переміщення і перейменування об'єктів

1 Створить папку у вікні програмі **Проводник**. Для цього :

- Клацнути допоміжною кнопкою миші на поверхні правої панелі вікна.
- У контекстному меню, що з'явилося, виберіть команду **Создать/Папка**.
- Уведіть із клавіатури ім'я нової папки **Робоча папка 2**. На екрані відобразиться піктограма створеної папки.

2 У створеній папці створіть ще дві папки **Папка 2.1** і **Папка 2.2**

3 Створіть ярлик у папці **Робоча папка 2** для файлу Totalcmd.exe,

4 Створіть ярлики каталогу **Total Commander** (диск **D:**). Для цього необхідно :

- Клацнути допоміжною кнопкою миші на піктограмі каталогу **Total Commander** у лівій панелі вікна програми **Проводник**.
- У контекстному меню виберіть пункт **Создать ярлык**
- Клацніть допоміжною кнопкою миші на піктограмі каталогу **Total Commander** у правій панелі вікна програми **Проводник**, створіть ще один ярлик.
- Простежте за появою ярликів у папці диску **D:** .

5 Виконайте копіювання ярлика для каталогу **Total Commander** таким чином :

- Виберіть на правій панелі ярлик для каталога **Total Commander** (диск **D:**), тобто клацніть кнопкою миші по значку.
- Натисніть клавішу **Ctrl** і, не відпускаючи її, сумістіть вказівку миші з піктограмою ярлика та натисніть ліву кнопку миші.
- Не відпускаючи ліву кнопку миші, а також клавішу **Ctrl**, перетягніть копію піктограми (з іменем вибраного об'єкта) на ліву панель головного вікна і сумістіть її з піктограмою папки **Робоча папка 2**, де знаходиться місце призначення, та відпустіть ліву кнопку мишки.
- Відкрийте папку і перевірте, чи знаходиться об'єкт на новому місці.

6 Створіть ярлик папки **Робоча папка 2** на робочому столі. Для цього :

- За допомогою лівої панелі знайдіть піктограму папки **Робоча папка 2**
- Натисніть на значок папки правою кнопкою миші і обрати з меню, що з'явиться, команду **Копировать**.
- Натисніть на робочому столі правою кнопкою миші і обрати команду **Вставить ярлык**.
- Простежте за появою ярлика для **Робочої папки 2**.

7 Перемістіть ярлик папки **Робоча папка 2** до папки **Папка 2.1**, використовуючи метод перетягування значків за допомогою покажчика миші. Простежте за появою ярлика у папці.

8 Перемістіть ярлик каталогу **Total Commander** із папки **Робоча папка 2** до папки **Папка 2.2** , використовуючи команди меню **Правка** та ліву панель головного вікна **Проводник**.

Проаналізуйте отриманий результат.

Запуск програми із вікна Проводник

- 1 *Викличте* вікно **Проводник** за допомогою **Пуск/Все программы/Проводник**.
- 2 Знайдіть у лівій панелі вікна папку програми **Total Commander**. Далі відшукайте пусковий файл даної програми та запусіть програму.
- 3 *Запишіть* повністю ваші дії та команди для запуску програми **Total Commander**.

Робота з каталогами, дисками.

- 1 Програма **Проводник** дозволяє зручно здійснювати операції з каталогами : для цього використовується ліва панель головного вікна, де є дерево каталогів.
- 2 За допомогою програми **Проводник** також можна здійснювати роботу з дисками належним чином.
Використовуючи допоміжну клавішу миші, можна здійснювати операції над дискетами : копіювати, формувати, створювати системну дискету та ін.
- 3 Самостійно виконайте операції форматування дискети та копіювання будь-яких трьох файлів з диску **D:** на вашу дискету.
- 4 *Запишіть* повністю ваші дії та команди при роботі з каталогами та дисками.

5.2.3 Завершення роботи

- 1 Виберіть пункт **Выключение** головного меню ОС Windows XP.
- 2 Закрийте вікно **Выключить компьютер**.

5.3 Вимоги до звіту

Звіт про виконану роботу повинний містити:

- титульний лист з назвою роботи та відомостями про виконавця;
- мету роботи;
- послідовність виконання операцій, запис команд,
- відповіді на питання для самоконтролю;
- надати висновки.

5.4 Питання для самоконтролю

- 1 Що відображається у головному вікні програми **Проводник**?
- 2 Для чого призначена ліва панель головного вікна ?
- 3 Для чого призначена права панель головного вікна ?
- 4 Яким чином можна відкрити вікно програми **Проводник (Обзор)**?
- 5 Як здійснюються операції копіювання та переміщення об'єктів за допомогою програми **Проводник** ?
- 6 З якою метою використовується меню **Файл, Правка, Вид, Избранное, Сервис і Справка** ?
- 7 Що ви можете сказати про використання клавіші **Ctrl** ?
- 8 Яким чином здійснюється операція пошуку папок і файлів за допомогою програми **Проводник** ?
- 9 Який спосіб найкращий для відновлення вилученої вами папки ?
- 10 Яким чином здійснити форматування дискети ?
- 11 В чому полягає відмінність між програмами **Мой компьютер** і **Проводник** ?

5.5 Завдання до роботи

1. Користуючись літературою, з'ясуйте теоретичні питання, теми практичної роботи та дайте відповіді на питання самоконтролю.
2. Виконайте практичну частину роботи згідно порядку виконання (звітуйтеся викладачу після виконання кожного розділу практичної роботи лише потім переходити до наступного розділу).
3. Захистіть практичну роботу.

Рекомендована література

Навчальна література.

1. Дибкова Л.М. Інформатика та комп'ютерна техніка: Навчальний посібник. Видання 2-ге, перероблене, доповнене - К.:Академвидав, 2005. - 416 с.
2. Інформаційні системи і технології в економіці: Посібник / За ред. В.С.Пономаренка. - К.: "Академія". - 542 с.
3. Інформатика. Базовий курс. 2-е издание/ Под ред. С.В. Симоновича. - СПб.: Питер, 2007. - 640 с.
4. Литвин І.І. та ін. Інформатика: теоретичні основи і практикум. Підручник -Львів: "Новий Світ-2000", 2004. - 304 с.
5. Олійник А.В., Шацька В.М. Інформаційні системи і технології у фінансових установах: Навч. пос.- Львів: "Новий Світ-2000", 2006. - 436 с.
6. Симонович С., Евсеев Г., Алексеев А. Специальная информатика: Учебное пособие. - М.: АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2004, - 480 с.
7. Симпсон А., Андердал Б. Windows XP. Библия пользователя. : Пер. с англ.. - М. : Издательский дом "Вильямс", 2005. - 704 с.
8. Экономическая информатика. / Под ред. П.В.Конюховского и Д.Н.Колесов. СПб.: Питер, 2001. - 560 с.

Методична література.

9. Інформатика: програма навчальної дисципліни / Укл.: Коротков В.П. - Чернігів: ЧДПСТіП, 2011. - 20 с.
10. Кульчевич Виталий. Оптимізація і налаштування операційної системи Windows XP. <http://www.vox.com.ua/data/2005/03/20/optymizatsiya-i-nalashtuvannya-operatsiinoi-systemy-windows-xp.html>
11. Методичні матеріали з інформатики. <http://www.ua5.org/winxp/>

Допоміжна література.

12. Богумирский Б. Энциклопедия Windows-98.-С.Пб.: Питер, 2000. - 846 с.
13. Енгель П.С. та ін. Інформатика і комп'ютерна техніка: Навч. посібник для студентів кооперативних вищих навчальних закладів. - К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2000.
14. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник. - К.: Каравела, 2003. - 464 с.
15. Меженный О.А. Windows-98. Краткое руководство. : М. : Издательский дом "Вильямс", 2004. - 224 с.
16. Руденко В.Д., Макаручук О.М., Патланжоглу М.О. Практичний курс інформатики / За ред. Мадзігона В.М. - К.: Фенікс, 1997. - 304 с.

Электронный ресурс

17. Microsoft Windows XP Professional v. Service Pack 3. – Режим доступа:
<http://www.003.ru/product-69816715.html>
18. 1.3. Системное программное обеспечение ПК. – Режим доступа :
<http://www.lessons-tva.info/edu/e-inf1/e-inf1-3-5.html>

ВСТУП	3
1 Характеристика операційної системи Windows XP	4
2 ПРАКТИЧНА РОБОТА №13. ОПЕРАЦІЙНА СИСТЕМА WINDOWS XP	13
Мета роботи	13
2.1 Короткі теоретичні відомості	13
2.1.1 Загальна характеристика операційних систем сімейства Windows XP	13
2.1.2 Робочий стіл Windows XP	17
2.1.3 Панель задач. Головне меню	20
2.1.4 +Прийоми роботи з об'єктами Windows	22
2.1 Хід роботи	24
2.1.1 Робочий стіл	24
2.1.2 Структура типового вікна	24
2.1.3 Пошук файлів у Windows	25
2.1.4 Запуск програми з командного рядку	28
2.1.5 Робота з довідковою інформацією	28
2.1.6 Довідкова система прикладної програми Windows XP	31
2.1.7 Завершення роботи	32
2.2 Вимоги до звіту	33
2.3 Питання для самоконтролю	33
2.4 Завдання до роботи	33
3 ПРАКТИЧНА РОБОТА №14. СТАНДАРТНІ ТА СЛУЖБОВІ ПРОГРАМИ WINDOWS XP	33
Мета роботи	33
3.1 Короткі теоретичні відомості	34
3.1.1 Стандартні програми Windows XP	34
3.1.2 Службові програми Windows XP	37
3.1 Хід роботи	38
3.1.1 Робочий стіл	38
3.1.2 Головне меню	38
3.1.3 Створення нового документу у WordPad	39
3.1.4 Відкриття документу у WordPad	39
3.1.5 Вивчення вікна програми WordPad	40
3.1.6 Практичне завдання при роботі з WordPad	40
3.1.7 Завершення роботи	40
3.3 Вимоги до звіту	40
3.4 Питання для самоконтролю	41
3.5 Завдання до роботи	41
4 ПРАКТИЧНА РОБОТА №15. ПАНЕЛЬ УПРАВЛІННЯ. НАЛАГОДЖЕННЯ КЛАВІАТУРИ, МИШІ ТА ІНШИХ ПРИСТРОЇВ У WINDOWS. НАЛАГОДЖЕННЯ	

ЕЛЕМЕНТИВ ОС WINDOWS	41
Мета роботи	41
4.1 Короткі теоретичні відомості	42
4.1.1 Панель управління	42
4.1.2 Налагодження клавіатури, миші та інших пристроїв у Windows	42
4.1.3 Налагодження інтерфейсу ОС Windows	49
4.2 Хід роботи	53
4.2.1 Налагодження миші	53
4.2.2 Налагодження дати і показу годинника	53
4.2.3 Налагодження розкладки клавіатури та папки Корзина	54
4.2.4 Налагодження робочого столу	54
4.2.5 Налагодження панелі задач	54
4.2.6 Налагодження параметрів оновленого меню кнопки Пуск	55
4.2.7 Налагодження параметрів класичного меню кнопки Пуск	55
4.2.8 Завершення роботи	56
4.3 Вимоги до звіту	56
4.4 Питання для самоконтролю	56
4.5 Завдання до роботи	56
5 ПРАКТИЧНА РОБОТА №16. ВІКНА У WINDOWS. РОБОТА З ПРОВІДНИКОМ	57
Мета роботи	57
5.1 Короткі теоретичні відомості	57
5.1.1 Віконний інтерфейс	57
5.1.2 Робота з вікнами	60
5.1.3 Робота з Провідником у Windows	62
5.2 Хід роботи	70
5.2.1 Діалогові вікна	70
5.2.2 Робота з Провідником у Windows	71
5.2.3 Завершення роботи	73
5.3 Вимоги до звіту	73
5.4 Питання для самоконтролю	73
5.5 Завдання до роботи	74
Рекомендована література	75